

Belgium
Belgium
RD
EV

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : De economische ontwikkeling van de Belgische landbouw gedurende een eeuw, door de heer J. Forget -- Economische wetgeving -- Statistieken.

DE ECONOMISCHE ONTWIKKELING VAN DE BELGISCHE LANDBOUW GEDURENDE EEN EEUW

door de heer J. FORGET,

Directeur-generaal bij het Ministerie van Landbouw

Nu de oplossing van de grote internationale problemen, een nieuw tijdperk in de evolutie van de Belgische landbouw kan inluiden, lijkt ons het ogenblik geschikt om de grote lijnen van deze ontwikkeling sedert onze onafhankelijkheid in herinnering te brengen.

Dit onderzoek, dat uiteraard geen aanspraak maakt op volledigheid, zal vooreerst een inzicht geven in de wijze waarop de Belgische landbouw in het verleden de moeilijkheden te boven kwam door zich hetzij aan de binnenlandse, hetzij aan de gewijzigde buitenlandse omstandigheden aan te passen.

Het zal ons tevens de belangrijkste gegevens verschaffen voor een beoordeling van zijn huidige structuur en van de verhoudingen die in de landbouw heersen op een ogenblik dat de afsluiting van internationale overeenkomsten, zoals *Benelux*, en de geleidelijke uitvoering van het Marshall-plan wellicht een verdere aanpassing van onze landbouw zal vergen. De nieuwe richting, die thans wordt ingeslagen door de uitwerking van wereldovereenkomsten over de basisproducten — de tarweovereenkomst is in dit opzicht een eerste verwezenlijking — kan eveneens ernstige gevolgen voor de Belgische landbouweconomie met zich brengen.

Wij achten het wenselijk ons te beperken tot de voornaamste economische factoren die de landbouw beheersen, daar het niet in onze bedoeling ligt, dit veelzijdige probleem binnen het bestek van dit artikel in al zijn aspecten te belichten. Andere uiteenzettingen

over aanvullende punten, zoals evolutie van de wijze van productiefmaking, de werkkrachten, de lonen, enz., zijn gewis ook van belang; wij moesten ons evenwel beperken tot de hoofdzaak; welke leemten deze uiteenzetting ook moge vertonen, zij volstaat niettemin om aan te tonen hoe sterk het aanpassingsvermogen van de Belgische landbouw was en hoe, dank zij de aanwending van betere productiemethodes, de opbrengsten een aanhoudende vooruitgang te zien gaven.

Deze bevindingen laten het beste voor de toekomst verwachten.

In zoverre aan de Belgische landbouw een toereikende overgangperiode wordt gelaten en zijn concurrentiemogelijkheden niet door allerlei interventies worden verzwakt, zal hij zich aan de nieuwe omstandigheden, die uit de thans in voorbereiding zijnde internationale verbintenissen kunnen voortvloeien, weten aan te passen.

Hoofdstuk I

INDELING VAN HET BELGISCH GRONDGEBIED

Het Belgisch grondgebied kan als volgt worden ingedeeld :

1. De cultuurgrond die het bouwland en het weiland omvat;
2. De bosgrond;
3. De woeste grond;
4. De niet in cultuur gebrachte grond.

De betekenis van deze vier indelingen bleef niet steeds gelijk tijdens de zeven algemene landbouwtellingen van 1846 tot 1929, waarvan hierna een overzicht zal worden gegeven.

1. De cultuurgrond

Het deel van het grondgebied, dat het bouwland en het weiland omvat, bereikte zijn maximum-uitgestrektheid omstreeks 1880.

Om dit tijdstip kwam een einde aan een langdurige periode van welvaart in de Belgische landbouw, die omstreeks het jaar 1860 was begonnen.

De algemene landbouwtelling van 1866, volgend op die van 1856, wijst op een aanzienlijke uitbreiding van de cultuurgrond ten nadele van de bosgrond en de woeste grond.

De belangrijke prijsstijging van de landbouwproducten na 1850, is wellicht de belangrijkste oorzaak van deze aangroei. De tarweprijs die in 1850, *fr* 20,95 bedroeg, steeg tot *fr* 31,15 in 1860 en tot *fr* 36,92 in 1867. De noteringen voor de andere graangewassen vertoonden nagenoeg een zelfde verloop.

Ten aanzien van de dierlijke teelten was de toestand niet minder bevredigend. De prijzen voor geslacht rundvlees beliepen *fr* 0,94 in 1851 en *fr* 1,29 in 1860. De prijs voor koevlees bedroeg op deze twee tijdstippen resp. *fr* 0,75 en *fr* 1,20. Varkensvlees noteerde resp. *fr* 0,96 en *fr* 1,35.

In deze omstandigheden is het duidelijk dat de Belgische landbouwer er naar streefde een zo groot mogelijk oppervlak te betelen.

Omstreeks 1880 begon de grote landbouwcrisis ten gevolge van de ruime aanvoer van overzees graan, waardoor de prijzen sterk daalden. Het laagste prijspeil werd bereikt omstreeks 1895, in welk jaar de vierde algemene landbouwtelling plaats vond.

Uit deze telling bleek dat het beteelde oppervlak gevoelig was ingekrompen. Talrijke gronden, waarop het eigenlijke landbouwbedrijf deficitair was gewor-

den, bleven braak liggen of werden tot bosbouw aangewend (zie tabel 1).

In de volgende jaren steeg de rendabiliteit van de landbouw niet zozeer ten gevolge van de prijsstijging, doch wegens de verhoging van de opbrengsten.

Sommige gronden werden dan ook wederom in cultuur gebracht en reeds bij de algemene landbouwtelling van 1910 kon een zekere uitbreiding van het beteelde oppervlak worden vastgesteld. Dit laatste steeg van 1.916.690 ha in 1895 tot 1.956.482 ha in 1910.

Opgemerkt zij dat tijdens de laatste vijftig jaar, tal van gronden, die tot dusver als cultuurgronden werden aangewend, aan de landbouw werden onttrokken in verband met de voortdurende toeneming van de bevolking en de geleidelijke industrialisatie van het land.

Het aantal woningen steeg immers van 1.198.000 in 1890 tot 1.822.000 in 1930.

De sterke uitbreiding van het wegennet, de spoorwegen en de kanalen geschiedde ten koste van de cultuurgrond.

Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat bij de algemene telling van 1929, het cultuuroppervlak voor geheel het Rijk een belangrijke achteruitgang te zien gaf t.o.v. 1910.

Ditmaal was deze inkrimping niet te wijten aan een nieuwe landbouwcrisis, doch aan een verovering van de grote stad en de nijverheid op de landbouwgrond.

Dit verloop deed zich in alle provinciën van het Rijk nagenoeg in gelijke mate voor.

Niettemin zij opgemerkt dat sedert het jaar 1866, de cultuurgrond sterker afnam in de provincie Brabant. Zulks houdt wellicht verband met de snelle uitbreiding van de stad Brussel.

In de provinciën Limburg en Luxemburg breidde zich de cultuurgrond vrij regelmatig uit tot het jaar 1910. De ontginning van de woeste grond had hier immers de grootste omvang genomen. Doch sinds dit tijdstip is ook in die provinciën het cultuuroppervlak ingekrompen.

TABEL I

Gezamenlijke oppervlakte in hectaren

	1846	1856	1866	1880	1895	1910	1929	Gemiddelde 1936/1938	15 Mei 1948
Landbouwooppervlakte ..	1.793.160	1.830.516	1.966.681	1.983.570	1.916.690	1.956.482	1.906.598	1.818.425	1.727.606
Bosgrond	485.666	(1) 485.666	434.596	489.423	521.495	519.781	541.140	—	—
Woeste grond	324.216	(2) 324.216	262.477	231.964	169.329	107.977	124.251	—	—
Braakland	80.910	64.418	53.892	42.003	31.115	8.516	—	—	—
Niet in cultuur gebrachte oppervlakte	± 325.000	305.141	281.761	240.758	338.043	360.800	476.258	—	—
Totaal	3.008.952	3.009.957	2.999.407	2.987.718	2.976.672	2.953.556	3.048.517	—	—

(1) De bosgrond werd in 1856 niet geteld. (Verondersteld werd dat hij even groot was als in 1846.)

(2) Het was ons niet mogelijk de oppervlakte van de woeste grond voor het jaar 1856 te kennen. De uitgestrektheid van dit deel van het grondgebied werd dan ook in 1856 even groot geacht als in 1846. Sommige auteurs maken nochtans melding van een oppervlakte van 290.000 ha voor het gehele Rijk in 1856.

2. De bosgrond

Sinds 1856 onderging het oppervlak dat aan de bosbouw wordt besteed, geen grote wijzigingen meer.

Voor geheel het Rijk beslaat het zowat 500.000 ha.

De enige belangrijke inkrimping werd omstreeks het jaar 1866 opgemerkt. In verband met de grote welvaart die toentertijde in de landbouw heerste, hadden de landbouwers zoveel mogelijk grond in cultuur gebracht. Hierdoor verminderde de bosbouw van 485.000 ha in 1846 en 1856 tot 434.000 ha in 1866.

Een grote inspanning werd dan om die tijd ondernomen om de woeste grond productief te maken en ze leidde tot een uitbreiding van het bosoppervlak tot 521.000 ha in 1895. In de volgende jaren steeg dit oppervlak nog slechts in lichte mate.

Onderging de uitgestrektheid van de bosgrond voor geheel het Rijk geen grote veranderingen, de toestand in iedere provincie afzonderlijk werd daarentegen sterk gewijzigd.

In de vruchtbare en intensief beteelde streken, zoals in de provinciën Henegouwen, Brabant en de beide Vlaanderen, krompen de bossen aanhoudend in.

In de provinciën Limburg en Antwerpen werd de bosbouw van 1856 tot 1895 in sterke mate uitgebreid ten gevolge van de ontginning van woeste gronden.

Nochtans begon de bosgrond met ingang van 1895 te verminderen ten gevolge van de groeiende industrialisatie van Limburg en van bepaalde streken in de provincie Antwerpen.

In de provinciën Luik, Namen en Luxemburg won de bosbouw gedurig veld. De weinig vruchtbare streken en het heuvelachtig karakter er van zijn hiervoor tamelijk goed geschikt.

3. De woeste grond

In 1846 besloeg de woeste grond 324.216 ha, zegge ongeveer 11 pCt. van de gezamenlijke oppervlakte van het land. Deze gronden waren vooral gelegen in de provinciën Limburg, Antwerpen en Luxemburg. Zij bestreken er resp. 28 pCt., 20 pCt. en 29 pCt. van de oppervlakte der provincie. Daarentegen was er in de provinciën Brabant, Henegouwen en de beide Vlaanderen slechts zeer weinig woeste grond gelegen.

Dank zij de welvaart, die omstreeks 1860 begon en de politiek van ontginning die naderhand krachtadig werd doorgevoerd, verminderde de bosgrond in sterke mate tijdens de periode 1846-1910. Aangenomen mag worden dat op laatstgenoemd tijdstip, alle gronden die voor het landbouwbedrijf enigszins geschikt waren, in cultuur werden gebracht. Sinds 1910 wordt immers minder grond ontgonnen en het oppervlak woeste grond onderging weinig of geen verandering.

Opmerkelijk is dat het procent van de woeste grond in de provincie Luik 5,11 pCt. in 1929 bedroeg, tegen 1,83 pCt. in 1910. Zulks moet wellicht worden toegeschreven aan de aanwinst van de aangehechte kantons

waarin de woeste grond tamelijk uitgestrekt is. Zulks verklaart trouwens de geringe aangroei van het oppervlak woeste grond voor het gehele Rijk, dat in 1929 t.o.v. 1910 werd opgemerkt.

4. De niet in cultuur gebrachte grond

In de niet in cultuur gebrachte grond zijn begrepen :

- de oppervlakte besteed aan de bebouwde grond;
- » » » » de mijnbouw;
- » » » » de terrils;
- » » » » allerhande werven;
- » » » » spoorwegen;
- » » » » particuliere en openbare wegen;
- » » » » vijvers, waterwegen, kanalen, grachten, hellingen, hagen, struikgewas, enz.

Het is duidelijk dat deze oppervlakten vermeederen met de toeneming van de bevolking, de uitbreiding van de steden en de ontwikkeling van handel en nijverheid in het algemeen.

Het baart dan ook enigszins verwondering dat de niet aan landbouw bestede grond in 1856 en 1866 groter was dan in 1880; wellicht werden tijdens de eerste tellingen talrijke percelen woeste grond gerekend bij de groep van het niet in cultuur gebrachte oppervlak.

Sedert 1880 vermeederde de niet in cultuur genomen grond snel en regelmatig, zodat hij in de laatste vijftig jaar verdubbelde. In 1880 toch besloeg hij 241.000 ha en in 1929, 476.000 ha. De toeneming was bijzonder belangrijk sedert 1910.

De grote betekenis van dit verschijnsel uit-het oogpunt van de landbouwproductie valt onmiddellijk in het oog.

Deze niet beteelde oppervlakte is het grootst in Antwerpen, Brabant en Oost-Vlaanderen wegens de uitbreiding van de grote steden in deze provinciën.

Hoe uitgestrekt deze oppervlakte is, moge blijken uit het feit dat zij in de drie bovengenoemde provinciën resp. 25,45 pCt., 17,86 pCt. en 21,44 pCt. van het grondgebied besloeg.

De aangroei van het niet beteelde gebied gedurende de periode 1910-1929 was vooral in Antwerpen en Limburg belangrijk.

De verhouding steeg immers van 19,23 pCt. tot 25,45 pCt. voor de provincie Antwerpen en van 11,96 pCt. tot 18,56 pCt. voor de provincie Limburg.

Het spreekt van zelf dat dit in de eerste plaats toe te schrijven is aan de buitengewone ontwikkeling van de nijverheid in de Kempen.

* *

DE BELGISCHE LANDBOUW VOOR 1880

1. Oppervlakte en veestapel

a) *Oppervlakte*

De studie van de landbouwtoestanden, die omstreeks het midden van de vorige eeuw heersten, is vergemakkelijkt door de algemene landbouwtellingen waarvan de eerste in 1846 werd gehouden. Andere statistische opnamen van dezelfde omvang hadden plaats in 1856, 1866 en 1880. De uitkomsten van deze tellingen vormen een rijke bron van documentatie; zij maken het mogelijk de landbouwstructuur gedurende het beschouwde tijdvak vrij nauwkeurig in te studeren en te belichten.

In de vijftig jaren vóór 1880 kenmerkte de landbouwproductie zich door een grote stabiliteit. Zij ontwikkelde zich in nagenoeg volledige afzondering van het buitenland, zonder dat belangrijke hoeveelheden vreemde grondstoffen werden ingevoerd; ook de uitvoer van landbouwproducten was practisch onbeduidend; de gehele productie was rechtstreeks bestemd tot bevrediging der behoeften van de bevolking, die tijdens de beschouwde periode van 4.337.000 tot 5.520.000 inwoners toenam.

In dit tijdvak werd niet aan intensieve landbouw in de eigenlijke betekenis van het woord, gedaan, daar toentertijde het kleine landbouwbedrijf geheel overheerste en de werkrachten, zowel die van het huisgezin als de loontrekkende, ruim voorhanden waren.

Voorheen en tot de verslagperiode (van 1840 tot 1880) was de vaak zeer arme grond in Vlaanderen, de Kempen en de Condroz door hard werk tamelijk vruchtbaar gemaakt zonder andere vruchtbaar makende stoffen dan de ter plaatse gewonnen stalmest.

Ongeveer de helft van het landbouwoppervlak was gewijd aan de graanteelten. Zoals nevenstaande tabel II het aantoonst, schommelde het areaal dezer teelten van 870.000 ha in 1846 tot 967.000 ha in 1866.

Onder de graangewassen namen tarwe en rogge de eerste plaats in. Het grootste tarweoppervlak dat hier te lande ooit werd aangetekend, bedroeg 283.542 ha in 1866; het roggeareaal bereikte zijn maximum in 1856 met 292.103 ha.

De tarwe- zowel als de roggeproductie was hoofdzakelijk bestemd voor de voeding der bevolking, daar gedurende dit tijdvak de invoer van broodgranen onbeduidend was.

De haverteelt, eveneens zeer belangrijk, diende als veevoeder.

Andere graanteelten als spelt, masteluin en boekweit die thans bijna verdwenen zijn, besloegen toen een niet onbeduidend oppervlak.

Gerst en wintergerst daarentegen, die thans van grote betekenis zijn in de landbouw, bekleedden

omstreeks het midden van de vorige eeuw een zeer ondergeschikte plaats.

Tot de groep van de nijverheidsgewassen behoorden toentertijde vooral vlas, cichorei, hop, tabak; alsmede de suikerbiet waarvan de teelt omstreeks 1846 aanving. Bij de algemene landbouwtelling van dit jaar werden immers slechts 2.126 ha voor de suikerbietenteelt aangetekend. Deze productie nam spoedig uitbreiding en in 1880 bereikte zij een areaal van 32.627 ha.

Een ander aan te stippen feit is de teruggang van de koolzaadteelt. Terwijl omstreeks het midden van de vorige eeuw deze teelt hoofdzakelijk diende tot de productie van lampolie, was de invoer van andere producten zoals petroleum oorzaak dat koolzaad geleidelijk voor deze aanwending werd uitgeschakeld.

De aardappelteelt was te dien tijde zeer belangrijk. Het maximum-oppervlak werd aangetekend in 1880 toen het 199.357 ha besloeg. Daar deze teelt vaak door ziekte geteisterd werd, leverde zij dikwijls magere oogsten op; de aardappel vormde nochtans samen met de tarwe de grondslag van de voeding der bevolking.

De veevoederteelten en inzonderheid de hooi- en vetweiden hadden lang niet de betekenis van heden ten dage; zulks toont aan dat de landbouwbedrijvigheid op dit tijdstip niet gericht was op het omzetten van grondstoffen in dierlijke producten. De uitgestrektheid van het weiland en de boomgaarden bleef lange tijd op een zelfde peil en bereikte gemiddeld slechts 370.000 ha.

TABEL II

Teeltoppervlakte in hectaren

	1846	1856	1866	1880
Tarwe	233.453	287.368	283.542	275.932
Rogge	283.369	292.103	288.066	277.640
Haver	202.431	219.169	229.744	249.486
Spelt	51.848	58.443	64.342	52.514
Masteluin	39.717	41.411	35.488	25.726
Gerst en wintergerst	39.704	44.587	43.618	40.182
Boekweit	27.580	24.501	24.435	13.184
Graan- en meelgewassen	878.102	947.580	967.135	934.664
Tabak	666	—	1.694	2.202
Hop	2.968	—	3.960	4.185
Cichorei	1.828	—	4.719	11.025
Vlas	29.879	32.837	57.046	40.078
Suikerbieten	2.126	7.794	18.075	32.627
Andere : koolzaad, enz.	27.812	—	29.332	7.242
Nijverheidsgewassen	65.279	—	114.826	97.359
Paardenbonen	39.387	42.370	24.264	19.088
Erwten, wikke en andere	29.291	15.915	13.645	14.005
Peulvruchten	68.678	58.285	37.909	33.093
Aardappelen	115.062	149.737	171.398	199.357
Voederbieten	4.391	—	17.604	26.189
Klaver	147.923	160.642	153.217	151.538
Hooiweiden	199.186	—	211.330	213.275
Vetweiden	117.387	312.498	106.157	137.880
Boomgaarden	45.734	—	48.317	37.948
Totaal laatste drie rubrieken	362.307	—	365.804	389.103
Andere	7.024	—	24.347	19.362
Voedergewassen	517.254	—	543.368	559.993
Tuinbouw	34.507	34.981	37.330	39.724

b) Veestapel

Wegens de geringe betekenis van het weiland en de veevoederteelten in het algemeen, kon slechts een beperkte veestapel worden onderhouden. Het gezamenlijk aantal hoordieren bedroeg omstreeks het midden van de vorige eeuw 1.250.000. Het steeg in lichte mate tot 1.382.000 in 1880. Bij een beoordeeling van de omvang van de veestapel dient bedacht dat er toen niet aan teeltkeus gedaan werd; het levend gewicht was eerder laag en de opbrengst, zowel van vlees als van melk, was zeer matig.

De varkensstapel bereikte in 1846 en 1856 ternauwernood een half-miljoen eenheden; hij steeg tot ongeveer 640.000 in 1880. Hier kon evenmin van teeltkeus worden gesproken.

Het aantal schapen was tamelijk belangrijk. Nochtans liep het aanhoudend terug tijdens de gehele duur van de beschouwde periode; in 1880 werden nog slechts 365.000 dieren geteld.

Daarentegen was de paardenstapel zeer belangrijk en hij overtrof zelfs zijn huidige grootte. Zulks wordt enerzijds verklaard door de uitgestrektheid van de akkergrond waarvoor een aanzienlijke paardentractie vereist was en anderzijds door het feit dat aan de paardenfokkerij hier te lande van oudsher een bijzondere zorg werd besteed.

Uit dit kort overzicht van de dierlijke teelten tijdens de periode 1840 tot 1880 blijkt dat de veeteelt slechts op de tweede plaats kwam in de Belgische landbouw. Sommigen wezen er op dat de veestapel hoofdzakelijk voor de mestproductie onderhouden werd.

TABEL III

Grootte van de veestapel

	1846	1856	1866	1880
Paarden : totaal	294.537	277.311	283.163	271.674
Hoordieren van twee jaar en minder	429.848	432.006	452.211	504.468
Hoordieren van meer dan twee jaar	780.863	825.643	790.234	878.347
waarvan melkkoeien	680.563	—	738.732	754.093
Hoordieren : totaal	1.203.891	1.257.649	1.242.445	1.382.815
Varkens : totaal	498.564	458.418	632.301	648.375
Geiten : totaal	110.060	—	197.138	248.755
Schapen : totaal	662.508	583.485	586.097	365.400
Hoenders : totaal	—	—	—	—

2. De opbrengsten

Daar er noch bij de plantaardige, noch bij de dierlijke teelten aan een stelselmatige teeltkeus gedaan werd en de aanvoer van buitenlandse grondstoffen zoals meststoffen en krachtvoeder onbeduidend was, bleven de opbrengsten per hectare of per stuk vee uiteraard zeer matig. Nochtans zij opgemerkt dat, dank zij de intensieve bewerking van de grond en de oordeelkundige aanwending van stalmeest, die ter plaatsé zelf werd gewonnen, de opbrengsten van de verschillende teelten hoger lagen dan die welke thans

nog in bepaalde landen met intensieve teelt worden bereikt.

Zo schommelde de tarweopbrengst van 1.400 kg tot 1.530 kg per ha tot 1880. De roggeopbrengsten waren ongeveer even groot.

Ten aanzien van de suikerteelt, die toen nog in de kinderschoenen stak, kon men nochtans opmerken dat de opbrengsten per hectare vrij hoog waren (van 30.000 kg tot 35.000 kg), doch dat het suikergehalte zeer klein was (8 tot 10 pCt.). De suikerproductie per ha bedroeg slechts 2.840 tot 3.070 kg tijdens de beschouwde periode. Deze productie was te dien tijde heel wat meer renderend dan die van een hectare tarwe of rogge. Zoals eerder werd aangestipt, nam de suikerteelt dan ook gedurig uitbreiding.

De aardappelopbrengsten verschilden zeer van het ene jaar tot het andere, naar gelang de teelt al dan niet door ziekte geteisterd werd. Over het geheel mag aangenomen worden dat tot 1880 weinig vooruitgang in dit opzicht viel aan te stippen.

TABEL IV

Opbrengsten van de teelten en van de melkkoeien (kg per ha)

	1846	1856	1880
Tarwe	1.453	1.418	1.529
Rogge	1.326	1.569	1.422
Haver	1.372	1.575	1.614
Gerst en wintergerst	1.404	1.895	1.746
Suikerbieten	35.519	30.767	31.676
suikergehalte	8 pCt. = 1.865	9 pCt. = 1.923	10 pCt. = 2.297
Voederbieten	29.000	29.000	32.284
Paardenbonen	1.594	1.708	1.708
Aardappelen	14.390	10.037	12.235
Koolzaad	—	1.606	1.288
Boekweit	1.305	1.365	1.286
Cichoreiwortels	17.853	15.789	17.330
Melkopbrengst per koe : liters ..	1.400	1.400	1.400

3. De prijzen

Tot 1880 werden zeer bevredigende prijzen voor de meeste landbouwproducten geboekt. Tabel v toont aan dat de tarwe- en roggeprijzen, evenals die van aardappelen; zeer hoog waren.

Tot het einde van de beschouwde periode voerde het buitenland geen gevaarlijke concurrentie voor al deze producten van eerste betekenis. Anderzijds nam de bevolking regelmatig toe, ook al geschiedde de aangroei naderhand nog sneller.

Met ingang van het jaar 1875 nam de invoer, inzonderheid die van tarwe, een zekere omvang, wat onmiddellijk zijn terugslag deed gevoelen op de prijzen van de broodgranen hier te lande. Dit was evenwel nog maar een voorteken van de grote landbouwcrisis, die in 1880 uitbrak ten gevolge van de uitbreiding van het internationaal verkeer, in verband met de ontwikkeling der vervoermiddelen, inzonderheid van de scheepvaart.

TABEL V

Prijzen der voornaamste landbouwproducten

Jaar	Tarwe	Rogge	Haver	Gerst	Aardappelen	Stro	Hooi	Boter
	(in franken per 100 kg)							(Het kg)
1840.....	23,73	19,16	18,09	21,—	6,79	4,45	6,73	—
1850.....	20,95	14,49	13,40	15,06	6,92	3,32	5,07	—
1860.....	31,15	21,36	20,57	23,52	8,89	4,05	6,39	2,13
1865.....	23,11	15,80	17,77	18,25	5,90	4,98	10,40	2,55
1866.....	27,07	18,44	20,57	22,76	6,43	5,86	8,95	2,37
1867.....	36,92	25,43	22,36	27,14	9,76	4,29	6,88	2,36
1868.....	35,22	25,97	23,51	25,54	8,20	4,63	7,05	2,66
1869.....	27,61	21,02	21,58	23,13	6,06	5,73	9,09	2,63
1870.....	29,34	21,10	21,24	22,49	8,47	6,37	10,39	2,97
1871.....	36,26	26,03	22,07	24,58	9,51	9,85	13,89	3,08
1872.....	33,35	20,26	15,97	19,01	7,99	6,32	8,22	2,77
1873.....	35,51	23,—	22,02	23,90	7,67	4,51	6,70	2,97
1874.....	33,06	24,74	25,30	25,18	8,47	4,85	8,43	3,21
1875.....	26,21	19,99	23,17	22,53	6,74	6,41	13,97	3,20
1876.....	28,05	20,28	22,84	21,53	9,74	9,44	13,97	3,36
1877.....	32,58	22,62	21,79	22,75	10,63	7,63	10,74	3,15
1878.....	28,73	19,83	20,29	23,28	9,78	5,47	7,76	2,88
1879.....	27,25	19,63	19,—	21,89	11,45	5,13	8,62	2,84
1880.....	26,56	22,24	19,74	21,60	10,34	6,79	11,22	3,22

4. Buitenlandse handel

Zoals wij het hierboven reeds deden opmerken, had de landbouwproductie zich tijdens de beschouwde periode nagenoeg in gesloten ruimte ontwikkeld, zonder dat belangrijke hoeveelheden grondstoffen of afgewerkte goederen werden ingevoerd, noch aanzienlijke hoeveelheden eigen producten uitgevoerd.

Niettemin werd reeds met ingang van 1866 tarwe ingevoerd; de aanvoer zou alsdan 80.000 t bedragen hebben; hij steeg snel tot ca. 400.000 t in 1880. Op dat tijdstip was de invoer van maïs en veekeuken nog onbeduidend, en de dierlijke productie kon dan ook niet vóór 1880 uitbreiding nemen.

De uitvoer bleef beperkt tot enkele specialiteiten, zoals cichoreibonen. Ten gevolge van de regelmatige uitbreiding van de suikerbietenproductie werd een zekere hoeveelheid suiker uitgevoerd, ook al was de productie op dit tijdstip niet toereikend om de normale behoeften van de Belgische bevolking te dekken.

5. Verbruik

Aan de hand van de bovenstaande gegevens betreffende de productie en het aantal inwoners, kan het verbruik van inlandse voedingsmiddelen als volgt worden vastgesteld:

Product	Jaar		
	1846	1866	1880
Tarwe.....	70 kg	75 kg	71 kg
Aardappelen.....	329 kg	267 kg	378 kg
Suiker.....	1,4 kg	8 kg	14 kg
Melk.....	186 l	121 l	164 l
Rundvlees.....	5 kg		
Varkensvlees.....	4 kg		

Bij een beoordeling van de cijfers betreffende het inlands tarweverbruik dient bedacht, dat het grootste deel van de roggeproductie eveneens voor de brood-

bereiding werd aangewend en de opbrengst van deze teelt die van de tarwe evenaarde.

Uit deze tabel blijkt, dat het basisvoedsel omstreeks het midden van de XIXe eeuw noch rijk, noch afgewisseld was. De cijfers met betrekking tot de melk bevatten het directe melkverbruik en de tot boter verwerkte melk.

* * *

Hoofdstuk III

DE LANDBOUWCRIJIS VAN 1880 TOT 1895
EN DE AANPASSING VAN DE LANDBOUW
TOT 1914

Dank zij de vaste prijzen der voornaamste landbouwproducten tijdens de jaren vóór 1880, waren de grote plantaardige teelten steeds even belangrijk gebleven, terwijl de veeteelt slechts als een bijkomstige bedrijvigheid werd beschouwd.

Deze vaste noteringen van de plantaardige producten hielden verband met verscheidene binnenlandse en buitenlandse omstandigheden. De bevolkingstoename was oorzaak van een stijgende vraag op de binnenlandse markt. Verder hadden sommige gebeurtenissen op het internationale plan een algemene prijsstijging veroorzaakt: de Amerikaanse Burgeroorlog van 1861 tot 1865; de oorlog tussen Duitsland en Oostenrijk in 1866; de Frans-Duitse oorlog in 1870-1871.

Onder de stimulerende invloed van de hoge tarweprijs in Europa, gingen de grote nieuwe landen over de Atlantische Oceaan zich op de tarweverbouw toeleggen. Grote uitgestrektheden vruchtbare en braak liggende gronden werden beteeld, zodat aldaar een belangrijk tarweoverschot voor Europese bestemming vrijkwam. Ook Rusland en de Donaulanden namen ruim deel aan deze beweging.

De vooruitgang op het gebied van de zeevaart en de vervoermiddelen in het algemeen sedert 1850, verge-

makkelijkte de aanvoer van deze overschotten in de Europese landen. De totale tarweuitvoer van de Verenigde Staten steeg van 7.300.000 quarters gedurende het tijdvak 1871-1875 tot 17.482.000 quarters in de periode 1881-1885 en tot 20.725.000 quarters voor het tijdvak 1891-1895.

Voor dezelfde periodes steeg de uitvoer van Russische tarwe van 6.900.000 quarters tot 9.206.000 quarters en tot 12.024.000 quarters.

Zulks had een ineenstorting der prijzen voor tarwe, rogge en voor alle andere granen op de binnenlandse markt ten gevolge.

Er zij in herinnering gebracht dat de graanproductie meer dan 900.000 ha bestreek en zij veruit de belangrijkste landbouwproductie was hier te lande.

De crisis ontstaan uit de prijsdaling der graangewassen was dan ook zeer ernstig te noemen, te meer daar zij een twintigtal jaren zou aanhouden. De Belgische landbouw had hier aan een geheel nieuwe toestand het hoofd te bieden, die overigens in zijn grote trekken een bestending karakter verkreeg.

Er bleef derhalve geen andere uitweg over dan de landbouwproductie aan de gewijzigde toestanden aan te passen. Bij deze krachtsinspanning dienden er hoofdzakelijk twee doeleinden nagestreefd: eensdeels intensievere beteling, ten einde belangrijk hogere opbrengsten per hectare te verkrijgen, anderdeels oriëntatie van de landbouw op de voortbrenging van dierlijke producten door de omzetting van plantaardige grondstoffen in vlees, melk, boter en eieren.

Van toen af ging de landbouw het karakter van een verwerkend bedrijf aannemen, welk kenmerk zich naderhand en tot op onze dagen nog scherper aftekende. Door deze twee middelen — verhoging der opbrengsten per hectare samen met een inkrimping van de teelten en oriëntatie op de dierlijke productie — moest het evenwicht in de rendabiliteit van de landbouw worden hersteld. Op deze buitengewoon grote taak was onze landbouw weinig voorbereid.

Om dit tijdstip, en wel in 1884, werd het Ministerie van Landbouw opgericht. Tot op deze datum maakten de overheidsdiensten van de landbouw deel uit van het Departement van Binnenlandse Zaken.

Het eerste initiatief van het nieuwe Departement was het instellen van het Corps der Rijkslandbouwkundigen in 1885, dat de opdracht kreeg de wetenschappelijke methodes in landbouw en veeteelt ingang te doen vinden.

De Rijkslandbouwkundigen hielden voordrachten in alle gemeenten hier te lande. Zij legden proefvelden aan, leerden de landbouwers het gebruik van scheikundige meststoffen en raadden hen aan beter zaad en plantgoed aan te wenden.

In 1891 werd het Corps der veeartsinspecteurs ingesteld.

Bestaande landbouwlaboratoria werden in 1883 door de Staat overgenomen en andere opgericht, ten einde

het vereiste toezicht uit te oefenen en de nodige analyses te doen om de bedrieglijke handel in landbouwproducten te bestrijden.

Landbouwverenigingen in de vorm van mutualiteiten werden aangemoedigd en namen een krachtige uitbreiding.

In dit verband dient gewezen op de bedrijvigheid van de Belgische Boerenbond, die in 1890 werd opgericht. Deze instelling ontwikkelde een veelzijdige en intense bedrijvigheid, ten einde de techniek van de landbouw en de veeteelt te verbeteren. Bovendien richtte hij een groot aantal maatschappijen op voor verzekering tegen veesterfte, alsmede Raiffeisenkassen ter bevordering van het landbouwcrediet, coöperatieve verenigingen voor aan- en verkoop van landbouwproducten, enz.

Dank zij de bedrijvigheid, zowel van het Departement van Landbouw als van de vrije verenigingen, kon de grote crisis van 1880-1895 worden overwonnen, inzonderheid door een verhoging van de opbrengsten en door een overschakeling van de akkerbouw op de dierlijke productie, die over het geheel dan ook de belangrijkste bedrijvigheid van onze landbouw werd.

Een onderzoek van de uitkomsten der algemene tellingen van 1895 en 1910 laat toe deze evolutie van dichtbij te volgen:

1. Evolutie van de teeltoppervlakten en van de grootte van de veestapel

Het areaal door de graan- en meelgewassen ingenomen, bedroeg in 1880 nog ruim 934.000 ha, waarna het terugliep tot 809.000 ha in 1895 en tot 757.000 ha in 1910.

Het overgrote deel van deze teruggang geschiedde ten nadele van de tarweteelt. Dit areaal daalde immers van 275.000 ha in 1880 tot 180.000 ha in 1895 en tot 161.000 ha in 1910.

Gedurende de welvaartsperiode die aan het jaar 1880 voorafging, had deze cultuur zich ook uitgebreid op gronden die hiervoor minder geschikt waren en waarvan het rendement beslist onvoldoende was.

Een eerste gevolg van de daling van de tarweprijs was het prijsgeven van deze cultuur in de zandstreken en grotendeels ook in de zand- en kleistreek en in de Condroz.

Opmerkelijk is dat de roggeteelt zich tot 1910 goed wist te handhaven, vermits op dit tijdstip het bezaaide areaal nog steeds 269.000 ha tegen 277.000 ha in 1880 bedroeg. Zulks ligt hieraan, dat in tegenstelling met de tarwe, weinig rogge uit het buitenland tijdens de beschouwde periode werd aangevoerd. Rogge moest dienen voor de voeding van de varkensstapel, waarvan de omvang tijdens de crisisperiode aanmerkelijk toenam.

De haververbouw was evenmin teruggelopen: geheel de productie diende immers tot de voeding van de paardenstapel. Overigens was de haverinvoer tot 1910 onbeduidend.

De teelt van de andere minder belangrijke granen zoals spelt, masteluin en boekweit liep sterk terug in de loop van de hier beschouwde dertigjarige periode.

Bij de nijverheidsgewassen valt vooreerst de aanhoudende vooruitgang van de suikerbietenteelt op, waardoor de suikervoorziening van de bevolking er steeds op verbeterde.

Daarentegen heerste er een zeer ernstige crisis in de vlasteelt, die een inkrimping van deze cultuur van 40.000 ha in 1880 tot 18.000 ha in 1910 veroorzaakte.

De cichoreiteelt handhaafde zich evenals de tabaks- en de hopteelt. Deze cultures worden op bijzonder intensieve wijze beoefend en zijn goed aan de structuur van de Belgische landbouw aangepast.

De koolzaadteelt ging verder achteruit en wel om de in hoofdstuk I aangehaalde redenen.

Voorts liep de groep van de peulvruchten in vrij gevoelige mate terug gedurende de beschouwde periode, daar de opbrengst van deze productie onvoldoende was.

Daarentegen bleef de aardappelteelt tot 1910 goed op peil. Het areaal bedroeg alsdan 171.000 ha; de aardappel bleef immers een basisvoedsel voor de bevolking.

TABEL VI

Oppervlakte der teelten

	1880	1895	1910
Tarwe	275.932	180.377	161.476
Rogge	277.640	283.376	268.870
Haver	249.486	248.694	259.678
Spelt	52.614	33.854	17.178
Masteluin	25.726	18.446	11.522
Gerst en wintergerst	40.182	40.243	34.631
Boekweit	13.184	4.702	3.657
Graan- en meelgewassen	934.664	809.691	757.011
Tabak	2.202	2.148	4.546
Hop	4.185	3.705	2.047
Cichorei	11.025	12.756	9.669
Vlas	40.078	30.615	18.311
Suikerbieten	32.627	54.100	60.242
Andere : koolzaad enz.	7.244	2.417	886
Nijverheidsgewassen	97.359	105.741	95.701
Paardenbonen	19.088	15.964	8.424
Erwten, wikke en andere	14.005	10.360	4.669
Peulvruchten	33.093	26.326	13.093
Aardappelen	199.357	184.690	171.623
Voederbieten	26.189	40.562	69.643
Klaver	151.538	157.586	132.372
Hooiweiden	213.275	232.136	267.387
Vetweiden	137.880	165.258	250.531
Boomgaarden	37.948	47.590	65.015
Totaal laatste drie rubrieken	389.103	444.984	582.933
Andere	19.352	35.337	49.038
Voedergewassen	559.993	637.907	764.343
Tuinbouw	39.724	41.868	36.609

De veevoederproductie gaf een vrij sterke uitbreiding te zien in nauwe samenhang met de toeneming van de rund- en varkensstapel.

Verder steeg de voederbietenproductie van 26.000 ha in 1880 tot 69.600 ha in 1910.

Doch vooral de uitbreiding van het oppervlak der hooi- en vetweiden verdient onze aandacht. Het bestreek in 1880 slechts 389.000 ha, met inbegrip van de boomgaarden.

Tal van gronden voorheen voor de verbouw van graangewassen aangewend, werden weiland en wel dermate dat het in 1910 577.000 ha besloeg. Hier voltrok zich een structuurwijziging van een tot dusver nooit gekende omvang in de Belgische landbouw. Deze evolutie was in 1910 nog niet beëindigd; zoals wij het hierna zullen aantonen, werd deze nieuwe oriëntatie tot heden ten dage voortgezet.

Daar uit de nieuwe grote productielanden hoofdzakelijk plantaardige producten werden ingevoerd, was een uitbreiding van de dierlijke productie, die tot 1880 niet naar waarde werd geschat en zelfs veronachtzaamd werd, ten zeerste geboden.

Het Departement van Landbouw bevorderde deze koersverandering. De rundveestapel, die in 1880 slechts 1.382.000 eenheden telde, steeg dan ook tot 1.421.000 in 1895 en tot 1.880.000 in 1910.

Naast de opvoering van het aantal runderen werd krachtadig gestreefd naar een hogere productiviteit van de veestapel, zowel ten aanzien van de vleesproductie als van de melkwinning. Op dit gebied is de vooruitgang eerder traag te verwezenlijken.

Het aantal varkens kon van 1880 tot 1910 worden verdubbeld. Deze uitbreiding was mogelijk doordat de binnenlandse roggeproductie hoe langer hoe meer voor de varkenshouderij werd bestemd. Toen de tarwe-invoer een grote omvang ging aannemen, werd immers rogge steeds minder voor de broodbereiding aangewend.

De pluimveestapel werd voor het eerst in 1910 geteld. Het aantal kippen was te dien tijde reeds zeer belangrijk; het bevatte ruim 12 millioen. Aangenomen mag worden dat dit cijfer tweemaal zo groot was als de pluimveestapel van 1880.

Daarentegen liep het aantal schapen aanhoudend terug tot 180.000 in 1910 tegen 365.000 in 1880. Zulks is een verder bewijs van de meer intensieve exploitatie van de landbouw en de veeteelt.

Wat ten slotte de paardestapel betreft, hij handhaafde zich op een hoog peil, hetgeen licht te begrijpen is, gelet op de goede kwaliteiten van de Belgische paardenfokkerij en de behoeften aan dierlijke tractie in een intensieve landbouwexploitatie.

TABEL VII

Grootte van de veestapel

	1880	1895	1910
Paarden : totaal	271.974	271.527	317.062
Hoorndieren van twee jaar en minder	504.468	552.337	783.990
Hoorndieren van meer dan twee jaar	878.347	868.641	1.095.766
waarvan melkkoelen	764.093	765.006	964.914
Hoorndieren : totaal	1.382.815	1.420.978	1.879.766
Varkens : totaal	646.375	1.163.133	1.494.279
Geiten : totaal	248.755	257.669	217.624
Schape : totaal	365.400	235.722	185.373
Hoenders : totaal	—	—	12.144.412

2. Opbrengsten en productie

Dank zij het optreden van het Departement van Landbouw en van de particuliere verenigingen werd een gevoelige vooruitgang geboekt in de opbrengsten van de teelten en van het melkvee (tabel VIII geeft een beeld van de verhoging van de opbrengsten). Ofschoon het tarweareaal in de loop van de dertig jaren na 1880 met meer dan 100.000 ha inkromp, bleef de tarweproductie ongeveer op hetzelfde peil, daar de opbrengst per ha van 1.529 kg tot 2.360 kg verhoogde.

Aangezien de opbrengsten van de andere graanteelten een gelijkaardige vooruitgang te zien gaven en de roggeverbouw niet werd ingekrompen, kwam een belangrijk grotere hoeveelheid veevoeder ter beschikking van de varkenshouderij.

De opbrengst per hectare (in tonnen) van de suikerbieten, bleef tijdens de beschouwde periode stabiel, doch het suikergehalte steeg van 8 à 10 pCt. tot 14,16 pCt. in 1910. Dat zulks een aanzienlijke vooruitgang betekende, hoeft wel geen nader betoog.

Ook de opbrengst van de aardappelteelt is er merklijk op vooruitgegaan, vooral dank zij de bestrijding van de aardappelziekten en de aanwending van degelijk pootgoed.

Wat de melkopbrengst betreft, kunnen de gegevens van de algemene tellingen en van de hiermee vergezeld gaande toelichtingen slechts als een aanwijzing worden beschouwd. De netto-opbrengst van de melkwinning, na aftrek van de hoeveelheden bestemd voor de kalveren, zou van 1.200 l in 1880 tot 1.700 l in 1910 gestegen zijn. Hieruit mag worden afgeleid dat de totale melkopbrengst per koe en per jaar voor de twee bovengenoemde jaren resp. 1.400 l en 1.900 l bedroeg.

Al deze cijfergegevens zijn een afdoend bewijs dat een nieuwe richting in de landbouwproductie werd ingeslagen.

De tot 1910 bereikte resultaten zijn natuurlijk nog niet als een optimum aan te merken; naderhand werden nog belangrijke resultaten in die richting geboekt.

TABEL VIII

Opbrengsten van de teelten en van de melkkoelen

(kg per ha)

	1880	1895	1910
Tarwe	1.529	1.931	2.360
Rogge	1.422	1.786	2.167
Haver	1.614	1.759	2.428
Gerst en wintergerst	1.746	2.149	2.256
Suikerbieten	31.676	31.028	30.071
suikergehalte	10pCt. = 2.297	12,5pCt. = 3.025	14pCt. = 3.383
Voederbieten	32.264	44.730	54.898
Paardenbonen	1.706	1.924	2.159
Aardappelen	12.235	15.598	16.209
Koolzaad	1.288	—	—
Boekweit	1.286	—	—
Cichoreiwortels	17.330	22.881	—
Melkopbrengst per koe	1.400	1.700	1.900

3. Prijsverloop

De tarweprijs, die in het tijdvak vóór 1880 om en nabij de fr 30 per 100 kg bewoog, daalde geleidelijk tot fr 13,98 in 1895. De noteringen van de andere granen en meer algemeen van al de plantaardige producties vertoonden een gelijkaardig verloop. Dit gold zelfs voor de aardappelen, waarvan de prijs terugliep van fr 10 vóór 1880 tot fr 6 in de jaren 1895 tot 1897.

De dierlijke producten werden eveneens in de algemene prijsdaling medegesleept, ook al werden zij hierdoor minder getroffen. Zo daalde de boterprijs van gemiddeld fr 3 vóór 1880 tot ca. fr 2,50 in 1895.

Over het geheel waren de prijsverhoudingen tijdens de crisisperiode gunstiger voor de dierlijke productie en zij oefenden dan ook een stimulerende invloed uit op de koersverandering in die richting.

Met ingang van het jaar 1895 werden de prijzen stabiler en er kon zelfs een stijging der noteringen worden opgemerkt; tabel IX geeft hiervan een overzicht.

Samen met de verhoging van de opbrengsten hebben de iets vastere marktprijzen een geleidelijk herstel van de financiële toestand van de landbouw bewerkt. Aangenomen mag worden dat met ingang van het jaar 1905 de crisis was overwonnen; zij had een diepgaande wijziging in de structuur van de Belgische landbouw teweeggebracht, die haar vruchten zou beginnen afwerpen toen evenwel de oorlog 1914-1918 uitbrak.

4. Buitenlandse handel

Sedert 1880 steeg de tarweimport in een snel tempo en wel van 400.000 t tot 1.031.000 t in 1895 en tot 1.424.000 t in 1910.

Het lijkt geen twijfel dat deze buitenlandse aanvoer, samen met de inlandse productie, de behoeften van de bevolking overtrof; er werden evenwel niet onbelangrijke hoeveelheden voor de veevoeding, inzonderheid voor de pluimveestapel, bestemd.

TABEL IX

Prijzen der voornaamste landbouwproducten

Jaar	Tarwe	Rogge	Haver	Gerst	Aardappelen	Stro	Hooi	Boter
(in franken per 100 kg)								
1880.....	28,56	22,24	19,74	21,60	10,34	6,79	11,22	3,22
1881.....	28,55	22,92	19,80	21,08	7,34	7,88	11,40	3,24
1882.....	27,11	18,20	18,68	21,09	9,—	6,81	9,65	3,11
1883.....	24,46	17,34	17,69	19,24	10,09	8,25	4,91	3,16
1884.....	21,94	16,72	17,53	18,64	6,51	5,23	7,93	2,82
1885.....	19,89	15,79	17,29	17,48	6,07	4,86	7,09	2,65
1886.....	18,83	14,21	16,20	15,65	6,32	4,90	7,57	2,65
1887.....	19,16	13,42	13,83	15,73	6,99	5,18	7,62	2,61
1888.....	19,47	13,81	14,32	16,97	8,75	5,37	8,46	2,61
1889.....	18,44	13,26	14,57	16,06	8,20	5,17	7,22	2,59
1890.....	19,74	14,80	16,30	17,26	6,35	4,44	5,91	2,45
1891.....	22,90	19,26	16,66	18,64	9,10	5,15	6,93	2,65
1892.....	19,40	16,44	14,86	16,—	8,02	5,24	8,39	2,79
1893.....	15,52	12,85	14,40	15,78	4,78	6,26	11,14	2,73
1894.....	13,61	10,89	14,39	14,72	5,78	5,34	8,30	2,53
1895.....	13,98	10,81	13,31	13,87	7,05	3,47	5,03	2,48
1896.....	15,47	11,12	15,08	14,32	5,37	3,57	5,—	2,46
1897.....	18,03	12,35	15,99	14,37	6,07	3,80	5,92	2,53
1898.....	20,55	14,31	16,93	15,74	6,86	3,84	5,57	2,56
1899.....	16,19	13,75	16,79	16,32	5,53	2,97	5,36	2,59
1900.....	16,25	14,28	16,79	16,37	5,81	3,37	7,67	2,77
1901.....	16,31	13,64	17,04	15,61	6,47	5,83	9,26	2,75
1902.....	16,35	13,63	18,43	15,79	6,57	4,90	7,22	2,71
1903.....	16,26	13,51	15,14	15,19	9,—	3,61	6,04	2,75
1904.....	17,35	13,75	15,62	14,95	7,67	4,17	6,54	2,74
1905.....	17,63	14,65	18,14	16,09	8,16	4,93	7,87	2,80
1906.....	16,98	14,88	18,29	16,58	8,33	4,38	6,83	2,91
1907.....	18,69	16,64	19,13	17,88	7,72	4,66	6,83	2,87
1908.....	19,52	17,01	18,17	17,73	7,82	4,06	6,94	2,90
1909.....	22,15	16,54	22,15	17,53	7,69	4,53	8,72	2,95
1910.....	19,71	14,39	17,74	15,75	8,03	5,07	8,83	3,03

Zoals blijkt uit tabel x ging de invoer van veeoeken, maïs en rogge, met ingang van 1895, een zekere omvang aannemen. In 1910 was deze invoer reeds zeer belangrijk, zodat de verwerkende bedrijvigheid in de landbouw nog meer aan betekenis won.

TABEL X

1) Invoer van tarwe en veevoeder

	1886	1880	1895	1910
(Tonnen)				
Tarwe en andere broodgranen	80.000	± 400.000	1.031.000	1.424.000
Gerst	50.000	—	310.000	307.000
Maïs	—	—	140.000	453.000
Veeoeken	—	—	26.000	175.000
Rogge	—	—	15.000	105.000

2) Aanwending van meststoffen

	1895	1910
(Tonnen)		
Chilispeter	53.000	105.696
Guano uit Peru	24.000	30.932
Zwavelzure ammonium	7.600	33.493
Superphosphaten	54.000	148.926
Slakken	42.000	100.659
Potaszouten	10.000	46.542

Wat de meststoffen betreft, die voor een meer intensieve exploitatie van de landbouw onontbeerlijk zijn, de invoer ervan nam snel toe in de periode 1895-1910. Onder de ingevoerde grondstoffen vermelden wij Chilispeter, guano uit Peru, alsmede potas-

zouten. Anderzijds nam de eigen productie van zwavelzure ammonium, superphosphaten en slakken tijdens de verslagperiode aanzienlijk uitbreiding. De productie van zwavelzure ammonium was evenwel pas begonnen en ze zou naderhand een heel wat hogere vlucht nemen.

De Belgische bevolking was in die tussentijd gestegen van 5.520.000 inwoners in 1880 tot 7.424.000 in 1910.

* * *

Hoofdstuk IV

DE LANDBOUW TUSSEN DE TWEE OORLOGEN

1. De oorlog 1914-1918

Terwijl de landbouw zich volop inspande om de productie aan de gewijzigde toestanden aan te passen, brak de oorlog 1914-1918 uit. Hierdoor werd de uitbreiding van de rund-, varkens- en pluimveestapel niet alleen tot staan gebracht, doch wegens de schaarste aan plantaardige grondstoffen uit het buitenland werd het tevens onmogelijk de veestapel op het in 1914 bereikte peil te handhaven.

Het bestuur van het land op het gebied van de levensmiddelenvoorziening werd door de bezetter ter hand genomen; hij beperkte er zich over het algemeen toe, de landbouwproductie door middel van rantsoenering te verdelen.

Op het nationale plan werd er geen enkele stelselmatige krachtsinspanning geleverd om de landbouwproductie aan de nieuwe toestand aan te passen. Dit moest dan ook spoedig leiden tot een ongeordende

inkrimping van de landbouwproductie, zodat het basisvoedsel voor de bevolking weldra ontoereikend bleek.

Gelukkerwijze verstrekte de *Commission for Relief in Belgium* een belangrijke hulp, waardoor het voedseltekort in ruime mate kon worden aangevuld.

Ten aanzien van de landbouwpolitiek waren de vier jaren oorlog en bezetting rampspoedig, daar een oordeelkundig beleid achterwege bleef en vooral de bezetter massale hoeveelheden voor zich opeiste.

Bij het einde van de oorlog was de rundstapel tot ca. 1.200.000 stuks ingekrompen, zegge een vermindering van 700.000. Ook de paardenstapel was sterk getroffen, terwijl de pluimvee- en de varkensstapel tot minder dan de helft van het vóór-oorlogspeil gedaald waren.

Pogingen om de productie op te voeren werden vooral door de plaatselijke besturen ondernomen; de gemeentelijke overheid streefde er immers zoveel mogelijk naar, de aardappel- en de groenteteelt ten behoeve van de bevolking uit te breiden.

Wat de rijkere voedingsmiddelen als vlees en zuivelproducten betreft, de *Commission for Relief in Belgium* verleende hier een zeer belangrijke hulp. Dank zij haar optreden werd ten slotte de Belgische bevolking tijdens de eerste wereldoorlog tegen hongersnood gevrijwaard.

2. Herstel van de veestapel en van de landbouwproductie tot 1929

Na de overwinning wijdde de Regering en vooral het Departement van Landbouw hun beste krachten aan de wederopbouw van de geteisterde gebieden in Vlaanderen en aan het herstel van de veestapel.

De ruime invoer van vee en paarden uit Duitsland stelde evenwel teleur, daar de gezondheidstoestand en de kwaliteit ervan beslist ontoereikend waren.

Het herstel van de veestapel werd dan ook hoofdzakelijk nagestreefd door de eigen uitbreiding van de overgebleven inlandse veestapel.

Dank zij vooral een massale invoer van bevroren vlees werd de bevolking in toereikende mate van krachtig voedsel voorzien, konden de veeslachten beneden het normale peil gehouden worden en werd de veestapel aldus terug op peil gebracht.

Zoals bekend, was de periode 1926-1929 gekenmerkt door een intense productieïnspanning op elk gebied, dank zij een gunstige conjunctuur en een belangrijke prijsstijging. Dit leidde rechtstreeks tot de crisis der jaren 1929 tot 1935.

3. De crisis van 1929 tot 1935

Ten gevolge van de hoge prijsnoteringen der meeste landbouwproducten in Europa tijdens de na-oorlogse periode en tot 1929, was de productie in de Verenigde Staten, Canada, Argentinië en Australië sterk uitgebreid geworden.

Omstreeks het midden van 1929 begonnen de hoge tarweprijzen merkkelijk te dalen en de prijzen van de meeste andere plantaardige producten werden in die beweging medegesleept. Deze daling hield aan tot 1931, in welk jaar de goudprijzen van de tarwe op een lager peil dan dat van 1895 lagen.

Intussen had de dierlijke productie zich verder ontwikkeld in verband met de prijsdaling van de graan- gewassen en het veevoeder.

Met ingang van 1931 werden ook de zuivelproducten, het vlees en de eieren door de crisis getroffen. Deze laatste duurde van 1931 tot 1935. In dat tijdvak lagen de goudprijzen voor de gehele landbouwproductie beneden de laagste prijzen die gedurende de grote crisis van 1895 waren aangetekend.

4. Welke middelen werden aangewend om de rendabiliteit van de dierlijke productie te beschermen?

De crisis van 1931-1935 onderscheidde zich duidelijk van de voorgaande, doordat zij niet alleen de eigenlijke landbouwproductie, doch ook de veeteelt trof waarop de Belgische landbouw zich sedert de crisis van 1895 had ingesteld. De landbouw was in ruime mate een verwerkende bedrijfstak geworden, waarin de plantaardige grondstoffen in dierlijke producten werden omgezet; er kon niet worden gedacht aan een nieuwe koersverandering in de landbouwproductie.

De leidende beginselen van de landbouwpolitiek t.a.v. de productie werden dan ook gehandhaafd: verwerking van plantaardige grondstoffen die deels in het land zelf werden voortgebracht en deels op de wereldmarkt tegen de laagst mogelijke prijzen werden aangekocht. Zodoende moest het mogelijk zijn melk, boter, vlees en eieren tegen de voordeligste prijzen te produceren, ten einde de normale concurrentiestrijd op de wereldmarkt te kunnen voeren.

Doch in de crisisperiode van 1931 tot 1935 werd elke normale concurrentie op de wereldmarkt definitief uitgeschakeld, daar de uitvoerlanden van afgewerkte landbouwproducten er met alle middelen naar streefden een afzetgebied voor hun goederen te vinden. Dumping werd schering en inslag.

In deze omstandigheden was een bescherming van de eigen productie, althans voor de afgewerkte landbouwproducten, ten zeerste geboden. Deze politiek werd vooral toegepast op de belangrijkste dierlijke producten, alsmede op de tuinbouw. Zij werd eveneens aangewend ten gunste van bepaalde plantaardige producten die van essentieel belang werden geacht voor het behoud van een evenwichtige landbouwstructuur; dit gold voor de tarwe-, suikerbieten- en haverteelt.

In de praktijk kwam deze beschermingspolitiek neer op het treffen van een aantal maatregelen, die aan de grens werden toegepast: heffing van douanerechten, instelling van invoerlicenties, berekening van een licentierecht bij de invoer, kwantitatieve contingenteringen.

Bij deze maatregelen kwam nog het verstrekken van toelagen of premiën voor bepaalde producten als tarwe, rogge, gerst, wintergerst en zekere kaas-soorten.

Voor een duidelijker begrip van de beschermings-politiek t.a.v. de eigen landbouwproductie is het nuttig een korte uiteenzetting te geven van de aangewende methodes en maatregelen.

In de periode 1933-1940 werd een uitgebreid stelsel van contingenteringen en licentierechten ingevoerd. Het vormde een geheel van krachtige en soepele actie-middelen om de binnenlandse markt te vrijwaren en toereikende verkoopprijzen aan de landbouwprodu-centen te verzekeren.

Bijgaande tabel geeft een overzicht van de land-bouwproducten die bij de invoer in de Belgisch-Luxem-burgse Economische Unie gecontingenteerd waren of waarop een licentierecht werd geheven bij het einde van 1939; zij bevat de licentierechten en de douane-rechten voor de verschillende producten.

Het feit dat de invoer van een landbouwproduct aan een invoerlicentie wordt onderworpen, laat toe het invoervolume van dichtbij te volgen. Het onderwerpen aan een licentierecht was dan ook de eerste maat-regel om op het gewenste ogenblik tot een contingen-tering van de invoer over te gaan.

Deze laatste maakt het mogelijk het invoervolume aan de behoeften van de binnenlandse markt aan te passen.

Lijst van de landbouwproducten die gecontingenteerd of aan vergunning onderworpen waren bij de invoer in de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie per einde 1939

	Regeling	Licentierecht	Douanerecht
Levende varkens	Gecontingenteerd	Nihil	fr 86,30 per 100 kg ongeslacht.
Vers varkensvlees	»	»	fr 121,— per 100 kg netto.
Bevroren varkensvlees	»	fr 0,50 per kg	fr 86,30 per 100 kg netto.
Runderen (mager vee)	»	fr 1,— per kg	fr 57,50 per 100 kg ongeslacht.
Vers rundvlees	»	fr 2,— per kg	fr 121,— per 100 kg netto.
Bevroren rundvlees	»	fr 0,50 per kg	fr 86,30 per 100 kg netto.
Schapen	»	fr 1,— per kg	fr 57,50 per 100 kg ongeslacht.
Vers schapenvlees	»	fr 1,75 per kg	fr 121,— per 100 kg netto.
Bevroren schapenvlees	»	fr 0,50 per kg	fr 86,30 per 100 kg netto.
Slachtpaarden	Aan vergunning onderworpen	Nihil	fr 32,20 per 100 kg ongeslacht.
Vers paardenvlees	»	»	fr 64,40 per 100 kg bruto.
Bevroren paardenvlees	Gecontingenteerd	fr 0,50 per kg	fr 48,— per 100 kg bruto.
Handelspaarden	»	Nihil	fr 172,50 tot fr 345,— per stuk volgens de grootte.
Bereid vlees 209	»	fr 3,— per kg	fr 360,— per 100 kg netto.
Bereid vlees 210	»	fr 1,50 per kg	fr 120,— tot fr 230,— per 100 kg netto.
Bereid vlees 212-213	»	fr 1,— per kg	fr 120,75 per 100 kg netto.
Bereid vlees 214	»	fr 1,50 per kg	fr 90,— tot fr 121,— per 100 kg netto.
Verse druiven	»	Nihil	Van fr 51,80 tot fr 207,— per 100 kg
Verse abrikozen	»	»	Van 1-11 tot 5-6 : fr 207,— per 100 kg bruto
			anders fr 89,— per 100 kg
Verse perziken	»	»	Van 1-11 tot 30-6 : fr 207,— per 100 kg bruto,
			anders fr 104,— per 100 kg bruto.
Aardbeziën	»	»	Van 1-11 tot 30-6 : fr 210,— per 100 kg bruto,
			anders fr 51,80 per 100 kg netto.
Bananen (andere dan van de Canarische eilanden)	»	»	fr 28,80 per 100 kg bruto.
Bananen (Canarische eilanden)	Aan vergunning onderworpen	»	fr 28,80 per 100 kg bruto.
Verse pruimen	»	»	fr 50,— tot fr 200,— per 100 kg
Boter	Gecontingenteerd	Veranderlijk recht	fr 161,— per 100 kg netto.
Room in blokken of in poeder	Aan vergunning onderworpen	fr 2,50	Bestemd voor de margarinefabricage, enz.
	»	fr 37,50 per hl	a) room fr 11,50 per hl
			b) melk fr 2,30 per hl
Verse volle melk	»	fr 6,25 per hl	Van fr 34,50 tot fr 125,— per kg netto.
Vloeibare karnemelk of taptemelk	»	fr 2,50	
Melk in blokken of in poeder	»	fr 1,—	
Gecondenseerde melk	»	fr 5,—	
Slagroom	»	fr 2,50	
Karnemelk in poeder	»	»	
Wrcngel	Invoer verboden	Nihil	Vrij.
Eieren	Gecontingenteerd	fr 5,— per 100 kg	V66r 1-6 : fr 10,40 per 100 kg. bruto; anders, nihil.
Aardappelen	»	Nihil	Vrij.
Wortels	»	Nihil	fr 27,60 per 100 kg netto.
Komkommers en augurkjes	»	fr 0,50 per 100 kg	Vrij.
Reuzel	»	Nihil	Van 1-12 tot 15-7 : fr 92,— per 100 kg netto;
Tomaten	»	»	anders, nihil.
Afgesneden bloemen	»	»	Verse bloemen : fr 200,— per 100 kg netto.
			Andere bloemen, fr 230,— per 100 kg netto.
Sla, latuw	»	»	Van 1-11 tot 31-3 : fr 46,— per 100 kg netto.
Andijvie	»	»	Anders, nihil.
Kruldijvie	»	»	
Andere graangewassen en derivaten, behalve haver	Aan vergunning onderworpen	»	Vrij.
Haver	Niet aan vergunning onderworpen	»	fr 24,15 per 100 kg
Suiker	»	»	Beschermingsrecht : fr 100,— per 100 kg

Het licentierecht werd geheven om een overdreven dispariteit tussen de prijs van het ingevoerde product en dat van het eigen product op de binnenlandse markt op te vangen. Een kenmerkend geval was dat van de boter. Nederlandse, Deense of andere boter van buitenlandse herkomst werd al naar gelang van de eigen behoeften in verband met de seizoenbewegingen in de productie, in kleinere of grotere contingenten ingevoerd. Aan de grens was de prijs van de ingevoerde boter merkelijk lager dan die van de inheemse boter. Doordat buiten het invoerrecht nog een licentierecht werd geheven, werden de prijsverschillen uitgeschakeld en kwamen de verbruiksprijzen voor de buitenlandse en de Belgische boter nagenoeg op hetzelfde peil te liggen.

Het stelsel van de contingenteringen en de invoerlicenties had aldus een dubbele uitwerking: het invoervolume van de verschillende landbouwproducten werd aan de behoeften van het binnenlands verbruik aangepast, hetwelk in de meeste gevallen voor 90 pCt. en meer door de nationale productie gedekt werd. Anderzijds werden door toepassing van het licentierecht onregelmatige concurrentie en dumping-praktijken voorkomen.

De eerste voorwaarde voor een goede werking van het stelsel der contingenteringen en invoerlicenties was, dat de Regering over een voldoende bewegingsvrijheid beschikte om op ieder ogenblik, al naar gelang de behoeften van de markt en ter vrijwaring van de nationale productie, te kunnen ingrijpen.

Toelagen aan de landbouwproductie zijn hier te lande eerder zeldzaam. Het meest kenmerkende geval is dat van de valorisatie van de graangewassen, waarbij een premie per hectare graangewassen, excl. haver, werd verleend.

Deze premieën bedroegen voor het jaar 1938:

fr 250 per ha voor tarwe;

fr 450 per ha voor rogge, spelt en masteluin;

fr 550 per ha voor wintergerst.

Het bedrag van deze subsidie werd verkregen uit de heffing van een speciaal licentierecht van *fr* 10 per 100 kg op de invoer van bepaalde graangewassen.

Een andere maatregel ter bescherming van de landbouw en inzonderheid van de boterproductie betrof de contingentering van de margarineproductie, ten einde de concurrentie van dit product te remmen.

Ten slotte werden premieën verleend voor de productie van bepaalde kaassoorten. Deze toelage strekte er toe de productie van Herve-kaas en Port-Salut alsmede van harde kaas met 45 pCt. en 40 pCt. vetstoffen te bevorderen.

Het toekennen van een productiepremie voor deze kaassoorten werd boven elke andere maatregel (invoer- of licentierechten) bij de invoer van uitheemse kaas verkozen. Het was verantwoord door het feit dat ongeveer 80 pCt. van de hier te lande verbruikte kaas uit het buitenland werd betrokken.

Zodoende vermeed de Regering een algemene prijsverhoging van de kaas, wat een weinig gewenste terugslag op de kosten van levensonderhoud zou hebben gehad.

Dank zij de toepassing van deze gezamenlijke maatregelen ter bescherming van 's lands productie, kon de crisis van 1929 tot 1935 worden overwonnen.

Het is niet zonder belang aan de hand van de landbouwtellingen, de bewegingen na te gaan van het oppervlak der teelten, de grootte van de veestapel, de opbrengsten en de prijzen in die periode.

5. Toestand van de landbouw tot 1939

a) *Oppervlak der verschillende teelten en grootte van de veestapel*

Met ingang van 1910 kromp het areaal van de graan- en de meelgewassen over het algemeen verder in, zodat de beweging die reeds in 1880 was begonnen, werd voortgezet. Terwijl in 1910 het gezamenlijke areaal der graangewassen nog 757.000 ha bedroeg, was het in 1929 tot 606.000 ha en in 1936-1938 tot 584.000 ha gedaald.

De tarweteelt wist zich gedurende dit tijdvak tamelijk goed te handhaven. In de crisisjaren tot 1933 was zij in een nogal gevoelige mate afgenomen. Doch dank zij de politiek van valorisatie der graangewassen, met name der tarwe, breidde zich het tarweareaal opnieuw uit en bereikte het in 1936-1938 172.500 ha.

Voor de roggeverbouw, die zich tot 1910 zeer goed had gehandhaafd, liep tijdens de beschouwde periode sterk terug. Zulks dient toegeschreven aan de omstandigheid dat de invoer van maïs en meer algemeen van voedergranen, in tegenstelling met de tarweïmport, pas na de eerste wereldoorlog een grote omvang ging aannemen. Daar de roggeverbouw niet meer voordelig bleek, daalde hij in sterke mate en wel tot 154.000 ha in 1936-1938 tegen 269.000 ha in 1910.

Het haverareaal vertoonde een lichte teruggang. Daar de opbrengst per ha in de periode tussen de twee oorlogen belangrijk verhoogde en een invoerrecht op de uitheemse haver werd geheven, bleef de productie nochtans toereikend voor de voeding van de paardenstapel.

De overige graanteelten (spelt, masteluin en boekweit) krompen verder in, vermits zij evenmin als de roggeteelt tegen de wereldconcurrentie opgewassen waren.

De nijverheidsgewassen waren tot aan de vooravond van de tweede wereldoorlog weinig of niet verminderd. Nochtans werden de hop- en de tabaksteelt ernstig door de buitenlandse concurrentie getroffen, doordat het buitenlandse product vaak van betere kwaliteit was. Onder de drang van deze gevaarlijke concurrentie werden krachtige inspanningen geleverd om de productie hier te lande te verbeteren.

TABEL XI

Teeltoppervlakte in hectaren

	1910	1929	1936-1938
Tarwe	161.476	154.072	172.505
Rogge	268.870	185.671	153.916
Haver	259.678	231.193	213.490
Spelt	17.178	6.785	10.088
Masteluin	11.522	2.779	2.473
Gerst- en wintergerst	34.631	25.029	31.795
Boekweit	3.657	1.053	456
Graan- en meelgewassen	757.011	606.582	584.723
Tabak	4.546	2.322	2.468
Hop	2.047	1.046	857
Cichorei	9.669	6.378	5.426
Vlas	18.311	24.873	29.473
Suikerbieten	60.242	52.943	48.329
Andere : koolzaad enz.	886	145	93
Nijverheidsgewassen	95.701	87.707	86.646
Paardenbonen	8.424	7.494	8.282
Erwten, wikke en andere	4.669	4.554	10.353
Peulvruchten	13.093	12.048	18.635
Aardappelen	171.623	152.546	103.000
Voederbieten	69.643	81.592	83.472
Klaver	132.272	78.071	57.227
Hooiweiden	267.357	249.603	256.674
Vetweiden	250.531	464.916	455.549
Boomgaarden	65.015	70.304	60.000
Totaal laatste drie rubrieken	582.933	778.589	772.223
Andere	49.038	35.698	35.050
Voedergewassen	764.343	892.358	864.500
Tuinbouw	36.609	35.104	39.403

Het oppervlak van de aardappelteelt, dat tot 1910 zeer belangrijk was, nam sterk af, inzonderheid sinds de jaren 1932-1933. Op dit tijdstip daalden de goudprijzen der aardappelen tot een tot dusver nooit gekend peil. De productie werd niettemin op peil gehouden, dank zij de verhoging van de opbrengst per ha. Bovendien is het individueel aardappelverbruik sterk verminderd, daar de menselijke voeding rijker en meer afgewisseld werd.

Tegenover de inkrimping van het areaal van verscheidene gewassen stond een aanzienlijke uitbreiding van de teelt der voedergewassen, vooral van de vetweiden. In de twintigjarige periode van 1910 tot 1929 vermeerderde het grasland met 200.000 ha.

Dit feit houdt niet alleen verband met het algemeen prijsverloop der landbouwproducten en de invoer, doch ook met demographische verschijnselen en in het bijzonder met de sterke afnemings van de beschikbare werkkrachten in de landbouw.

De veestapel, die door de oorlog 1914-1918 sterk gedund was, herstelde zich langzaam. In 1929 had het aantal runderen en varkens nog niet het peil van 1910 bereikt. Alleen de pluimveestapel was aanmerkelijk groter dan vóór de eerste wereldoorlog.

Dank zij de beschermingsmaatregelen ten gunste van de binnenlandse markt, waarvan hierboven sprake was, had het herstel van de veestapel, ondanks de crisis van 1929-1935, verder voortgang tot aan de vooravond van de tweede wereldoorlog.

De pluimveestapel kromp evenwel sedert 1929 enigermate in. Op dit ogenblik leverde de eierpro-

ductie immers een vrij groot uitvoeroverschot en de belangrijke afzet in het buitenland in 1929 kon naderhand niet worden gehandhaafd, wat dan ook een inkrimping van de pluimveestapel veroorzaakte.

Wat de paardenfokkerij betreft, zij onderging geen grote wijzigingen, daar deze teelt over het algemeen vrij welvarend was.

TABEL XII

Grootte van de veestapel

	1910	1929	1936-1938
Paarden : totaal	317.062	269.792	245.549
Hoorndieren van twee jaar en minder	783.990	681.250	676.350
Hoorndieren van meer dan twee jaar	1.095.766	991.369	1.051.169
waarvan melkkoeien	964.914	916.282	965.000
Hoorndieren : totaal	1.879.756	1.672.619	1.727.619
Varkens : totaal	1.494.297	993.205	962.135
Geiten : totaal	217.824	157.963	—
Schapen : totaal	185.373	187.351	—
Hoenders : totaal	12.144.412	16.917.222	14.000.000

b) Opbrengsten en productie

Afgezien van de oorlogsperiode 1914-1918, zijn de teeltopbrengsten van 1910 tot 1939 verder gestegen. De regelmatige verhoging van het rendement per ha is een gevolg van de toenemende aanwending van scheikundige meststoffen en de vooruitgang die op het gebied van teeltkeuze en -techniek werd verwezenlijkt.

Ten aanzien van de suikerbieten zij opgemerkt dat, hoewel het gewicht van hun opbrengst per ha niet vermeerderde, het suikergehalte t.o.v. 1910 aanmerkelijk verbeterde. Zo werd de suikerproductie per ha verhoogd van ca. 3.400 kg in 1910 tot 4.340 kg in 1939.

Ook de opbrengst van de aardappelteelt ging er aanzienlijk op vooruit, dank zij de doelmatige bestrijding van de aardappelziekten en het gebruik van beter pootgoed.

De teeltkeus bij het melkvee werd tijdens de beschouwde periode krachtig voortgezet. De melkwinning per jaar werd verhoogd van 1.900 l in 1910 tot 2.800 l in 1936-1938. Op dat tijdstip was het aantal melkkoeien wellicht iets groter dan in 1910, doch de melk- en boterproductie was in sterke mate gestegen.

TABEL XIII

Opbrengsten van de teelten en van de melkkoeien
(kg per ha)

	1910	1929	1936-1938
Tarwe	2.360	2.425	2.600
Rogge	2.167	2.504	2.350
Haver	2.428	2.544	2.650
Gerst en wintergerst	2.256	2.368	2.575
Suikerbieten	30.071	27.766	28.060
suikergehalte	14 pCt. = 3.383	16,5 pCt. = 3.818	16,5 pCt. = 3.868
Voederbieten	54.898	54.035	63.380
Paardenbonen	2.159	2.465	2.410
Aardappelen	16.209	22.818	21.500
Koolzaad	—	—	1.780
Boekweit	—	—	—
Cichoreiwortels	—	34.442	31.600
Melkopbrengst per koe : liters ..	1.900	2.500	2.800

c) *De prijzen*

Vóór de eerste wereldoorlog lagen de prijzen van de landbouwproducten dooreengenomen op een tamelijk bevredigend peil.

In de periode gaande van 1920 tot 1929 gaven de prijzen een sterke opwaartse beweging te zien in verband met de evolutie aan de zijde van het geldwezen. In de loop van dat tijdvak konden de prijzen moeilijk met die van 1913 worden vergeleken. Doch zo rekening gehouden wordt met de coëfficiënt van waardevermindering der valuta in 1926, dan blijkt dat de prijzen van graangewassen, zowel als van andere plantaardige en dierlijke producten, in laatstgenoemd jaar en in de daaropvolgende jaren tot 1929 en 1930 zeer hoog waren, ook al bereikten zij niet de goudprijzen van het tijdvak 1860-1880.

De crisis van 1930 tot 1935 veroorzaakte een ineenstorting van de prijsnoteringen, eerst bij de plantaardige en daarna bij de dierlijke producten.

De laagste noteringen van 1932 en 1933 lagen diep beneden de crisisprijzen van 1895.

Alsdan werd een politiek van bescherming van de binnenlandse markt ingeluid, inzonderheid in de sector der dierlijke producten en slechts voor enkele belangrijke teelten in de sector der plantaardige producten.

Deze beschermingspolitiek, die berustte op de valorisatie van de afgewerkte landbouwproducten en de invoer van plantaardige grondstoffen tegen de laagst mogelijke prijzen, herstelde een behoorlijke rendabiliteit in de landbouw. Een der gevolgen van die politiek was dat het karakter van verwerkend bedrijf in de landbouw nog duidelijker tot uitdrukking kwam.

TABEL XIV

Prijzen der voornaamste landbouwproducten

Jaar	Tarwe	Rogge	Haver	Gerst	Aardappelen	Stro	Hooi	Boter
	(in franken per 100 kg)							(Het kg)
1910.....	19,71	14,39	17,74	15,75	8,03	5,07	8,83	3,03
1911.....	19,53	15,53	18,78	17,77	10,48	5,32	7,59	3,29
1912.....	20,98	18,29	22,38	21,01	8,28	5,02	7,48	3,22
1913.....	19,80	16,76	19,59	19,42	6,45	4,36	6,80	3,08
1920.....	66,67	59,—	99,25	104,49	34,94	23,44	34,40	14,84
1921.....	79,17	72,01	69,59	70,07	44,11	15,68	34,57	14,32
1922.....	64,87	56,76	67,58	60,—	39,12	16,61	45,90	12,11
1923.....	85,66	67,82	78,38	70,37	30,95	24,94	35,91	14,82
1924.....	105,60	91,75	92,81	100,16	57,11	17,41	25,87	17,47
1925.....	116,95	102,15	100,22	108,87	56,77	20,23	31,74	18,18
1926.....	174,38	131,79	125,25	127,56	60,30	26,58	41,85	20,77
1927.....	191,18	175,28	158,76	168,65	93,99	36,42	61,98	26,79
1928.....	168,84	168,25	178,66	171,90	75,56	35,26	68,22	28,88
1929.....	160,97	146,45	152,42	156,17	59,14	38,03	63,42	30,69
1930.....	127,87	86,55	92,46	99,01	47,73	32,—	60,08	25,94
1931 (1).....	84,62	71,54	90,29	81,86	65,58	18,60	38,93	21,85
1932.....	75,73	69,02	87,24	80,30	43,23	21,35	39,85	19,19
1933.....	70,84	48,90	67,30	57,14	15,09	14,06	36,43	19,48
1934.....	62,09	56,98	61,64	63,57	34,33	13,47	40,27	18,28
1935.....	76,66	68,32	81,63	75,63	38,66	15,47	39,86	17,90
1936.....	109,90	83,11	89,69	87,41	45,72	18,80	37,81	18,75
1937.....	135,61	123,44	114,65	118,35	40,38	25,63	40,70	22,66
1938.....	121,37	90,23	97,56	90,58	39,07	23,49	42,09	23,—
1939.....	120,80	77,89	80,72	96,08	31,73	23,23	53,19	20,85

(1) Met ingang van 1931: tarwe, rogge, haver, wintergerst: laatste oogst; aardappelen: « Gelderse muis »; stro: van tarwe; hooi: klaver; niet gezouten hoeveboter per kg.

d) *Buitenlandse handel*

Na de eerste wereldoorlog nam de buitenlandse handel in landbouwproducten een sterke uitbreiding.

De tarweïnvvoer bleef even belangrijk als vóór 1914. Voedergranen en meer in het bijzonder maïs en vee-koeken werden in aanzienlijk grotere hoeveelheden uit het buitenland betrokken.

Anderzijds bleef de uitvoer niet meer beperkt tot cichoreibonen en paarden; ook varkensvlees, eieren en vooral tuinbouwproducten in de brede betekenis van het woord werden in het buitenland afgezet. Tabel xv geeft een overzicht van de gemiddelde netto-uitvoer en -invoer der jaren 1937 tot 1939 voor de belangrijkste landbouwproducten.

TABEL XV

**Uitvoer- en invoeroverschot
van de voornaamste landbouwproducten
(Gemiddelde 1937-1938-1939)**

Product	Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	
	Netto-uitvoer	Netto-invoer
Paarden	6.806 t	
Zwaar rundvee		12.843
Kalveren		153
Varkens	434	
Vers en bevroren rundvlees		91.863 MC
Vers en bevroren schapenvlees		14.045
Vers en bevroren varkensvlees	8.466 MC	
Bereid en gezouten varkensvlees	8.693	
Bacon		14.316
Boter		14.316
Verse volle melk		4.149
Gesuikerde gecondenseerde melk	6.455	
Niet gesuikerde gecondenseerde melk		2.656
Melk in poeder		30.933
Kaas		234.552
Eieren	87.802	
Tarwe		12.988.736 MC
Tarwebloem		1.821
Rogge		1.599.578
Roggebloem		523
Gerst en wintergerst		3.978.618
Haver		401.508
Mals		6.785.762
Aardappelen		517.066
Hop		18.815
Cichoreiwortels	266.747 MC	
Ruw vlas		1.604.992
Gezwingeld vlas	327.786	
Vlaswerk	64.222	
Niet gestripte tabak		167.032
Suikerbieten	29.362 MC	
Ruwe te raffineren suiker		447.390 MC

De toestand die uit deze tabel naar voren treedt, is het resultaat van een langdurige en moeizame strijd om zowel onze afzetgebieden in stand te houden als om de essentiële belangen van de binnenlandse markt te vrijwaren door verweermaatregelen aan de grens.

* * *

Hoofdstuk V

DE BELGISCHE LANDBOUW SINDS 1940

1. De bezetting

Reeds bij het einde van het jaar 1939 zag België er zich toe genoodzaakt de toestand ten aanzien van de productie en de behoeften in zake voedingsmiddelen nader te onderzoeken. Het kwam er op aan een balans op te maken enerzijds van de voorzieningsbronnen en de beschikbare hoeveelheden uit eigen productie en anderzijds van de verbruiksbehoeften met hun eventuele aanpassing aan de omstandigheden.

Wil men zich een duidelijk oordeel vormen over de ernst van de toestand waarin België zich op dat ogenblik bevond, dan is het nuttig een vergelijking te trekken tussen de graad van zelfvoorziening op het gebied van de landbouw en de levensmiddelen in België en in enkele andere landen van Europa waaronder Nederland, Zwitserland en Denemarken.

Studiën werden op dit gebied reeds door een groot aantal landen ondernomen. Hieruit bleek dat de Belgische productie van levensmiddelen lang niet volstond om de verbruiksbehoeften te dekken. De graad van zelfvoorziening was zelfs aanzienlijk kleiner dan hetgeen tot dusver gewoonlijk werd aangenomen.

**Voedende waarde van de eigen producten
in verhouding tot het totale verbruik**

(Institut für Konjunkturforschung)

	pCt.		pCt.
Groot-Brittannië	25	Italië	95
Noorwegen	43	Spanje	99
Zwitserland	47	Tsjecho-Slowakije	100
België	51	Estland	102
Nederland	67	Denemarken	103
Ierland	75	Polen	105
Oostenrijk	75	Joego-Slavië	105
Finland	78	Letland	106
Duitsland	83	Bulgarije	109
Frankrijk	83	Lithauen	110
Zweden	91	Roemenië	110
		Hongarije	121

De toestand in België op het gebied van de voedselvoorziening moest dus als uiterst kwetsbaar worden beschouwd. Uit een vergelijkende opgave over de verhouding tussen het akkerland en het grasland enerzijds en de gezamenlijke bevolking anderzijds, blijkt dat ieder inwoner voor de bevrediging van zijn voedselbehoeften slechts over 13,6 aren akkergrond en 10 aren grasland kan beschikken.

In Nederland zijn de verhoudingen resp. 11,4 aren akkerland en 15,6 grasland.

In andere landen zoals Zwitserland, Denemarken en Frankrijk is de verhouding, zowel wat de oppervlakte van het akkerland als het grasland betreft, heel wat gunstiger.

Onderzoekt men de toestand ten aanzien van sommige bijzonder belangrijke teelten voor de levensmiddelenvoorziening van de bevolking en met name voor broodgraan, peulvruchten, aardappelen en suikerbieten, dan treedt de moeilijke positie van ons land nog duidelijker aan de dag. Per inwoner is het areaal dezer basisteelten kleiner dan in de hierboven vermelde landen.

In dergelijke omstandigheden zag de bevoegde overheid zich genoodzaakt middelen te overwegen die 's lands levensmiddelenvoorziening moesten verzekeren.

In tegenstelling met de bezetting van 1914-1918, was het probleem van de ravitaillering der bevolking in oorlogstijd vooraf ingestudeerd geworden. Zo had het Nationaal Comité voor de Voedselverzorging en enkele personaliteiten uit de landbouwkringen en het bedrijfsleven de toestand onderzocht in de hypothese van een blokkade en enkele voorstellen ter overweging gegeven voor de te treffen maatregelen om de voorziening van de bevolking te verzekeren.

Reeds was in de herfst van 1939 een teeltplan bij de besluitwet van 23 September 1939 opgelegd geworden. Doel van deze maatregel was het areaal broodgranen, suikerbieten en aardappelen uit te breiden.

Deze besluitwet werd in nagenoeg alle kringen zeer koel onthaald. Zulks lag hoofdzakelijk hieraan, dat de openbare mening niet op dergelijke maatregelen was voorbereid. De resultaten in zake uitbreiding van de teeltoppervlakten stelden teleur vooreerst wegens het vijandig onthaal van bovengenoemde besluitwet en daarna wegens de uiterst strenge winter van 1939-1940, waardoor een groot deel van de uitzaai van wintertarwe werd vernield. Van een uitbreiding dezer teelt kwam er dan ook weinig terecht.

In de herfst van 1940 werd geen enkel teeltplan opgelegd voor het teeltjaar 1940-1941. Er werden alleen enkele richtlijnen aan de landbouwers verstrekt ten aanzien van de oriëntatie van hun productie.

In de volgende jaren en tot 1944 werden de teeltplannen aan de noden van het ogenblik aangepast, waarbij rekening gehouden werd met de opgedane ervaringen.

Ten aanzien van de indeling der teelten bleek het uiterst moeilijk de koers te veranderen. Hierboven werd reeds opgemerkt dat in overeenstemming met de normale oriëntatie van de Belgische landbouwproductie, het oppervlak besteed aan het weiland en het veevoeder over het geheel aanhoudend toenam ten nadele van de teelten bestemd voor de menselijke voeding. Het kwam er nu op aan een tegenovergestelde richting in te slaan, daar de productie van voedingsmiddelen voor rechtstreeks verbruik de basis moest vormen van de voeding der bevolking. Deze uitbreiding van het bezaaide oppervlak moest uiteraard geschieden ten koste van het veevoederareaal in de ruime zin van het woord. Het was dan ook onontbeerlijk productieverplichtingen vast te stellen, niet alleen wat het oppervlak der teelten betreft, doch ook en vooral in hoeveelheden broodgranen, aardappelen, suiker, enz., die voor de levensmiddelenvoorziening van de bevolking dienden geleverd.

Deze politiek gaf vooral met ingang van 1942 bevredigende uitslagen. Van toen af ging de voorziening van de bevolking er aanmerkelijk op vooruit t.o.v. de toestand in de eerste twee bezettingsjaren.

In 1943 steeg het getelde tarweareaal tot 202.000 ha en het aardappelareaal tot 120.000 ha.

Er zij opgemerkt dat rogge uitsluitend voor de broodbereiding werd bestemd.

Daarentegen kromp de haververbouw sterk in, terwijl anderzijds ettelijke tienduizenden hectaren weiland gescheurd werden.

Ten gevolge van deze gezamenlijke maatregelen kon de bevolking behoorlijk van plantaardige producten worden voorzien en zulks in een mate die gelet op de toestand van de landbouw in 1939-1940, de verwachtingen overtrof. Zo was de levensmiddelenvoorziening in

België tijdens de laatste twee bezettingsjaren beter verzekerd dan in Nederland.

De achteruitgang van de voederteelten en de aanwending van rogge voor de broodbereiding had een uiterst sterke weerslag op de dierlijke productie en zulks te meer daar gedurende de gehele bezettingsperiode de invoer van voedergranen, veekeuken en ander veevoeder uit de overzeese landen geheel was afgesnoerd.

Onder deze voorwaarden werden de varkens- en de pluimveestapel, die hoofdzakelijk van een toereikende voorziening van voedergranen afhankelijk zijn, sterk ingekrompen tot resp. minder dan de helft en tot minder dan één derde van de vóór-oorlogse omvang.

Daarentegen kon de rundveestapel, die in ruimere mate grof veevoeder verbruikt, op de drie vierden van zijn vóór-oorlogs peil gehandhaafd worden.

Door een oordeelkundige politiek in zake leveringsverplichtingen werd het aantal melkkoeien op 8/10de van de vóór-oorlogse getalsterkte gehouden. Het behoud van een zo groot mogelijk aantal melkkoeien was immers van het grootste belang voor de voorziening van zuivelproducten en in het bijzonder van consumptiemelk. Dit aantal daalde tijdens het bezettingstijdvak nooit beneden de 800.000 dieren, terwijl het vóór de oorlog 965.000 dieren telde.

Een grote inspanning werd geleverd om de productie en de aanwending van veredelde zaden en pootaardappelen uit te breiden.

Verder werd de gemiddelde kwaliteit van de rundveestapel verhoogd door het uitschakelen van de waardeloze dieren.

Een aantal natuurlijke factoren begunstigten de landbouwproductie. Zo waren de weersomstandigheden over het algemeen gunstig en de opbrengsten vrij hoog.

Het mond- en klauwzeer, dat vóór de oorlog regelmatig een goed deel van de rundveestapel aantastte, richtte tijdens de bezetting geen verwoestingen aan.

2. De na-oorlogse toestand

Gelet op de verhoudingen in zake voedselvoorziening, die na de bevrijding van het grondgebied over de gehele wereld heersten, bleek het onontbeerlijk de tijdens de bezetting gevoerde politiek van zelfvoorziening na de vijandelijkheden voort te zetten.

De leveringsverplichtingen voor de voornaamste producten bestemd voor de menselijke voeding moesten tot 1947 worden gehandhaafd. Ook de rantsoenering kon pas geleidelijk met ingang van 1947 worden opgeheven.

Lange tijd waren de voorzieningsmogelijkheden, op de wereldmarkt, wat betreft de voorziening van broodgranen, dierlijke producten en veevoeder, moeilijk en ontoereikend.

Onder die voorwaarden werd het herstel van de rundvee-, varkens- en pluimveestapel in sterke mate gehinderd.

Wegens hun dringende behoefte aan veevoeder, zetten de landbouwers spoedig de tijdens de bezetting gescheurde gronden terug in weiland om. Zij breidden de veevoederproductie aanmerkelijk uit, zodat ondanks het gebrek aan ingevoerd voeder, de veestapel tot op zekere hoogte werd hersteld.

De evolutie van de landbouwproductie, zowel ten aanzien van de betaalde oppervlakten als van de omvang van de veestapel, werd in grote trekken uiteengezet in het Septembernummer van 1947.

Een volledig statistisch overzicht van de toestand in de landbouw voor de jaren 1946 en 1947 is eveneens verschenen in het Meinummer (n° 5) 1948 van het Ministerie van Landbouw. Het lijkt me dan ook overbodig hierover nog verder uit te weiden; alleen de grote lijnen van de evolutie zullen hier worden naar voren gebracht.

a) *Evolutie van de teeltoppervlakten en van de veestapel*

Tabellen XVI en XVII geven een beknopt overzicht van deze evolutie van de vóór-oorlogsperiode 1936-1938 tot 15 Mei 1948.

TABEL XVI

Teeltoppervlakte in hectaren

	1936-38	1943	1945	1948
Tarwe	172.505	202.703	167.543	143.146
Rogge	153.918	158.286	115.685	86.150
Haver	213.490	124.750	168.682	189.126
Spelt	10.088	9.990	7.374	4.385
Masteluin	2.473	4.403	2.813	1.571
Gerst en wintergerst	31.795	77.291	67.190	76.670
Boekweit	456	954	1.118	399
Graan- en meelgewassen	584.723	578.377	530.405	501.447
Tabak	2.468	5.492	3.148	1.627
Hop	857	447	496	452
Cichorei	5.426	1.417	1.894	2.782
Vlas	29.473	12.628	24.339	30.128
Suikerbieten	48.329	54.257	38.317	45.231
Andere : koolzaad enz.	93	25.901	1.146	2.140
Nijverheidsgewassen	86.646	100.192	69.340	82.360
Paardenbonen	8.282	3.374	4.705	2.947
Erwten, wikke en andere	10.353	17.867	17.256	10.170
Peulvruchten	18.635	21.241	21.961	13.117
Aardappelen	103.000	115.992	90.590	88.239
Voederbieten	83.472	62.931	84.899	80.785
Klaver	57.227	46.433	65.625	50.133
Hooiweiden	256.674	225.419	228.441	239.903
Votweiden	455.549	475.242	513.090	548.973
Boomgaarden	60.000	71.319	68.249	43.118
Totaal laatste drie rubrieken	772.223	767.439	806.799	830.112
Andere	35.050	18.399	25.026	27.891
Voedergewassen	864.500	832.271	896.450	908.136
Tuinbouw	39.403	32.686	32.929	25.057

TABEL XVII

Grootte van de veestapel

	1936-38	1943	1945	1948
Paarden : totaal	245.549	226.534	249.826	253.474
Hoorndieren van twee jaar en minder	676.350	517.047	697.982	786.213
Hoorndieren van meer dan twee jaar	1.051.169	970.125	930.170	928.838
waarvan melkkoeien ..	965.000	834.876	806.433	775.725
Hoorndieren : totaal	1.727.519	1.487.172	1.628.162	1.715.051
Varkens : totaal	962.135	416.078	629.179	667.741
Geiten : totaal	—	160.086	119.155	73.935
Schape : totaal	—	261.180	220.163	146.637
Hoenders : totaal	14.000.000	2.000.000	4.000.000	12.000.000

Deze tabellen tonen aan hoe traag de veestapel zich na de bevrijding herstelde en hoe snel het oppervlak van de voedergranen en van het weiland zich uitbreidde. Deze twee verschijnselen lijken op het eerste gezicht tegentijdig te zijn; er zij evenwel opgemerkt dat het gewicht van de veestapel, inzonderheid van het rundvee, tijdens de laatste vier jaar aanzienlijk verhoogde t.o.v. de toestand gedurende de bezetting. Zo nam de vleesproductie aanmerkelijk toe, ook al bereikte zij nog steeds niet haar vóór-oorlogspeil.

Dank zij een intensief gebruik van meststoffen, zijn de teeltopbrengsten belangrijk gestegen in vergelijking met vóór de oorlog. Deze verbetering komt niet steeds in de officiële cijfers over de opbrengsten tot uitdrukking, daar deze cijfers maar al te vaak werden beïnvloed door de leveringsverplichtingen die tot 1947 en voor de tarwe zelfs tot 1948 werden gehandhaafd.

Anderzijds maakten de aanwending van uitgelezen zaden en over het algemeen de zorg waarmee de teelten worden beoefend grote vooruitgang. Vermelden wij in het bijzonder de verhoging van de melk-opbrengst per koe, die thans per jaar 3.200 l met 3,2 vetstoffen tegen 2.800 l met 3,1 vetstoffen in 1936-1937 bedroeg.

TABEL XVIII

Opbrengsten van de teelten en van de melkkoeien
(kg per ha)

	1936-1938	1943	1945 (1)	1948
Tarwe	2.600	2.475	1.900	2.325
Rogge	2.350	2.090	1.300	2.130
Haver	2.650	2.530	2.180	2.030
Gerst-+ wintergerst	2.575	2.380	1.700	2.310
Suikerbieten	28.060	32.610	22.910	35.330
suikergehalte ..	16,5pCt=3.858	16,9pCt=4.614	16,87pCt=3.235	16,8pCt=4.964
Voederbieten	63.380	63.810	48.270	77.040
Paardenbonen	2.410	2.200	1.880	2.040
Aardappelen	21.500	19.850	13.940	22.780
Koolzaad	1.780	1.520	970	1.775
Boekweit	—	910	790	1.170
Cichoreiwortels ..	31.600	31.830	29.770	33.100
Melkopbrengst per koe : liters	2.800	2.500	2.800	3.200

(1) Misoogst wegens gebrek aan chemische meststoffen.

b) *Verloop van de landbouwprijzen*

Tijdens de gehele duur van de bezetting werden de prijzen van al de landbouwproducten vanzelfsprekend aan een strenge reglementering onderworpen, waarbij rekening gehouden werd met de eis het evenwicht tussen de prijzen der voedingsmiddelen en de lonen in stand te houden.

Bij het einde van de bezetting was dit evenwicht

niet op bevredigende wijze verwezenlijkt en het bleek dan ook noodzakelijk de lonen onmiddellijk na de bevrijding met 60 pCt. te verhogen.

Naderhand werden de prijzen van de landbouwproducten herhaaldelijk aangepast en het hoogste peil werd in 1948 bereikt, op het ogenblik dat tekenen van marktverzadiging zowel in het binnenland als in de vreemde aan het licht begonnen te treden.

TABEL XIX

Prijzen der voornaamste landbouwproducten (1)

Jaar	Tarwe	Rogge	Haver	Gerst	Aardappelen	Stro	Hooi	Boter
	(in franken per 100 kg)							(Het kg)
1939.....	120,80	77,89	80,72	96,08	31,73	23,23	53,19	20,85
1940.....	161,75	151,39	138,97	166,92	61,99	42,06	73,89	24,77
1941.....	187,92	175,—	159,58	164,58	77,18	35,—	70,—	28,—
1942.....	205,83	195,83	180,—	187,50	80,67	35,—	70,—	33,25
1943.....	215,—	205,—	180,—	186,67	89,92	35,—	70,—	35,—
1944.....	224,17	219,17	180,—	186,67	92,50	35,—	70,—	35,90
1945.....	261,06	247,50	209,17	237,50	122,50	35,—	70,—	51,44
1946.....	346,50	326,67	279,17	314,67	141,67	71,16	242,73	66,15
1947.....	395,—	361,25	316,25	346,25	147,11	68,18	247,90	73,11
1948.....	430,—	393,40	409,45	384,85	174,96	77,41	252,77	83,75

(1) *Officiële prijzen voor :*

Tarwe	Met ingang van :	Tot en met :
Rogge	Juli 1940	Heden
Haver	September 1940	Juli 1948
Gerst	September 1940	April 1948
Aardappelen	September 1940	Juli 1948
Stro	Februari 1941	Augustus 1947
Hooi	September 1940	December 1945
Boter	September 1946	October 1947
	September 1940	December 1945
	Juli 1940	April 1948

Op de huidige stond vertonen vooral de prijzen van de plantaardige producten een afgetekend dalende tendens en het ogenblik is thans gekomen waarop ernstig aan maatregelen moet worden gedacht om de prijzen van de eigen productie te vrijwaren.

Het lijkt geen twijfel dat op dit gebied belangrijke vooruitgang werd verwezenlijkt. De statistieken over de invoer en de aanwending van allerhande veevoeder bewijzen het duidelijk.

Slotbeschouwingen

Heden ten dage vertoont de Belgische landbouw opnieuw zijn traditionele kenmerken; hij is hoofdzakelijk een verwerkende bedrijfstak, waarin plantaardige en andere grondstoffen in afgewerkte dierlijke producten zoals zuivelproducten, vlees en eieren worden omgezet. Nochtans zijn de omstandigheden vrij verschillend van die welke wij vóór de laatste oorlog gekend hebben.

In de loop van de laatste jaren werden in België krachtige inspanningen geleverd om de productie van voedergewassen en ander veevoeder in al zijn vormen op te voeren. Er zij in herinnering gebracht dat meer dan 2/3^{en} van het landbouwooppervlak hier te lande aan deze productie zijn besteed. Het is dan ook van het grootste belang dat de opbrengst per hectare van het veevoeder zoveel mogelijk wordt verhoogd, zodat de invoer kan worden verlaagd.

TABEL XX

	1936-1938		1948	
	Invoer	Aange-wend voor veevoeder	Invoer	Aange-wend voor veevoeder
	(Tonnen)			
Voedergranen.....	1.495.024	1.095.034	720.321	331.778
Peulvruchten	86.434	24.000	19.149	4.110
Wortel- en knolgewassen	95.144	2.280	16.679	5.333
Gedroogd veevoeder	143.773	15.466	3.155	2.174
Bijproducten boestwortel- teelt en aardappelen	67.070	61.616	38.440	37.760
Melasse	8.882	8.525	9.819	1.017
Zemelen	126.595	112.174	12.822	12.822
Draf	4.888	4.888	1.386	1.386
Veekoeken	325.985	281.822	103.592	98.767
Ingevoerd geconcentreerd veevoeder	549	28	193	163
Vlees- en vismeel	8.672	7.368	19.040	18.921
Eindtotaal	2.363.017	1.613.201	944.596	514.211

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de aanwending van ingevoerd voeder voor het rundvee op verre na niet het vóór-oorlogspeil bereikte. Het gewicht der

ingevoerde zemelen bedroeg in 1948 slechts 12.822 t tegen 112.174 t tijdens de periode 1936-1938. In 1948 werden slechts 98.787 t uitheemse veekeuken tegen 281.822 t in 1936-1938 verbruikt. Daarentegen werden 18.921 t vlees- en vismeel aangewend tegen 7.368 t vóór de oorlog. Ondanks de aanzienlijke daling van de invoer van zemelen en veekeuken kon de rundveestapel en meer in het bijzonder het aantal melkkoeien dermate worden vermeerderd dat hij thans nagenoeg de 9/10de van zijn vóór-oorlogse grootte bereikt. Zulks toont aan dat het basisvoedsel van het rundvee thans veel meer dan vroeger van de eigen veevoederproductie afkomstig is. Het feit dat de invoer van vlees- en vismeel — het krachtige stikstofhoudende veevoeder bij uitstek — bijna verdrievoudigde, bewijst bovendien dat het grove inheemse veevoeder in voldoende mate door de gestegen aanvoer van uitheems krachtvoeder werd aangevuld. Deze evolutie mag niet onopgemerkt worden voorbijgegaan; zij is trouwens nog niet voltrokken; het lijdt immers geen twijfel dat de productie van het weiland nog in belangrijke mate kan worden verhoogd; een quantitative zowel als een kwalitatieve uitbreiding van deze productie dient dan ook krachtdadig nagestreefd.

Berekeningen hebben uitgewezen dat de behoeften aan veevoeder voor het jaar 1948 door de eigen productie en door de invoer in de volgende verhouding werden gedekt :

Veevoeder	1936-1938	1948
Inheemse productie	77,85 pCt.	92,— pCt.
Invoer	22,15 pCt.	8,— pCt.
	100,— pCt.	100,— pCt.

Hieruit blijkt duidelijk de gestegen aanwending van inlands veevoeder in het jaar 1948 t.o.v. vóór de oorlog.

Voegen wij hier nog aan toe, dat de invoer van veevoeder in 1948 nog met moeilijkheden gepaard ging; in de volgende jaren zal deze invoer wellicht toenemen, daar de veestapel in 1948 nog niet op zijn vóór-oorlogse grootte was hersteld.

Doch al moet de verminderde invoer van veevoeder in 1948 t.o.v. vóór de oorlog ten dele worden verklaard door het verschil in getalsterkte van de veestapel, zulks neemt niet weg dat de hierboven vermelde berekeningen een belangrijke evolutie in de voederingswijze laten uitschijnen.

Wegens de invoermoeilijkheden in de loop der vorige jaren, streefden de landbouwers er naar, de producten uit eigen bedrijf zoveel mogelijk voor de voeding van het vee te bestemmen.

Het wil mij voorkomen dat deze vaststellingen van groot belang zijn, daar zij het kernprobleem vormen van de valorisatie van de plantaardige productie en meer in het bijzonder van de veevoederproductie.

Zoals bekend, achtten alle belanghebbende kringen, zowel de overheid als de landbouwproducenten zelf, het nuttig en noodzakelijk veevoeder van de wereldmarkt tegen de laagst mogelijke prijzen in te voeren, zodat de kostende prijs van de dierlijke productie, in ruime mate op basis van de prijzen van het ingevoerd veevoeder kon worden berekend.

Uit de hierboven vermelde percentages betreffende de veevoedervoorziening van binnenlandse en buitenlandse herkomst, blijkt dat de rendabiliteit van de afgewerkte dierlijke producten, zo uitgegaan wordt van een volgens de traditionele methode berekende kostende prijs, op geen werkelijke grondslag meer berust.

Bovenstaande analyse geeft een beeld van de evolutie van de Belgische landbouwproductie in haar geheel; deze ontwikkeling kan op nuttige wijze met de economie van het Marshall-plan worden in verband gebracht.

Zoals bekend, worden de landen van West-Europa er toe aangezet om, in het kader van het Marshall-plan, in de hoogst mogelijke mate hun nationale productie en met name die van veevoeder te ontwikkelen. Het blijkt wel dat wij niet op een massale invoer van voedergranen en veekeuken kunnen rekenen. Zelfs de tarweïnvvoer wordt in dit opzicht in het gedrang gebracht.

De evolutie die zich de laatste tien jaren in de Belgische landbouw heeft voorgedaan en wel een t.o.v. vóór de oorlog ruimere voorziening van inheemse grondstoffen voor de veestapel, past geheel in het kader van de doeleinden die door de leiders van het Marshall-plan worden nagestreefd.

De economische toenadering tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Nederland, die moet leiden tot de Economische Unie van de drie landen, bevestigt nog meer de gegrondheid van bovenstaande beschouwingen. Nederland immers voert een politiek van valorisatie van het inheemse veevoeder, die reeds vóór de oorlog werd ingezet.

Het probleem van de landbouwpolitiek wordt hierdoor in een ander daglicht gesteld. Zo de prijsdaling van de landbouwproducten en meer in het bijzonder van de plantaardige producten zich op de wereldmarkt verder voortzet, zal dit probleem ernstig dienen onder ogen genomen en hieruit al de gevolgtrekkingen afgeleid in verband met de landbouwpolitiek die te dien aanzien in de toekomst zal moeten gevoerd worden.

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maanden aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan er van te vergemakkelijken, hebben wij hoger bedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — *Algemene economische en sociale wetgeving*
- II. — *Geld-, bank- en financiewezen*
- III. — *Landbouw*
- IV. — *Nijverheid*
- V. — *Arbeid*
- VI. — *Binnenlandse handel*
- VII. — *Buitenlandse handel*
- VIII. — *Verkeerswezen*
- IX. — *Prijzen en lonen*
- X. — *Rantsoenering en ravitaillering*
- XI. — *Wederopbouw en oorlogsschade.*

I — ALGEMENE ECONOMISCHE EN SOCIALE WETGEVING

Ministerieel besluit van 24 Mei 1949

tot vaststelling van het bedrag der bijzondere vergoeding verschuldigd ingevolge het besluit van de Regent van 5 Maart 1948, tot instelling van een Fonds voor bestaanszekerheid voor de arbeiders van het scheepsherstellingsbedrijf der haven van Antwerpen. — Erratum (Staatsblad, 8 Juli 1949, blz. 6470).

Wet van 28 Mei 1949

houdende toekenning door de Belgische Schatkist aan de Koloniale Schatkist van een forfaitaire som van fr 30 miljoen (Staatsblad, 21 Juli 1949, blz. 6967).

Ministerieel besluit van 2 Juni 1949

tot wijziging van het ministerieel besluit van 11 April 1947, genomen in uitvoering van het besluit van de Regent dd. 28 September 1945, aangaande de toepassing der besluitwet dd. 28 December 1944, betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, op de werkgevers en de bij fooien bezoldigde werknemers (Staatsblad, 6 Juli 1949, blz. 6321).

Wet van 2 Juni 1949

tot goedkeuring der Algemene Overeenkomst tussen België en Frankrijk betreffende de maatschappelijke zekerheid, van het aanvullend accoord betreffende het op de grens- en de seizoenarbeiders toepasselijk régime der maatschappelijke zekerheid, van het aanvullend accoord betreffende het op de arbeiders in de mijnen en in de er mee gelijkgestelde inrichtingen toepasselijk régime der maatschappelijke zekerheid, van het protocol betreffende de ver-

goeding aan bejaarde loonarbeiders en de tijdelijke vergoeding aan oude lieden, en van het protocol betreffende de werkloosheidsvergoedingen, getekend de 17e Januari 1948, te Brussel, alsmede van de aanhangsels, getekend de 9^e Augustus 1948, te Parijs (Staatsblad, 29 Juli 1949, blz. 7256).

Wet van 2 Juni 1949

houdende goedkeuring van de Internationale Tarweovereenkomst, ondertekend de 23^e Maart 1949, te Washington (Staatsblad, 31 Juli 1949, blz. 7352). (Zie tekst, rubriek VII.)

Besluit van de Regent van 13 Juni 1949

tot oprichting van de Ondernemingsraden (Staatsblad, 25-26 Juli 1949, blz. 7115).

VOORDRACHT AAN DE REGENT

De wet van 20 September 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven heeft de algemene principes geponoerd en zeer ruime richtlijnen gegeven, waarbij aan de uitvoerende macht de zorg wordt gelaten de voor de verwezenlijking er van nuttige aanvullende maatregelen bij koninklijk besluit af te kondigen.

In artikel 27 van de wet wordt bepaald dat de Koning, alvorens de bij artikelen 14 tot 22 der wet voorziene reglementaire maatregelen vast te leggen, hetzij om het advies van de Nationale Raad voor Arbeid, hetzij van het bevoegd Paritair Comité of, bij ontstentenis er van, van de meest vooraanstaande organisaties van werkgevers en van werknemers, verzoekt.

De Regering heeft zich in ruime mate laten leiden door het advies van de meest vooraanstaande organisaties van werkgevers en van werknemers verenigd in de Algemene Paritaire Raad, welke bij het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg werkt, vermits, enerzijds, de Nationale Raad voor Arbeid nog niet opgericht is en dat, anderzijds, generel Paritair Comité de nodige bevoegdheid heeft om algemene uitvoeringsmodaliteiten van de wet betreffende de Ondernemingsraden voor te stellen.

* * *

Bij artikel 1 wordt de samenstelling van de personeelsafvaardiging bepaald, welke op ten hoogste veertien effectieve leden beperkt wordt.

Artikel 2 betreft de samenstelling van de afvaardiging van de bedrijfsleider.

In artikel 3 wordt de vertegenwoordiging van de verschillende categorieën van het ondernemingspersoneel beoogd. De vertegenwoordigers van de ondernemingshoofden en van de arbeiders hebben eenparig een stelsel voorgesteld met zich te laten leiden door de evenredigheidsregel.

In artikel 4 wordt een bepaling gegeven van de meest vooraanstaande organisaties van het personeel der onderneming. Deze kwestie gaf aanleiding tot talrijke besprekingen tussen de vertegenwoordigers van de werknemers en van de werkgevers in de Algemene Paritaire Raad. Met het voorgesteld stelsel wordt er gepoogd de verschillende uitgedrukte standpunten te verzoenen.

Bij artikelen 5, 6 en 9 wordt de werking van de Ondernemingsraad beoogd, en worden enige beginselen betreffende de inrichting van de zittingen en de notulen er van verkondigd.

Bij artikel 15 van de wet wordt er bepaald dat de Ondernemingsraden volgens bij koninklijk besluit te bepalen modaliteiten en voorwaarden, zullen kunnen bevoegd verklaard worden om de aan de bij het besluit van de Regent dd. 3 December 1946 en bij het besluit van de Regent dd. 25 September 1947 ingestelde comité's voor veiligheid en hygiëne toegekende functies, te vervullen. Bij artikel 7 worden de voor de bevoegdverklaring vereiste voorwaarden bepaald.

Bij artikel 17 van de wet wordt de onderverdeling van de Ondernemingsraad in afdelingen beoogd. De tekst van artikel 8, tot uitvoering van deze bepaling, is soepel genoeg om toepasselijk te kunnen zijn op de talrijke gevallen die zullen voorkomen.

In artikel 11 wordt de datum van inwerkingtreding vastgesteld. Het doel ervan is de Raden trapsgewijze op te richten.

Wij hopen dat de bepalingen van de uitvoeringsbesluiten de sociale vrede en, bijgevolg, de welstand van het land zullen kunnen bevorderen.

Gelet op de wet van 20 September 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, inzonderheid op de artikelen 14 tot 28;

Gelet op het advies van de afgevaardigden van de in de Algemene Paritaire Raad vertegenwoordigde meest representatieve organisaties van de ondernemingshoofden en van de arbeiders;

Op de voordracht van de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg en van de Minister van Economische Zaken en Middenstand en op het advies van de in Raad vergaderde Ministers,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — De personeelsafvaardiging in de Ondernemingsraad bestaat uit :

3 leden, voor een onderneming met 50 tot 100 arbeiders;

4 leden, voor een onderneming met 101 tot 500 arbeiders;

6 leden, voor een onderneming met 501 tot 1.000 arbeiders;

8 leden, voor een onderneming met 1.001 tot 2.000 arbeiders;

10 leden, voor een onderneming met 2.001 tot 3.000 arbeiders;

12 leden, voor een onderneming met 3.001 tot 4.000 arbeiders;

14 leden, voor een onderneming met meer dan 4.000 arbeiders.

Bovendien telt de afvaardiging plaatsvervangende leden ten getale van de helft van het aantal werkende leden. Wanneer de afvaardiging slechts uit drie werkende leden bestaat, worden er twee plaatsvervangende leden aangewezen.

Art. 2. — Het ondernemingshoofd en zijn afgevaardigden mogen niet talrijker zijn dan de afgevaardigden van het personeel.

Art. 3. — Het aantal mandaten, dat in de personeelsafvaardiging onderscheidenlijk aan de afgevaardigden der arbeiders en aan die der bedienden wordt toegekend, wordt bepaald naar verhouding van de getalsterkte dezer beide categorieën.

Het wordt als volgt berekend :

De uitkomst van de vermenigvuldiging van het aantal arbeiders, dat ieder dezer beide categorieën telt, met

het aantal leden der personeelsafvaardiging, wordt gedeeld door het totaal aantal arbeiders dat de onderneming telt.

Indien het totaal der twee aldus bekomen quotiënten (zonder rekening te houden met breuken) een eenheid minder bedraagt dan het aantal leden der afvaardiging, wordt het overblijvende mandaat toegekend aan die van beide categorieën welke het kleinste aantal arbeiders telt, wanneer deze nog niet vertegenwoordigd is. In de andere gevallen wordt het overblijvend mandaat toegekend aan de categorie die de hoogste decimaal verkregen heeft of aan die welke het grootste aantal arbeiders telt, zo de twee quotiënten dezelfde decimaal hebben.

De mandaten van plaatsvervangend lid worden op dezelfde manier verdeeld.

De arbeider wordt als werkman of bediende beschouwd volgens de hoedanigheid die hem is toegekend voor de toepassing van de wetten op de verzekering tegen de gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood.

Art. 4. — Voor de toepassing van artikel 20 der wet van 20 September 1948 worden als de meest representatieve arbeidersorganisaties beschouwd : de op nationaal plan verbonden interprofessionele organisaties die ten minste 100.000 leden of ten minste 5 pCt. van het personeel der onderneming tellen.

In geval van betwisting, dient de betrokken organisatie te bewijzen dat zij ten minste 5 pCt. van het personeel der onderneming telt.

Art. 5. — De Ondernemingsraad bijeengeroepen door het ondernemingshoofd, vergadert ten minste eenmaal per maand op de door het hoofd vastgestelde datum, uur en plaats.

De oproeping vermeldt de agenda der vergadering.

Daarop moet namelijk ieder vraagstuk voorkomen dat tot de bevoegdheid van de raad behoort, wanneer een lid het ondernemingshoofd er om verzoekt vóór de verzending der oproepingsbrieven. De stukken in verband met dit vraagstuk zullen aan het ondernemingshoofd tijdig toekomen om aan de leden te worden overgemaakt.

Art. 6. — Het ondernemingshoofd moet de raad bijeenroepen, wanneer ten minste de helft van de werkende leden der personeelsafvaardiging hem er om verzoekt, de aanvragers geven de vraagstukken op die zij op de agenda wensen te zien plaatsen.

Art. 7. — De Ondernemingsraad kan onder de volgende voorwaarden beslissen dat hij in de toekomst de aan een comité voor veiligheid en hygiëne toegekende functies zal vervullen :

1° De beslissing kan slechts worden genomen na voorafgaand eensluidend advies van het comité voor veiligheid en hygiëne;

2° De beslissing kan slechts worden genomen, indien de arbeidersorganisaties, vertegenwoordigd in de personeelsafvaardiging bij de Ondernemingsraad, ten minste 60 pCt. der leden van het personeel omvatten;

3° De Ondernemingsraad zal eerst en vooral beroep moeten doen op de medewerking van de personen die reeds deel uitmaken van het comité voor veiligheid en hygiëne, en namelijk van het hoofd van de dienst voor veiligheid en hygiëne, van het lid of van de leden van het leidend personeel, van de dokter en van de sociale assistente van de medische dienst, en gebeurlijk, van technici die tot de onderneming behoren;

4° De beslissing treedt slechts in werking na goedkeuring door de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg.

Art. 8. — De Raad kan onderverdeeld worden in afdelingen onder de voorwaarden bepaald in artikel 17 van voornoemde wet van 20 September 1948.

In dat geval wijst hij de leden der personeelsafvaardiging aan die deel zullen uitmaken van elke der aldus opgerichte afdelingen.

Art. 9. — De secretaris van de Raad maakt de notulen van iedere vergadering op.

In de notulen worden opgetekend : de in Raad gedane voorstellen, de genomen beslissingen, alsmede een getrouwe korte inhoud van de beraadslagingen.

De notulen der vergadering worden bij de opening van de volgende bijeenkomst voorgelezen en goedgekeurd.

Art. 10. — De door de Koning aangewezen ambtenaren, en namelijk de sociale inspecteurs, oefenen toezicht op de uitvoering van dit besluit.

Zij hebben het recht aan het ondernemingshoofd mededeling van de notulen der vergaderingen van de Raad te vragen.

Zij mogen de vergaderingen van de Ondernemingsraad bijwonen wanneer deze hen er om verzoekt. Zij zijn evenwel niet stemgerechtigd.

Art. 11. — Dit besluit moet worden toegepast binnen zes maanden op de ondernemingen met meer dan tweehonderd arbeiders, binnen achttien maanden op de ondernemingen met honderd tot tweehonderd arbeiders en binnen vier en twintig maanden op die met vijftig tot honderd arbeiders.

Art. 12. — De Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg en de Minister van Economische Zaken en Middenstand zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Wet van 21 Juni 1949

houdende de begroting van het Ministerie van Economische Coördinatie voor het dienstjaar 1949 (Staatsblad, 7 Juli 1949, blz. 6360).

Besluit van de Regent van 22 Juni 1949

tot wijziging van dat van 4 Januari 1946, tot vaststelling 10 December 1868 op de Rijkscomptabiliteit en van diverse bepalingen, betreffende de instelling en de werking van een Centrale Dienst der vaste uitgaven in het Ministerie van het Algemeen Bestuur en der Pensioenen (Staatsblad, 13 Juli 1949, blz. 6649).

Ministerieel besluit van 24 Juni 1949

tot wijziging van dat van 4 Januari 1946, tot vaststelling der forfaitaire bedragen van bezoldiging op grond van dewelke de bijdragen voorzien bij artikel 3 der besluitwet van 28 December 1944, betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders berekend worden, wat betreft de werkgevers en werknemers verbonden door een aanwervingscontract voor de zeevisserij (Staatsblad, 8 Juli 1949, blz. 6469).

Besluit van de Regent van 24 Juni 1949

tot wijziging van artikel 4 van het koninklijk besluit van 16 November 1938, betreffende het opmaken van de statistiek der voortbrenging (Staatsblad, 20 Juli 1949, blz. 6937).

Besluit van de Regent van 25 Juni 1949

betreffende de maatschappelijke zekerheid van het personeel van de te Luik gevestigde Wapenproefbank (Staatsblad, 8 Juli 1949, blz. 6465).

Besluit van de Regent van 25 Juni 1949

tot wijziging van de besluiten van de Regent van 9 September 1947 en 5 Maart 1948 betreffende het Fonds voor Bestaanszekerheid der arbeiders van de kolenhandel van Antwerpen en omliggende (Staatsblad, 14 Juli 1949, blz. 6700).

Besluit van de Regent van 2 Juli 1949

betreffende de Staatstussenkomst in zake toelagen voor het uitvoeren van werken door de provincies, gemeenten, verenigingen van gemeenten, commissies van openbare onderstand, kerkfabrieken en verenigingen van polders of van wateringen (Staatsblad, 22-23 Juli 1949, blz. 7029).

Besluit van de Regent van 13 Juli 1949

waarbij de verkiezing van de afgevaardigden van het personeel bij de ondernemingsraden wordt ingericht (Staatsblad, 25-26 Juli 1949, blz. 7124).

II — GELD-, BANK EN FINANCIËWEZEN

Besluit van de Regent van 16 Juni 1949

welke het aandeel vaststelt op 4,70 pCt. van het Amortisatiefonds der Openbare Schuld, in de aflossing van de Koloniale Schuld 4 pCt., 1936 (Staatsblad, 15 Juli 1949, blz. 6746).

V — ARBEID

Besluit van de Regent van 23 Mei 1949

waarbij aanvullende toelagen worden verleend aan sommige gerechtigden van de wet van 24 Juli 1927 betreffende schadeloosstelling in zake beroepsziekten. — Erratum (Staatsblad, 24 Juli 1949, blz. 7100).

Besluit van de Regent van 16 Juni 1949

houdende wijziging van het besluit van de Regent dd. 27 Juli 1946, waarbij de bevoegdheid en het gebied van de verscheidene paritaire comité's, opgericht in uitvoering van de besluitwet van 9 Juni 1945, bepaald worden (Staatsblad, 3 Juli 1949, blz. 6226).

Besluit van de Regent van 22 Juni 1949
tot invoering van de Zondagrust voor de arbeiders gebonden door een arbeidsovereenkomst wegens dienst op binnenschepen (Staatsblad, 4-5 Juli 1949, blz. 6266).

Besluit van de Regent van 22 Juni 1949
tot aanvulling van titel I van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming, goedgekeurd bij het besluit van de Regent van 11 Februari 1946 (Staatsblad, 7 Juli 1949, blz. 6378).

Besluit van de Regent van 25 Juni 1949
tot vaststelling voor het jaar 1949, der data van het jaarlijks verlof voor de arbeiders der handschoen-nijverheid (Staatsblad, 9 Juli 1949, blz. 6507).

Besluit van de Regent van 19 Juli 1949
betreffende het jaarlijks verlof der loontrekkende arbeiders (Staatsblad, 22-23 Juli 1949, blz. 7023).

Besluit van de Regent van 19 Juli 1949
Zondagrust. — Magazijnen voor kleinhandel van Oostende, Blankenberge, Heist, Westende, Middelerke, Klemskerke, Wenduine, Knokke, De Panne en Spa. — Machtiging verleend bij toepassing van artikel 7 der wet dd. 17 Juli 1905 (Staatsblad, 28 Juli 1949, blz. 7210).

VII — BUITENLANDSE HANDEL

Handelsaccoord

tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, Belgisch-Kongo en de Trustgebieden Ruanda-Urundi, en de Italiaanse Republiek, lijsten A en B, eerste, tweede, derde en vierde Additioneel Protocol bij dit Accoord, ondertekend de 31^e December 1948, te Rome (Staatsblad, 24 Juli 1949, blz. 7066).

Wet van 2 Juni 1949

houdende goedkeuring van de Internationale Tarweovereenkomst, ondertekend de 23^e Maart 1949, te Washington (Staatsblad, 31 Juli 1949, blz. 7352).

(Hieronder volgen uittreksels van de tekst der Overeenkomst, waarin de belangrijkste bepalingen zijn opgenomen.)

Internationale Tarweovereenkomst

Regeringen die Partij zijn bij deze Overeenkomst,

Wensende de ernstige nadelen zowel door de grote tarweoverschotten als door de aanzienlijke tekorten aan de producenten en verbruikers veroorzaakt te overwinnen, en

Besloten hebbende dat het derhalve wenselijk is een internationale tarweovereenkomst tot stand te brengen,

Zijn overeengekomen als volgt :

EERSTE DEEL — ALGEMEENHEDEN

Artikel I

Doel

Deze Overeenkomst heeft tot doel aan de invoerlanden de bevoorrading in tarwe en aan de uitvoerlanden afzetgebieden voor de tarwe, tegen billijke en vaste prijzen, te verzekeren.

TWEDE DEEL — RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Artikel III

Gewaarborgde aan- en verkopen

1. De hoeveelheden tarwe voor elk invoerland in bijlage A van dit artikel vermeld vertegenwoordigen, onder voorbehoud van elk eventuele verhoging of vermindering toegepast ingevolge de bepalingen van het derde Deel van deze Overeenkomst, de « gewaarborgde aankopen » van dit land voor elk van de vier landbouwjaren waarvoor deze Overeenkomst geldt.

2. De hoeveelheden voor elk uitvoerland in bijlage B van dit artikel vermeld vertegenwoordigen, onder voorbehoud van elk eventuele verhoging of vermindering toegepast ingevolge de bepalingen van het derde Deel van deze Overeenkomst, de « gewaarborgde verkopen » van dit land voor elk van de vier landbouwjaren waarvoor deze Overeenkomst geldt.

3. De « gewaarborgde aankopen » van een invoerland vertegenwoordigen de maximale hoeveelheid tarwe waarvoor de Raad, onder voorbehoud van de vermindering van de omvang der verhandelingen, overeenkomstig de bepalingen van artikel IV ten titel van deze gewaarborgde aankopen in de registers ingeschreven,

(a) dit invoerland, krachtens artikel V, zal kunnen verzoeken aankopen te doen bij de uitvoerlanden tegen de minimumprijs, vastgesteld bij artikel VI, of bepaald krachtens de bepalingen van dit artikel;

(b) de invoerlanden, krachtens artikel V, zullen kunnen verzoeken leveringen te doen aan dit invoerland, tegen de maximumprijs, vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de bepalingen van dit artikel.

4. De « gewaarborgde verkopen » van een uitvoerland vertegenwoordigen de maximale hoeveelheid tarwe, waarvoor de Raad, onder voorbehoud van de vermindering van de omvang der verhandelingen, overeenkomstig de bepalingen van artikel IV, ten titel van deze « gewaarborgde verkopen » in de registers ingeschreven,

(a) dit uitvoerland, krachtens artikel V, zal kunnen verzoeken levering te doen aan de uitvoerlanden tegen de maximumprijs, vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de bepalingen van dit artikel,

(b) de invoerlanden, krachtens artikel V, zullen kunnen verzoeken aankopen te doen bij het uitvoerland tegen de minimumprijs, vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de bepalingen van dit artikel.

5. Zo een invoerland moeilijkheden ondervindt bij het doen gelden van zijn recht om de hoeveelheden die zijn « niet nagekomen verbintenissen » vertegenwoordigen, aan te kopen tegen de maximumprijs, vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de bepalingen van dit artikel, ofwel, wanneer een uitvoerland moeilijkheden ondervindt bij het doen gelden van zijn recht om de hoeveelheden, die zijn « niet nagekomen verbintenissen » vertegenwoordigen, te verkopen tegen de minimumprijs, vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de bepalingen van dit artikel, kan het beroep doen op de procedure voorzien bij artikel V.

6. De uitvoerlanden zijn, in het kader van deze Overeenkomst, geenszins verplicht tarwe te verkopen tegen de maximumprijzen, vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de bepalingen van dit artikel, tenzij zij hierom, zoals voorzien bij artikel V, uitdrukkelijk verzocht werden. De invoerlanden zijn, in het kader van deze Overeenkomst, geenszins verplicht slechts tarwe te kopen tegen de maxima-prijzen, vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de bepalingen van dit artikel, tenzij zij hierom, zoals voorzien bij artikel V, uitdrukkelijk verzocht werden.

7. De hoeveelheid tarwemeel, welke het uitvoerland eventueel zal leveren en welke door het invoerland zal aanvaard worden, ten titel van hun wederzijdse gewaarborgde hoeveelheden, zal, onder voorbehoud van de bepalingen van artikel V, bij overeenkomst tussen de verkoper en de koper voor elke verhandeling bepaald worden.

8. De uitvoerlanden en de invoerlanden zullen vrij zijn hun verbintenissen ten titel van hun gewaarborgde hoeveelheden na te komen door bemiddeling van de private handel of op een andere wijze. Geen enkele bepaling van deze Overeenkomst zal doen veronderstellen dat de private handelaar niet gehouden is zich te schikken naar de wetten en voorschriften waardoor hij anders is gebonden.

BIJLAGE A BIJ ARTIKEL III
Gewaarborgde aankopen

Landbouwjahr 1 Augustus tot 31 Juli	1949/ 1950	1950/ 1951	1951/ 1952	1952/ 1953	Gelijkwaar- dige hoevee- heid in « bushels » voor elk land- bouwjahr
	(Duizenden metrieke tonnen)				
Saoedisch Arabia	50	50	50	50	1.837.185
Oostenrijk	300	300	300	300	11.023.113
België	550	550	550	550	20.209.040
Bolivia	75	75	75	75	2.755.778
Brazilië	360	360	360	360	13.227.736
Ceylon	80	80	80	80	2.939.497
China	200	200	200	200	7.348.742
Columbia	20	20	20	20	734.874
Cuba	202	202	202	202	7.422.229
Denemarken	44	44	44	44	1.616.723
Egypte	190	190	190	190	6.981.305
Ecuador	30	30	30	30	1.102.311
Griekenland	428	428	428	428	15.726.308
Guatemala	10	10	10	10	367.437
Indië	1.042	1.042	1.042	1.042	38.286.946
Ierland	275	275	275	275	10.104.520
Israël	100	100	100	100	3.674.371
Italië	1.100	1.100	1.100	1.100	40.418.081
Libanon	65	65	65	65	2.388.341
Liberia	1	1	1	1	36.744
Mexico	170	170	170	170	6.248.431
Nicaragua	8	8	8	8	293.950
Noorwegen	210	210	210	210	7.716.179
Nieuw-Zeeland	125	125	125	125	4.592.964
Panama	17	17	17	17	624.643
Paraguay	60	60	60	60	2.204.623
Nederland	700	700	700	700	25.720.597
Peru	200	200	200	200	7.348.742
Philippijnen	196	196	196	196	7.201.767
Portugal	120	120	120	120	4.409.245
Dominicaanse Repu- blik	20	20	20	20	734.874
Verenigd Koninkrijk ..	4.819	4.819	4.819	4.819	177.087.938
El Salvador	11	11	11	11	404.181
Zweden	75	75	75	75	2.755.778
Zwitserland	175	175	175	175	6.430.149
Zuid Afrikaanse Unie ..	300	300	300	300	11.023.113
Venezuela	90	90	90	90	3.306.934
Totaal (37 landen)...	12.418	12.418	12.418	12.418	456.283.389

BIJLAGE B BIJ ARTIKEL III
Gewaarborgde verkopen

Landbouwjahr 1 Augustus tot 31 Juli	1949/ 1950	1950/ 1951	1951/ 1952	1952/ 1953	Gelijkwaar- dige hoevee- heid in « bushels » voor elk land- bouwjahr
	(Duizenden metrieke tonnen)				
Australië	2.177	2.177	2.177	2.177	80.000.000
Canada	5.527	5.527	5.527	5.527	203.069.635
Verenigde Staten van Amerika	4.574	4.574	4.574	4.574	168.069.635
Frankrijk	90	90	90	90	3.306.934
Uruguay	50	50	50	50	1.837.185
Totaal...	12.418	12.418	12.418	12.418	456.283.389

Artikel IV

Inschrijving van de verhandelingen ten titel
van gewaarborgde hoeveelheden

1. De Raad zal voor elk landbouwjahr registers aanleggen voor de verhandelingen of gedeelten van verhandelingen in tarwe, die deel uitmaken van de gewaarborgde hoeveelheden vermeld in bijlagen A en B van artikel III.

2. Een verhandeling of gedeelte van een verhandeling, tarwegraan, afgesloten tussen een uitvoerland en een invoerland, zal in de registers van de Raad, ten titel van de gewaarborgde hoeveelheden van deze landen voor een landbouwjahr ingeschreven worden:

(a) onder voorbehoud (i) van de prijs noch hoger dan het maximum, noch lager dan het minimum voor dit landbouwjahr vastgesteld bij artikel VI of bepaald volgens de bepalingen van dit artikel, is en (ii) dat het uitvoerland en het invoerland niet hebben bepaald dat deze verhandeling niet in mindering voor hun gewaarborgde hoeveelheid zal gebracht worden, en

(b) voor zover (i) het uitvoerland en het invoerland beiden niet nagekomen verbintenissen voor dit landbouwjahr hebben, en (ii) dat het tijdstip van lading bepaald in de verhandeling nog in het landbouwjahr valt.

3. Indien het uitvoerland en het invoerland zulks wensen zal, zonder dat de prijzen in aanmerking worden genomen, maar onder voorbehoud van de voorwaarden vastgesteld bij alinea (b) van paragraaf 2 van dit artikel, een verhandeling of gedeelte van een verhandeling uitgevoerd ingevolge een aankoop- en verkoopovereenkomst van tarwe en afgesloten voor het in werking treden van het tweede Deel van de huidige Overeenkomst, eveneens ingeschreven worden in de registers van de Raad ten titel van gewaarborgde hoeveelheden van deze landen.

4. Indien een handelscontract of een regeringsaccord betreffende de aan- en verkoop van tarwemeel een bepaling vermeldt, of wanneer het betrokken uitvoerland en het betrokken invoerland de Raad mededeelen dat zij het eens zijn, dat de prijs van dit tarwemeel overeenstemt met de prijzen vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de bepalingen van dit artikel, zal de tegenwaarde van dit tarwemeel uitgedrukt in tarwegraan in de registers van de Raad ten titel van de gewaarborgde hoeveelheden van deze landen ingeschreven worden onder voorbehoud van de voorwaarden vastgelegd in de alinea (a) (ii) en (b) van paragraaf 2 van dit artikel. Indien het handelscontract of het regeringsaccord zulke bepaling niet vermeldt, en indien het betrokken uitvoerland en het betrokken invoerland niet erkennen dat de prijs van het tarwemeel overeenstemt met de prijzen vastgesteld bij artikel VI, of bepaald krachtens de bepalingen van dit artikel, zullen beide landen de Raad kunnen verzoeken in deze kwestie een beslissing te nemen, tenzij zij overeenkwamen dat de tegenwaarde van dit tarwemeel uitgedrukt in tarwegraan niet zal ingeschreven worden in de registers van de Raad ten titel van hun gewaarborgde hoeveelheden. Wanneer de Raad, na onderzoek van dit verzoek, beslist dat de prijs van dit tarwemeel, overeenstemt met de prijzen vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de bepalingen van dit artikel zal de tegenwaarde van dit tarwemeel, uitgedrukt in tarwegraan, ten titel van de gewaarborgde

hoeveelheden van de betrokken invoer- en uitvoerlanden ingeschreven worden, onder voorbehoud van de voorwaarden vastgesteld in alinea (b) van paragraaf 2 van dit artikel.

Wanneer de Raad na onderzoek van dit verzoek beslist dat de prijs van dit tarwemeel niet overeenstemt met de prijzen vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de bepalingen van dit artikel, zal de tegenwaarde van het tarwemeel uitgedrukt in tarwegraan niet als dusdanig geboekt worden.

5. De Raad zal overeenkomstig de hierna volgende bepalingen een reglement van inwendige orde, betreffende de kennisgeving en de registratie van de verhandelingen die deel uitmaken van de gewaarborgde hoeveelheden, opstellen.

(a) Elke verhandeling of elk gedeelte van een verhandeling, tussen een uitvoer- en een invoerland, die aan de in paragrafen 2, 3 en 4 van dit artikel gestelde voorwaarden, om in aanmerking te komen voor de gewaarborgde hoeveelheden van deze landen, voldoet, zal, zoals door de Raad bepaald in zijn reglement van inwendige orde, door één enkel of door beide landen aan de Raad medegedeeld worden binnen de gestelde termijn en vergezeld van de gevraagde inlichtingen.

(b) Elke verhandeling of elk gedeelte van een verhandeling overeenkomstig de bepalingen van alinea (a) medegedeeld, zal ingeschreven worden in de registers van de Raad, ten titel van gewaarborgde hoeveelheden van de uitvoer- en invoerlanden die deze verhandeling afsloten.

(c) De volgorde waarin de verhandelingen of de gedeelten van verhandelingen in de registers van de Raad ten titel van de gewaarborgde hoeveelheden zullen ingeschreven worden, zal door de Raad, in zijn reglement van inwendige orde vastgesteld worden.

(d) De Raad zal binnen een termijn, te bepalen door zijn reglement van inwendige orde, aan elk uitvoerland en elk invoerland de inschrijving in zijn registers — ten titel van de gewaarborgde hoeveelheden van dit land — van elke verhandeling of van een gedeelte van een verhandeling mededelen.

(e) Indien binnen een termijn, door de Raad in zijn reglement van inwendige orde te bepalen, het betrokken invoer- of uitvoerland, voor welkdanige reden ook, verzet aantekent tegen de inschrijving van een verhandeling in de registers van de Raad ten titel van zijn gewaarborgde hoeveelheden, zal de Raad deze kwestie aan een nieuw onderzoek onderwerpen en, zo hij het verzoek gewettigd acht, zullen de registers overeenkomstig gewijzigd worden.

(f) Wanneer een land, hetzij een uitvoerland of een invoerland, meent dat de totale hoeveelheid tarwe welke reeds, ten titel van de gewaarborgde hoeveelheden voor het lopend landbouwjaar, in de registers van de Raad werden ingeschreven, naar alle waarschijnlijkheid niet zal verscheept worden tijdens dit landbouwjaar, dan kan dit land de Raad verzoeken de reeds ingeschreven bedragen overeenkomstig te verminderen. De Raad zal deze kwestie onderzoeken, en wanneer dit verzoek gegrond wordt geacht, zullen de registers overeenkomstig gewijzigd worden.

(g) Elke hoeveelheid tarwe, aangekocht door een invoerland bij een uitvoerland, en voortverkocht aan een ander invoerland kan, na gemeenschappelijk overleg tussen de belanghebbende invoerlanden, ingeschreven worden ten titel van het niet gedekte deel van de gewaarborgde hoeveelheden van het invoerland aan wie de tarwe uiteindelijk werd verkocht, op voorwaarde dat een overeenkomstige vermindering wordt toegepast op het voor het eerste invoerland ten titel van « gewaarborgde aankopen » ingeschreven bedrag.

(h) De Raad laat wekelijks, of op elk ander tijdstip welk hij in zijn reglement van inwendige orde zal kunnen voorzien, aan alle invoer- en uitvoerlanden, een staat geworden, die de bedragen aangeeft, welke in zijn registers ten titel van gewaarborgde hoeveelheden werden ingeschreven.

(i) Wanneer de verplichtingen betreffende de gewaarborgde hoeveelheid van een uitvoer- of invoerland voor een bepaald landbouwjaar werden nagekomen, zal de Raad alle invoer- en uitvoerlanden hiervan onmiddellijk op de hoogte brengen.

6. Elk uitvoerland en elk invoerland kan, ten opzichte van zijn gewaarborgde hoeveelheden, bij de vervulling van zijn verplichtingen het voordeel van een zekerheidsmarge genieten voor dit land door de Raad vastgesteld op basis van de grootte van zijn gewaarborgde hoeveelheden en de andere van belang zijnde factoren.

Artikel V

Uitoefening van rechten

1. (a) Elk invoerland dat moeilijkheden ondervindt bij het aankopen, tegen de maximumprijs, vastgesteld bij artikel VI, of bepaald krachtens de beschikkingen van dit artikel, van de hoeveelheden welke zijn « niet nagekomen verbintenissen » voor een bepaald landbouwjaar vertegenwoordigen, mag de Raad vragen hulp te bieden bij de uitvoering van de gewenste aankopen.

(b) Binnen de drie dagen die volgen op de ontvangst van een verzoek, ingediend krachtens alinea (a), deelt de secretaris van de Raad aan deze uitvoerlanden, die nog « niet nagekomen verbintenissen » voor het desbetreffend landbouwjaar hebben, het bedrag van de hoeveelheden welke de « niet nagekomen verbintenissen » van het invoerland — dat de tussenkomst van de Raad vroeg — vertegenwoordigen, mede, en verzoekt hen tarwe aan te bieden tegen de maximumprijs vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de beschikkingen van dit artikel.

(c) Wanneer, binnen de veertien dagen, volgend op de mededeling van de secretaris van de Raad, gedaan ingevolge het alinea (b), het totaal van de « niet nagekomen verbintenissen » van het belanghebbend invoerland of welkdanig deel van dit totaal, door de Raad redelijk geacht op het ogenblik van de indiening van het verzoek, niet te koop werd aangeboden, bepaalt de Raad, binnen de zeven dagen — rekening houdend niet alle omstandigheden welke de invoer- en uitvoerlanden aan zijn beoordeling wensen voor te leggen en in het bijzonder met de programma's voor industriële ontwikkeling van elk land, evenals met het normaal traditioneel volume en met de verhouding tussen de invoer van tarwegraan en tarwemeel van het belanghebbend invoerland — de hoeveelheden evenals, zo hij hierom werd verzocht, de kwaliteit en het handelstype van het tarwegraan of het tarwemeel (of van het tarwemeel en het tarwegraan) welke elk of één der uitvoerlanden aan dat invoerland te koop dient aan te bieden, en waarvan de verscheeping moet gebeuren tijdens het betreffend landbouwjaar.

(d) Elk uitvoerland dat, ingevolge een beslissing door de Raad genomen, krachtens alinea (c) verzocht werd, aan een invoerland de verkoop van zekere hoeveelheden tarwegraan of tarwemeel (of tarwegraan en tarwemeel) voor te stellen moet, binnen de dertig dagen na deze beslissing, deze hoeveelheden welke moeten geladen worden tijdens het lopend landbouwjaar, aan het invoerland te koop aanbieden, tegen de prijzen, die overeenstemmen met de maxima-prijzen vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de beschikkingen van dit artikel, en tenzij deze landen er anders over beslissen, aan de voorwaarden door hen algemeen aanvaard op dit tijdstip, wat betreft de voor de afrekening te gebruiken munt. Zo er tot dan toe nog geen handelsbetrekkingen bestonden tussen het belanghebbend invoer- en uitvoerland, en deze landen geen accoord kunnen bereiken omtrent de voor de afrekening te gebruiken munt, zal de Raad over deze betwisting uitspraak doen.

(e) In geval van betwisting tussen een uitvoerland en een invoerland betreffende de hoeveelheid tarwemeel die in een gegeven verhandeling, aangegaan in uitvoering van de beslissing van de Raad genomen krachtens alinea (c), moet begrepen worden, of betreffende de verhouding tussen de prijs van dit tarwemeel en de maximumprijs van het tarwegraan vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de beschikkingen van dit artikel, ofwel betreffende de voorwaarden, volgens dewelke het tarwegraan of het tarwemeel (of het tarwegraan en het tarwemeel) moeten gekocht en verkocht worden, zal het geschil aan de Raad voor beslissing voorgelegd worden.

2. (a) Elk uitvoerland dat moeilijkheden ondervindt bij het verkopen, tegen de minimumprijs, vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de beschikkingen van dit artikel, van de hoeveelheden welke zijn « niet nagekomen verbintenissen » voor een bepaald landbouwjaar vertegenwoordigen, mag de Raad verzoeken hulp te bieden bij de uitvoering van de gewenste verkopen.

(b) Binnen de drie dagen die volgen op de ontvangst van een verzoek, ingediend krachtens alinea (a), deelt de secretaris van de Raad aan deze invoerlanden, die nog « niet nagekomen verbintenissen » voor het betreffend landbouwjaar hebben, het bedrag van de hoeveelheden — welke de « niet nagekomen verbintenissen » van het uitvoerland, dat de tussenkomst van de Raad vroeg, vertegenwoordigen — mede en verzoekt hen de tarwe te kopen tegen de minimumprijs vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de beschikkingen van dit artikel.

(c) Wanneer binnen de veertien dagen, volgend op de mededeling van de Raad, gedaan ingevolge het alinea (b), het totaal van de « niet nagekomen verbintenissen » van het betreffend uitvoerland of welkdanig deel van dit totaal door de Raad billijk geacht op het ogenblik van het indienen van het verzoek, niet werd gekocht, bepaalt de Raad, binnen de zeven dagen — rekening houdend met alle omstandigheden, welke de invoer- en uitvoerlanden hem ter beoordeling wensen voor te leggen, en in het bijzonder met de programma's voor de industriële ontwikkeling van elk land, evenals met het normaal traditioneel volume en de verhouding tussen de invoer van tarwegraan en tarwemeel van het belanghebbend invoerland — de hoeveelheden evenals — zo hij hierom verzocht werd — de kwaliteit en het handelstype van het tarwegraan of het tarwemeel (of het tarwegraan en het tarwemeel) welke elk of één der invoerlanden dient te kopen van dit uitvoerland, en waarvan de verscheping tijdens het desbetreffend landbouwjaar moet geschieden.

(d) Elk invoerland dat, ingevolge de beslissing, door de Raad genomen, krachtens alinea (c), verzocht werd aan een uitvoerland de aankoop van zekere hoeveelheden tarwegraan of tarwemeel (of tarwegraan en tarwemeel) voor te stellen, moet binnen de dertig dagen na deze beslissing de aankoop van deze hoeveelheden welke moeten geladen worden tijdens het lopend landbouwjaar, aan het uitvoerland vragen tegen de prijzen die overeenstemmen met de minima-prijzen vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de beschikking van dit artikel, en, tenzij deze landen er anders over beslissen, aan de voorwaarden door hen algemeen aanvaard op dit tijdstip wat betreft de voor de afrekening te gebruiken kunt. Zo er tot dan toe nog geen handelsbetrekkingen bestonden tussen het belanghebbend invoer- en uitvoerland en deze landen geen accoord kunnen bereiken omtrent de voor de afrekening te gebruiken munt, zal de Raad over deze betwisting uitspraak doen.

(e) In geval van betwisting tussen een uitvoerland en een invoerland, betreffende de hoeveelheid tarwemeel die in een gegeven verhandeling, aangegaan in uitvoering van de beslissing van de Raad genomen krachtens het alinea (c), moet begrepen worden, of betreffende de verhouding van de prijs van dit tarwemeel en de minimumprijs van het tarwegraan, vastgesteld bij artikel VI of bepaald krachtens de beschikkingen van dit artikel ofwel betreffende de voorwaarden volgens dewelke het tarwegraan of tarwemeel (of het tarwegraan en het tarwemeel) moeten gekocht of verkocht worden, zal het geschil aan de Raad voor beslissing voorgelegd worden.

Artikel VI

Prijzen

1. Voor de duur van de huidige Overeenkomst, zullen de volgende minima- en maxima-basisprijzen gelden:

Landbouwjaar	Minimum	Maximum
1949-1950	\$ 1,50	\$ 1,80
1950-1951	\$ 1,40	\$ 1,80
1951-1952	\$ 1,30	\$ 1,80
1952-1953	\$ 1,20	\$ 1,80

in Canadese dollars, per « bushel », aan de pariteit van de Canadese dollar voor de noodwendigheden van het Internationaal Muntfonds op 1 Maart 1949 bepaald, voor Manitoba Northern n° 1 tarwe gestort in magazijn Fort William/Port Arthur. De minimum- en maximumbasisprijzen en hun hierna vermelde gelijke waarden behelzen niet de onkosten van oponthoud en de markt-onkosten welke de koper en verkoper zouden overeenkomen vast te stellen.

2. De gelijkwaardige maximumprijs van de gestorte tarwe:

(a) voor Manitoba Northern n° 1 tarwe in stapelhuis te Vancouver, zal zijn: de maximumprijs van gestorte Manitoba Northern n° 1 tarwe in magazijn Fort William/Port Arthur, vastgesteld in paragraaf 1 van dit artikel;

(b) voor de tarwe « faq » fob Australië, voor de Franse tarwe, monster (minimum specifiek gewicht: zes en zeventig kilogram per hectoliter; minimum-eiwitgehalte: tien ten honderd; maximum-onzuiverheden en vochtgehalte: respectievelijk twee ten honderd en vijftien ten honderd) fob Franse havens en voor « faq » tarwe beste kwaliteit, fob Uruguay, zal de laagste van de volgende zijn:

(i) de maximumprijs van Manitoba Northern n° 1 tarwe in magazijn Fort William/Port Arthur bepaald in para-

graaf 1 van dit artikel, zo nodig omgezet in Australische, Franse en Uruguese munt aan de gangbare wisselkoers, of

(ii) de eventuele Australische, Franse of Uruguese fob-prijs, gelijkwaardig aan de prijs, kost en vracht, land van bestemming voor de maximumprijs van de in magazijn Fort William/Port Arthur gestorte Manitoba Northern n° 1 tarwe, vastgesteld in paragraaf 1 van dit artikel en berekend, met inachtneming van de vervoersonkosten en de gangbare wisselkoers en mits toepassing voor deze invoerlanden, waar de kwaliteitsverschillen erkend zijn, van de aanpassingen aan de prijzen, overeenstemmend met de kwaliteitsverschillen welke na gemeenschappelijk overleg door het betreffend uitvoer- en invoerland zouden kunnen aanvaard worden;

(c) voor de Hard Winter n° 1 tarwe fob havens van de Verenigde Staten Golf/Atlantische kust zal de maximumprijs zijn: de gelijkwaardige prijs van de prijs c en f land van bestemming voor de maximumprijs van de in magazijn Fort William/Port Arthur gestorte Manitoba Northern n° 1 tarwe, vastgesteld in paragraaf 1 van dit artikel en berekend, met inachtneming van de vervoersonkosten en de gangbare wisselkoers en mits toepassing van de aanpassingen voor de kwaliteitsverschillen, die na gemeenschappelijk overleg door het betreffend uitvoer- en invoerland zouden kunnen aanvaard worden, en

(d) voor de Soft White n° 1 tarwe of voor de Hard Winter n° 1 tarwe in magazijn van de U.S.A. havens van de Stille Oceaan zal de maximumprijs zijn: de maximumprijs voor de gestorte Manitoba Northern n° 1 tarwe in magazijn Fort William/Port Arthur, vastgesteld in paragraaf 1 van dit artikel, berekend met inachtneming van de gangbare wisselkoers en met de aanpassingen, overeenstemmend met de kwaliteitsverschillen, die na gemeenschappelijk overleg door het betreffend uitvoer- en invoerland zouden kunnen aanvaard worden.

3. De gelijkwaardige minima-prijzen voor de gestorte tarwe:

(a) voor de Manitoba Northern n° 1 tarwe in magazijn fob Vancouver,

(b) voor de « faq »-tarwe fob Australië,

(c) voor de Franse tarwe, monster (minimum specifiek gewicht per hectoliter; minimum-eiwitgehalte: tien ten honderd; onzuiverheden en vochtgehalte: respectievelijk twee ten honderd en vijftien ten honderd) fob Franse havens,

(d) voor de « faq »-tarwe, beste kwaliteit fob Uruguay,

(e) voor de Hard Winter n° 1 tarwe, fob havens van de U.S.A. Golf/Atlantische kust, en

(f) voor de Soft White n° 1 tarwe, of Hard Winter n° 1 tarwe fob havens aan de kusten van de Stille Oceaan in de Verenigde Staten,

zullen respectievelijk zijn als volgt:

de fob-prijzen Vancouver, Australië, Frankrijk, Uruguay, havens van de Verenigde Staten Golf/Atlantische kust en havens van de Stille Oceaan van de Verenigde Staten gelijkwaardig met de c en f-prijzen in het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland voor de minima-prijzen van de gestorte Manitoba Northern n° 1 tarwe in magazijn Fort William/Port Arthur, bepaald in paragraaf 1 van dit artikel, berekend met inachtneming van de vervoersonkosten en de gangbare wisselkoers en mits toepassing voor deze invoerlanden waar de kwaliteitsverschillen erkend zijn van de aanpassingen voor de kwaliteitsverschillen, die na gemeenschappelijk overleg, door het betreffend uitvoer- en invoerland zouden kunnen aanvaard worden.

4. Het Uitvoerend Comité kan, na raadpleging van het Consultatief Comité voor de gelijkwaardigheid der prijzen, na de 1° Augustus 1949, elke van de in paragrafen 2 en 3 verschillende bepalingformules voor tarwe, waarvoor de gelijkwaardige prijs nog niet werd vastgelegd, de minima- en maxima-prijzen voorlopig bepaald worden op basis van de minima- en maxima-prijzen van de bepalingformule voor tarwe, bepaald in dit artikel of later door het Uitvoerend Comité, na gemeenschappelijk overleg met het Consultatief Comité voor de gelijkwaardigheid van de prijzen erkend, welke het dichtst de nieuwe bepaling benaderen, door toevoeging van een aangepaste premie of door aftrekking van een aangepaste korting.

5. Wanneer een uitvoer- of invoerland, het Uitvoerend Comité doet opmerken, dat een gelijkwaardige prijs — vastgesteld krachtens de beschikkingen van de paragrafen 2, 3 of 4 van dit artikel — rekening houdend met de gangbare vervoerstarieven, wisselkoersen, premies of

kortingen — niet langer billijk is, zal het Uitvoerend Comité deze kwestie onderzoeken en na raadpleging van het Consultatief Comité voor de gelijkwaardigheid der prijzen, de aanpassing kunnen aanbrengen die het wenselijk acht.

6. In geval van betwisting, omtrent de keuze van de geschikte premie of korting, toe te passen ingevolge de beschikkingen van de paragrafen 4 en 5, van dit artikel, voor elke bepalingformule voor tarwe, zoals bepaald in de paragrafen 2 en 3 of aanvaard krachtens paragraaf 4 van dit artikel, zal het Uitvoerend Comité, op verzoek van het invoer- of uitvoerland, na raadpleging van het Consultatief Comité voor de gelijkwaardigheid van de prijzen, deze betwisting beslechten.

7. Alle beslissingen door het Uitvoerend Comité, krachtens de paragrafen 4, 5 en 6 van dit artikel getroffen, zullen alle invoer- en uitvoerlanden binden met dien verstande dat elk land dat zich door één dezer beslissingen benadeeld acht, aan de Raad zal kunnen vragen deze beslissing te herzien.

8. Ten einde het afsluiten van tarweverhandelingen, in het licht van de geldende voorwaarden, aan wederkerig aanvaardbare prijzen te begunstigen en te bespoedigen, zullen de uit- en invoerlanden — alhoewel ze een volstrekte vrijheid van handelen behouden in het vaststellen en toepassen van hun binnenlandse politiek in zake landbouw en prijzen — trachten deze politiek in de tarweverhandelingen, waartoe de uit- en invoerlanden bereid werden gevonden, niet aan te wenden, op zulke wijze dat ze een hinderpaal stelt aan het vrij spel van de prijzen tussen de minima- en maxima-prijzen. Zo een uitvoer- of invoerland meent door een dergelijke politiek in zijn belangen benadeeld te zijn, zal het deze kwestie ter kennis van de Raad kunnen brengen, die een onderzoek zal instellen en een verslag zal opmaken over de voorgelegde klacht.

Artikel VII

Stocks

1. Ten einde de tarweleveringen aan de invoerlanden te verzekeren zal ieder uitvoerland de nodige maatregelen nemen om aan het einde van het landbouwjaar de stocks van de oude tarweoogst op een voldoende peil te houden, opdat het in de mogelijkheid zou zijn, in elk der volgende landbouwjaren, zijn verbintenissen ten titel van « gewaarborgde verkopen » in het kader van de huidige Overeenkomst, na te komen.

2. Wanneer de oogst van een uitvoerland onvoldoende zou blijken, zal de Raad bijzondere aandacht moeten schenken aan de pogingen van dat uitvoerland, om zijn stocks, voorzien in paragraaf 1 van dit artikel, op peil te houden, alvorens dit land te ontslagen van een der verplichtingen opgelegd bij artikel X.

3. Ten einde de buitensporige aankopen van tarwe bij de aanvang en op het einde van een landbouwjaar — waardoor nadeel zou berokkend worden aan de door de huidige Overeenkomst nagestreefde prijzenstabilisatie en het nakomen van de verbintenissen van alle invoer- en uitvoerlanden bedreigd wordt — te vermijden, zullen alle invoerlanden de nodige maatregelen treffen om op elk tijdstip het aanleggen van voldoende stocks te verzekeren.

4. Wanneer een invoerland krachtens artikel XII beroep doet op de Raad, zal deze bijzondere aandacht moeten schenken aan de pogingen van het invoerland om de voldoende stocks, voorzien bij paragraaf 3 van dit artikel, aan te leggen, alvorens zich gunstig uit te spreken over dit beroep.

Artikel VIII

Aan de Raad te bezorgen inlichtingen

De invoer- en uitvoerlanden zullen aan de Raad alle inlichtingen door hem betreffend het beheer van de huidige Overeenkomst gevraagd, overmaken, en zulks binnen de termijn door de Raad voorgeschreven.

DERDE DEEL — AANPASSING

VAN DE GEWAARBORGDE HOEVEELHEDEN

Artikel IX

Aanpassing in geval van niet-deelname of van uittreden van sommige landen

1. Wanneer er tengevolge van het feit dat één of meerdere landen vermeld in bijlage A en B van artikel III (a) de Overeenkomst niet ondertekend hebben, of (b) geen aanvaardingsakte neergelegd hebben, of (c) zich krachtens de beschikkingen van de paragrafen 5,

6 of 7 van artikel XXII aan de huidige Overeenkomst onttrokken hebben, of (d) krachtens artikel XIX uitgesloten werden, of (e) door de Raad krachtens de beschikkingen van artikel XIX als in gebreke blijvend verklaard worden voor het geheel of een gedeelte van hun « gewaarborgde hoeveelheden » in het kader van de huidige Overeenkomst — een verschil ontstaat tussen het totaal van de gewaarborgde aankopen, vermeld in bijvoegsel A van artikel III en het totaal van de gewaarborgde verkopen, vermeld in bijvoegsel B van artikel III, zal de Raad, zonder afbreuk te doen aan het door paragraaf 6 van artikel XXII aan elk land toegekend recht om zich te onttrekken aan de huidige Overeenkomst, de overblijvende hoeveelheden aanpassen, derwijze dat het totaal van het ene bijvoegsel gelijk is aan dat van het andere.

2. Tenzij de Raad er, met een meerderheid van twee derden van de door de uitvoerlanden en met een meerderheid van twee derden van de door de invoerlanden uitgebrachte stemmen, anders over beslist, zal de aanpassing voorzien door dit artikel, aangebracht worden door een prorata-vermindering van de gewaarborgde hoeveelheden van bijvoegsel A of B, volgens het geval, met het bedrag dat nodig is om het totaal van het ene bijvoegsel gelijk te maken aan dat van het andere.

3. Bij de aanpassing, voorzien bij dit artikel, zal de Raad niet uit het oog verliezen, dat het over het algemeen wenselijk is het totaal van de gewaarborgde aankopen en het totaal van de gewaarborgde verkopen zo hoog mogelijk vast te stellen.

Artikel X

Aanpassing in geval van onvoldoende oogst of noodzakelijkheid het evenwicht in de betalingsbalans of de muntreserves te behouden

1. Elk uitvoer- of invoerland, dat vreest dat bijzondere omstandigheden zoals: een onvoldoende oogst voor een uitvoerland of de noodzakelijkheid voor een invoerland, het evenwicht in de betalingsbalans of de muntreserves te behouden, hem beletten zijn verplichtingen van de huidige Overeenkomst, voor een gegeven landbouwjaar, na te komen, zal zulks aan de Raad mededelen.

2. Indien de kwestie aan de Raad voorgelegd, betrekking heeft op de betalingsbalans en de muntreserven, zal de Raad, wanneer de kwestie een lid van het Internationaal Muntfonds aanbelangt, het advies van het Fonds inwinnen en er, wat betreft het bestaan en de draagwijdte van de noodzakelijkheid waarvan sprake in paragraaf 1 van dit artikel, rekening mede houden, evenals met alle andere elementen die het zal achten in verband te staan met deze toestand.

3. De Raad zal de kwestie die hem krachtens paragraaf 1 van dit artikel werd voorgelegd, bespreken met het belanghebbend land en over de ontvankelijkheid er van beslissen. Indien het verzoek door de Raad ontvankelijk wordt verklaard, zal deze beslissen of en in welke mate en mits welke voorwaarden het betrokken land zal ontslagen zijn van de integrale uitvoering van zijn verbintenissen, ten titel van de « gewaarborgde hoeveelheden van het lopend landbouwjaar » vastgesteld. De Raad zal het land dat er hem hierom zal verzocht hebben, van deze beslissing in kennis stellen.

4. Wanneer de Raad beslist dat het betrokken land moet ontheven worden van het geheel of van een gedeelte van zijn « gewaarborgde hoeveelheden » voor een bepaald landbouwjaar, zal de volgende procedure gevolgd worden.

(a) De Raad zal de andere invoerlanden — wanneer het een invoerland betreft, of de andere uitvoerlanden wanneer het een uitvoerland betreft — verzoeken hun gewaarborgde hoeveelheden voor het betreffend landbouwjaar te verhogen naar rato van de hoeveelheid waarvoor het land, dat beroep deed op de Raad, werd ontheven. De verhoging van de gewaarborgde hoeveelheden van een invoerland zal de goedkeuring met een meerderheid van twee derden van de stemmen door de uitvoerlanden en twee derden van de stemmen door de invoerlanden uitgebracht, van de Raad vergen, wanneer een invoerland, binnen de termijn welke de Raad zal vaststellen, tegen deze verhoging bezwaren opert, zich steunend op het feit dat deze verhoging het evenwicht van zijn betalingsbalans in gevaar brengt.

(b) Wanneer het bedrag waarvan het invoerland ontheven werd, niet volledig kan gecompenseerd worden, op de wijze voorzien in (a) van deze alinea, zal de Raad de uitvoerlanden, wanneer het betrokken land een invoerland is, of de invoerlanden, wanneer het betrokken land een uitvoerland is, verzoeken een vermindering

van hun gewaarborgde hoeveelheden van het lopend landbouwjaar, naar rato van de gewaarborgde hoeveelheid, waarvan het betrokken land werd ontheven, te aanvaarden, rekening houdend met alle aanpassingen aangebracht krachtens alinea (a) van deze paragraaf.

(c) Wanneer het totaal van de aanbiedingen door de Raad vanwege de invoer- en uitvoerlanden ontvangen, met het doel, hetzij hun gewaarborgde hoeveelheden krachtens alinea (a) van deze paragraaf te verhogen, hetzij hun gewaarborgde hoeveelheden krachtens alinea (b) van deze paragraaf te verminderen, het bedrag van de gewaarborgde hoeveelheid, waarvan het land dat beroep deed op de Raad werd ontheven, overtreffen zullen, tenzij de Raad er anders over beslist, hun gewaarborgde hoeveelheden, desgevallend naar verhouding verhoogd of verlaagd worden, op voorwaarde dat de verhoging of de vermindering van de gewaarborgde hoeveelheid van dit land zijn aanbod niet overtreft.

(d) Wanneer het bedrag van de gewaarborgde hoeveelheid, waarvan het land dat beroep deed op de Raad, werd ontheven, niet geheel kan gecompenseerd worden op de wijze voorzien bij alinea's (a) en (b) van deze paragraaf, zal de Raad de gewaarborgde hoeveelheid — voor het lopend landbouwjaar — vermeld in Bijvoegsel A van artikel III, wanneer het land dat beroep deed op de Raad een uitvoerland is — of vermeld in Bijvoegsel B van artikel III, wanneer het land dat beroep deed op de Raad een invoerland is — verminderen met de gewenste hoeveelheid, opdat het totaal van het ene Bijvoegsel gelijk zou zijn aan het totaal van het andere. Tenzij de uitvoerlanden, in geval van vermindering van bijvoegsel B of de invoerlanden, in geval van vermindering van bijvoegsel A of de anders beslissen, zal de vermindering naar verhouding toegepast worden, rekening houdend met de krachtens alinea (b) van deze paragraaf reeds aangebrachte verminderingen.

Artikel XI

Verhoging van de gewaarborgde hoeveelheden door onderlinge toestemming

De Raad kan, op gelijk welk ogenblik en op verzoek van een uitvoer- of invoerland, de verhoging van de getallen, vermeld in één van de Bijvoegsels voor de overblijvende periode van deze Overeenkomst goedkeuren, op voorwaarde dat een gelijke verhoging voor dezelfde periode aan het andere Bijvoegsel wordt aangebracht en de uitvoer- of invoerlanden, waarvan hierdoor de cijfers zouden gewijzigd worden, hiermede hun instemming te kennen geven.

Artikel XII

Bijkomende aankopen in geval van dringende behoeften

Ten einde het hoofd te kunnen bieden aan dringende behoeften die zich voordoen of dreigen zich te laten gevoelen op zijn grondgebied, kan een invoerland beroep doen op de Raad om deze te vragen hulp te bieden om voorraden tarwe boven zijn vastgestelde « gewaarborgde hoeveelheden » te bekomen. Na onderzoek van dit verzoek, kan de Raad, op voorwaarde dat hij erkent dat deze crisis op geen andere wijze kan opgelost worden, de gewaarborgde hoeveelheden van de andere invoerlanden naar verhouding verminderen, ten einde de hoeveelheid tarwe te leveren, welke hij noodzakelijk acht om de kritieke toestand, veroorzaakt door dit tekort, te verhelpen. Een meerderheid van respectievelijk twee derden van de door de uitvoerlanden en van de door de invoerlanden uitgebrachte stemmen zal vereist zijn om tot elke vermindering van de « gewaarborgde hoeveelheden » krachtens deze paragraaf toegepast, te besluiten.

(Het vierde deel der Overeenkomst voorziet de organen die met het beheer zijn belast en de wijze waarop ze hun taak zullen uitvoeren.)

VIJFDE DEEL — SLOTBESCHIKKINGEN

Artikel XX

Ondertekening, Aanvaarding en Vankrachtwording

1. De huidige Overeenkomst zal door de Regeringen van de landen vermeld in de Bijlagen A en B van artikel III kunnen ondertekend worden tot 15 April 1949, te Washington.

2. De huidige Overeenkomst moet het voorwerp uitmaken van de aanvaarding door de ondertekende Regeringen in overeenstemming met hun respectieve constitu-

tionele procedures. Onder voorbehoud van de beschikkingen van paragraaf 4 van dit artikel moeten de akten van aanvaarding bij de Regering van de Verenigde Staten uiterlijk op 1 Juli 1949 neergelegd worden.

3. Op voorwaarde dat de Regeringen van de landen vermeld in Bijvoegsel A van artikel III verantwoordelijk voor minstens 70 ten honderd van de « gewaarborgde aankopen » en dat de Regeringen van de landen, vermeld in Bijvoegsel B van artikel III, verantwoordelijk voor tenminste 80 ten honderd van de « gewaarborgde verkopen », op 1 Juli 1949 de huidige Overeenkomst hebben aanvaard, zullen het eerste, het derde, het vierde en het vijfde deel van de huidige Overeenkomst van kracht worden op 1 Juli 1949 tussen de Regeringen die het zullen aanvaard hebben. De Raad zal het tijdstip bepalen, dat evenwel de 1° September 1949 niet zal overschrijden, waarop het tweede deel van de huidige Overeenkomst tussen de Regeringen die het zullen aanvaard hebben, zal van kracht worden.

4. Elke ondertekende Regering, die op 1 Juli 1949 de huidige Overeenkomst niet zal aanvaard hebben, zal na deze datum van de Raad een verlenging voor het neerleggen van de akte van aanvaarding kunnen bekomen. Het eerste, het derde, het vierde en het vijfde deel van deze Overeenkomst zullen voor deze Regering van kracht worden op het tijdstip van de nederlegging van de akte van aanvaarding. Het tweede deel van de huidige Overeenkomst zal voor deze Regering van kracht worden met ingang van de datum bepaald ingevolge paragraaf 3 van dit artikel betreffende het van kracht worden van dit deel.

5. De Regering van de Verenigde Staten zal aan alle ondertekende Regeringen elke ondertekening en elke aanvaarding van de huidige Overeenkomst mededelen.

Artikel XXI

Toetreding

De Raad zal met een meerderheid van twee derden van de stemmen uitgebracht door de uitvoerlanden en van twee derden van de stemmen uitgebracht door de invoerlanden, de toetreding tot de huidige Overeenkomst van elke Regering, die er nog geen deel van uitmaakt, kunnen goedkeuren, en de voorwaarden voor deze toetreding bepalen.

Deze toetreding zal geschieden door het neerleggen van een akte van toetreding bij de Regering van de Verenigde Staten van Amerika, die elke toetreding aan de ondertekende Regeringen en aan de toetredende Regeringen zal mededelen.

Artikel XXII

Duur, Wijziging, Uittreden, Voltooiing

1. De huidige Overeenkomst zal van kracht blijven tot op 31 Juli 1953.

2. De Raad zal, uiterlijk op 31 Juli 1952, aan de invoer- en uitvoerlanden zijn aanbevelingen betreffende de vernieuwing van de huidige Overeenkomst laten geworden.

3. Indien zich omstandigheden voordoen die, naar het oordeel van de Raad, de werking van de huidige Overeenkomst schaden of dreigen te schaden, zal de Raad met een meerderheid van stemmen, gehouden door de uitvoerlanden, en met een meerderheid van stemmen, gehouden door de invoerlanden, aan de uitvoer- en invoerlanden een wijziging aan de huidige Overeenkomst kunnen aanbevelen.

4. De Raad zal de termijn kunnen bepalen, binnen dewelke elk uitvoer- en elk invoerland aan de Regering van de Verenigde Staten van Amerika zijn instemming met of zijn verwerping van de wijziging zal moeten betekenen. De wijziging zal van kracht worden vanaf het ogenblik van zijn aanvaarding door de uitvoerlanden die twee derden van de stemmen van de uitvoerlanden en door de invoerlanden die twee derden van de stemmen van de invoerlanden bezitten.

5. Elk uitvoerland en elk invoerland dat aan de Regering van de Verenigde Staten van Amerika zijn aanvaarding van de wijzigingen niet zal medegedeeld hebben op de datum dat deze zal van kracht worden, zal, na de Regering van de Verenigde Staten van Amerika schriftelijk zijn preadvies van terugtrekking — dat de Raad voor elk geval zal kunnen eisen — medegedeeld te hebben, zich op het einde van het lopende landbouwjaar kunnen onttrekken aan de huidige Overeenkomst, maar zal hierdoor geenszins ontslagen zijn van de verplichtingen, voortspruitende uit de huidige Overeenkomst en die vóór het einde van het lopend landbouwjaar niet werden uitgevoerd.

6. Elk uitvoerland dat meent dat zijn belangen ernstig in gevaar gebracht worden door het niet deelnemen aan de huidige Overeenkomst, of het terugtrekken van een land vermeld in de Bijlage A of B van artikel III verantwoordelijk voor meer dan 5 ten honderd van de gewaarborgde hoeveelheden van dit bijvoegsel, of elk invoerland dat meent dat zijn belangen ernstig in gevaar gebracht worden door het niet-deelnemen aan de huidige Overeenkomst of het terugtrekken van een land vermeld in Bijvoegsel B van artikel III, verantwoordelijk voor meer dan 5 ten honderd van de gewaarborgde hoeveelheden van dit bijvoegsel, zal zich aan de huidige Overeenkomst kunnen onttrekken, mits vóór de 1° September 1949 of op elke vroegere datum, welke door de Raad met een meerderheid van twee derden van de door de uitvoerlanden en twee derden van de door de invoerlanden uitgebrachte stemmen zal kunnen bepaald worden, aan de Regering van de Verenigde Staten van Amerika schriftelijk een preadvies van uittreding te laten geworden.

7. Elk uitvoerland of elk invoerland die zijn nationale veiligheid in gevaar acht door de opening van vijandelijkheden kan zich aan de huidige Overeenkomst onttrekken, mits binnen de dertig dagen aan de Regering van de Verenigde Staten van Amerika schriftelijk een preadvies van uittreding te laten geworden.

8. De Regering van de Verenigde Staten van Amerika zal de ontvangst van elk preadvies, overeenkomstig dit artikel betekend, aan de andere ondertekenende en toetredende Regeringen mededelen.

Artikel XXIII

Territoriale Toepassing.

1. Elke Regering kan, op het ogenblik dat zij haar ondertekening van haar aanvaarding of van haar toetreding tot de huidige Overeenkomst betekent, verklaren dat haar rechten en verplichtingen in het kader van de

huidige Overeenkomst niet van toepassing zijn op alle of op een gedeelte van de overzeese gebieden, waarvan de buitenlandse betrekkingen onder hare verantwoordelijkheid zijn geplaatst.

2. Met uitzondering van de gebieden, waaromtrent overeenkomstig de beschikkingen van paragraaf 1 van dit artikel een verklaring werd neergelegd, zijn de rechten en verplichtingen, door de huidige Overeenkomst aan elke Regering opgelegd, van toepassing op alle grondgebieden, waarvan de buitenlandse betrekkingen onder de verantwoordelijkheid van de betrokken Regering zijn geplaatst.

3. Na haar aanvaarding van, of haar toetreding tot de huidige Overeenkomst, kan elke Regering op welkdanig ogenblik, door middel van officiële bekendmaking aan de Regering van de Verenigde Staten van Amerika verklaren dat haar rechten en verplichtingen in het kader van de huidige Overeenkomst van toepassing zijn op het geheel of op een gedeelte van de gebieden, waaromtrent krachtens paragraaf 1 van dit artikel een verklaring werd neergelegd.

4. Bij middel van een officiële mededeling aan de Regering van de Verenigde Staten van Amerika, kan elke Regering, voor wat betreft het geheel of een gedeelte van de overzeese gebieden, waarvan de buitenlandse betrekkingen onder haar verantwoordelijkheid werden geplaatst, overgaan tot een afzonderlijke onttrekking aan de huidige Overeenkomst.

5. De Regering van de Verenigde Staten van Amerika zal elke verklaring of officiële mededeling, gedaan ingevolge dit artikel, aan alle ondertekenende Regeringen en aan alle toetredende Regeringen mededelen.

Ter bevestiging waarvan de ondergetekenden, behoorlijk gemachtigd door hun respectieve Regeringen, de huidige Overeenkomst hebben ondertekend op de data vermeld naast hun handtekeningen.

VIII — VERKEERSWEZEN

Ministerieel besluit van 6 Juli 1949

betreffende de prijzen voor het vervoer van personen per autobus (Staatsblad, 21 Juli 1949, blz. 7014).

IX — PRIJZEN EN LONEN

Ministerieel besluit van 22 Juni 1949

tot vaststelling van het bedrag van de verloftoelage te verlenen aan de niet bezoldigde leergasten voor het dienstjaar 1948 (Staatsblad, 8 Juli 1949, blz. 6469).

Ministerieel besluit van 23 Juni 1949

waardoor de stikstof- en kaliumhoudende meststoffen aan het régime van de normale prijs onderworpen worden (Staatsblad, 8 Juli 1949, blz. 6458).

Ministerieel besluit van 24 Juni 1949

waardoor de buizen en potten in aardewerk aan het régime van de normale prijs onderworpen worden (Staatsblad, 7 Juli 1949, blz. 6376).

Ministerieel besluit van 1 Juli 1949

waardoor zekere producten der metaalverwerkende nijverheid aan het stelsel van de normale prijs onderworpen worden (Staatsblad, 16 Juli 1949, blz. 6972).

Ministerieel besluit van 6 Juli 1949

betreffende de prijzen voor het vervoer van personen per autobus (Staatsblad, 21 Juli 1949, blz. 7014).

Ministerieel besluit van 8 Juli 1949

houdende vaststelling der maxima-prijzen van plaatsen in de garages (Staatsblad, 16 Juli 1949, blz. 6794).

Ministerieel besluit van 8 Juli 1949

houdende reglementering van de prijzen van zalm in eigen nat (Staatsblad, 16 Juli 1949, blz. 6795).

Ministerieel besluit van 10 Juli 1949

waardoor auto-benzine en gasolie aan het stelsel van de normale prijs onderworpen worden (Staatsblad, 24 Juli 1949, blz. 7093).

Ministerieel besluit van 11 Juli 1949

tot wijziging van het ministerieel besluit van 10 Maart 1947, houdende wederaanpassing der prijzen van de elektrische energie (Staatsblad, 24 Juli 1949, blz. 7094).

Ministerieel besluit van 11 Juli 1949

tot wijziging van het ministerieel besluit van 10 Maart 1947, houdende vaststelling van de maxima-prijzen van het gas bestemd voor de openbare verdeling (Staatsblad, 24 Juli 1949, blz. 7096).

Ministerieel besluit van 18 Juli 1949

houdende aanvulling van het ministerieel besluit van 17 Januari 1948 houdende vaststelling der maxima-verkoopprijzen aan de verbruikers van de vaste minerale brandstoffen (Staatsblad, 24 Juli 1949, blz. 7094).

Ministerieel besluit van 19 Juli 1949

waardoor fijngebak, sandwiches, Vlaamse brioches, boterkoeken, bolussen, kramiek en krakelingen, met of zonder krenten, aan het régime van de normale prijs worden onderworpen (Staatsblad, 31 Juli 1949, blz. 7380).

XI — WEDEROPBOUW EN OORLOGSSCHADE

Besluit van de Regent van 25 Juni 1949

betreffende de vaststelling in zake oorlogsschade aan binnenschepen, van de integrale vergoedingscoëfficiënt toepasselijk op heel het Rijk voor de periode van 1 Januari 1948 tot 30 September 1949 (besluit n° 2) (Staatsblad, 27 Juli 1949, blz. 7191).

Besluit van de Regent van 25 Juni 1949

waarbij de besluiten van de Regent van 22 Januari 1949 (besluit n° 3) en van 11 April 1949 (besluit n° 5) betreffende de vaststelling in zake oorlogsschade, van de integrale vergoedingscoëfficiënten toepasselijk voor het eerste semester 1949, worden verlengd (besluit n° 6) (Staatsblad, 27 Juli 1949, blz. 7192).

Besluit van de Regent van 25 Juni 1949

tot wijziging van het besluit van de Regent van 12 Januari 1948 betreffende de vaststelling van de integrale vergoedingscoëfficiënten in zake oorlogsschade aan woonhuizen (besluit n° 7) (Staatsblad, 27 Juli 1949, blz. 7192).

Ministerieel besluit van 26 Juli 1949

tot vaststelling van de verhogingscoëfficiënt toepasselijk, voor de bepaling der herstelcredieten, op het bedrag der schade veroorzaakt aan de goederen onroerend door bestemming, aan de roerende goederen en de stocks, bestemd voor beroepsdoeleinden, ten behoeve van een openbare eredienst, philanthropische doeleinden, opvoeding, onderwijs of maatschappelijke voorzorg (Staatsblad, 31 Juli 1949, blz. 7379).

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud, zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

I — RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELENINGEN (in pCt.)

2

TIJDVAK	OFFICIËLE RENTETARIEVEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË											CALL- GELD
	Disconto					Beleningen van en voorschotten op: (*)						
	Door de N.R.B. vooraf geïssueerde bankaccepten (1)	Bij de bank gedomicilieerde accepten, geaccepteerde of documentaire wissels uit hoofde van goederenimport of -uitvoer en warrants (2)	Bij de bank niet gedomicilieerde accepten	Niet geaccepteerde wissels	Promessen	Schatkistcertificaten met ten hoogste 120 dagen looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 8 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met een looptijd van meer dan 12 maanden	Vijfjarige Schatkistcertificaten (1941) 3½ % en Schatkistcertificaten ter regeling van Belgische financiële vorderingen op het buitenland	Ander overheidsondese	
1947 Jaargemiddelde	2,67	3,17	3,42	4,17	4,67	2,—	2,1875	2,375	4,67	4,67	4,67	1,08
1948 Jaargemiddelde	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
1948 Mei	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
Juni	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
Juli	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
Augustus	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
September	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
October	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
November	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
December	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
1949 Januari	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
Februari	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
Maart	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
April	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
Mei	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
Juni	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25
Juli	3,—	3,50	3,75	4,50	5,—	2,—	2,1875	2,375	5,—	5,—	5,—	1,25

(1) Met ingang van 19 Februari 1948: alleen geïssueerde bankaccepten uit hoofde van uitvoer.

(2) Met ingang van 19 Februari 1948 is dit percentage ook toepasselijk op de geïssueerde bankaccepten uit hoofde van invoer.

(*) Quotiteit van het voorschot in Juli 1949 :

Schatkistcertificaten op korte termijn	95 pCt.	Ander overheidspapier	80 pCt.
Tienjaarsobligaties (1940-1950)	90 pCt.	3 1/2 pCt. vijfjaarsschatkistcertificaten (besluit van 25 October 1941).	} 90 pCt.
3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten met ten hoogste 15 jaar looptijd (1943)	90 pCt.	Schatkistcertificaten uitgegeven ter regeling van Belgische financiële vorderingen op het buitenland (besluit van 3 Februari 1942).	
3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten met 5, 10 of 20 jaar looptijd (1943) (1)	90 pCt.	Voorschot enkel ingewilligd in de door de Nationale Bank van België toegestane bijzondere gevallen.	
3 1/2 pCt. Schatkistcertificaten met 10 jaar looptijd (1944)	90 pCt.		
4 pCt. Schatkistcertificaten met 5 tot 10 jaar looptijd (1947)	90 pCt.		
4 pCt. Schatkistcertificaten met 5 tot 10 jaar looptijd (1948)	90 pCt.		

(1) Met ingang van 15 October 1948 werd de rente der Schatkistcertificaten met 10 of 20 jaar looptijd (1943) tot 4 pCt. verhoogd.

II — RENTESTANDEN VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOED TER ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEN

4

TIJDVAK	Banken — Depositoreringen (*)					Algemene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)			Nat. Maat. voor Krediet aan de Nijverheid
	zicht	15 dagen vooropzegging	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot fr. 50.000 (1)	fr. 50.000 tot 100.000 (1)	boven fr. 100.000	
Jaargemiddelden :									
1947	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,48
1948	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Maandgemiddelden :									
1948 Mei	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Juli	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Augustus	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
September	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
October	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
November	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
December	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
1949 Januari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Februari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Maart	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
April	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Mei	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)
Juli	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50	2,50 (2)

(*) Gemiddelde van vier banken.

(1) Van 1 Juli 1946 tot 30 Juni 1947, bedroeg de depositorrente 3 pCt. tot fr 30.000 en 1,5 pCt. van fr 30.000 tot fr 100.000.

(2) Depositoreringen op één jaar en meer.

VALUTAMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN

I — NOTERING DER EDELE METALEN

9

TIJDVAK	GOUD				ZILVER			
	LONDEN sh. en d. per oz. fijn	NEW-YORK dollars per oz. fijn	BOMBAY		LONDEN d. per oz. fijn	NEW-YORK cents per oz. fijn	BOMBAY	
			Roupies en annas per Fine Tola	Omrekening in sh. en d. per oz. fijn			Roupies en annas per 100 Fine Tola	Omrekening in pence per oz. fijn
1938 31 December	149/7 1/2	35			(1) 20,06	42,75		
1947 31 December	172/3	35	105.2	420/6	45,—	74,62	170. 3	82
1948 31 December	172/3	35	112.14	451/6	42,50	70,—	179. 0	86
Maandgemiddelde:								
1948 Mei	172/3	35	116. 3	464/9	45,—	74,62	173.14	83
Juni	172/3	35	115. 7	461/9	45,—	74,62	173. 9	83
Juli	172/3	35	113. 8	454/0	45,—	74,62	174. 0	84
Augustus	172/3	35	114. 9	458/3	44,70	73,87	175.13	84
September	172/3	35	115. 4	461/0	45,93	75,35	173.13	83
October	172/3	35	114. 9	458/3	46,93	77,21	175. 5	84
November	172/3	35	113. 4	453/0	45,02	73,58	175.12	84
December	172/3	35	113. 2	452/0	42,50	70,—	178. 4	85
1949 Januari	172/3	35	114. 5	459/9	42,50	70,—	181. 2	87
Februari	172/3	35	117.13	471/3	43,—	70,80	186.15	90
Maart	172/3	35	112.10	450/6	43,50	71,50	183. 9	88
April	172/3	35	111.15	447/9	43,50	71,50	177. 0	85
Mei	172/3	35	116.15	467/9	43,50	71,50	182.15	88
Juni	172/3	35	117. 8	470/0	43,50	71,50	185.15	89
Juli	172/3	35	113. 5	453/4	43,50	71,50	168. 8	79

(1) Notering per stand. oz.

N. B. — 1 oz. troy = 31,1035 gram; 1 tola = 11,6638 gram; 1 roupie = 16 annas; 1 roupie = 18 pence.

II — OFFICIËLE WISSELKOERSEN PER 31 JULI 1949

vastgesteld door de Nationale Bank van België

krachtens besluit n° 6 genomen door de Ministerraad te Londen op 1 Mei 1944

(« Belgisch Staatsblad » van 5 September 1944, n° 22)

(in Belgische franken)

10

VALUTA	Contractuële koers	Transfers		Bijetten	
		Aankoopkoers	Verkoopkoers	Aankoopkoers	Verkoopkoers
1 pond sterling	176,625	176,50	176,75	175,85	176,80
1 U. S.-dollar	(1) 43,8275	43,70	43,96	43,50	44,—
1 Canadese dollar	—	43,96	44,06	43,75	44,25
100 Franse franco	(2) —	—	—	—	—
100 Nederlandse gulden	1.652,—	1.650,—	1.654,—	1.635,—	1.662,—
100 Congolese frank	—	100,—	100,—	—	—
100 Luxemburgse frank	—	100,—	100,—	—	—
1 Zweedse kroon	12,1936	12,16	12,23	12,10	12,25
1 Zwitserse frank	10,1275	10,10	10,15	10,05	10,20
1 Deense kroon	9,1326	9,10	9,16	9,05	9,25
1 Noorweegse kroon	8,83125	8,80	8,85	8,75	8,90
100 escudos	176,625	175,75	177,60	175,—	178,—
100 Tsjecho-slowaakse kroon	87,655	87,39	87,92	86,80	88,50

(1) Bij de Internationale Monetaire Fonds verklaarde pariteit.

(2) Sedert 10 Juni 1949 is de Franse franc niet meer officieel gekwoteerd te Brussel. Vanaf dezelfde datum is de Belgische frank gekwoteerd op de vrije wisselmarkt te Parijs.

KAPITAALMARKT

I — NOTERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN — VERGELIJKENDE TABEL

14

AARD DER EFFECTEN	Notering voor	NOTERING PER				
		1 April 1949	2 Mei 1949	1 Juni 1949	1 Juli 1949	1 August. 1949
I. — Rechtstr. Belgische binnenl. Staatsschuld (Rente bij te rekenen).						
2 ½ pCt. Schuld	100,—	56,95	56,80	56,60	56,60	56,75
3 pCt. Schuld, 2 ^e reeks	100,—	88,40	88,35	88,45	88,65	88,60
3 ½ pCt. Schuld 1937	100,—	77,60	77,55	77,55	77,65	77,85
3 ½ pCt. Schuld 1943 (1)	100,—	74,45	74,60	74,85	75,35	76,05
Geünificeerde 4 pCt. Schuld	100,—	85,85	86,05	86,50	86,95	87,35
Bevrijdingslening, 4 %, 1945 (2)	100,—	83,35	83,45	84,35	84,90	85,50
Tienjaarsobligaties (1940-1950), 4 pCt., 1 reeks	100,—	100,65	100,45	100,30	100,20	100,25
Vijftienjaars- (tan hoogste) schatkistcertificaten, 3 ½ pCt., 1942	100,—	103,20	103,30	103,40	103,65	104,15
Tienjaars-schatkistcertificaten, 3 ½ pCt., 1943 (1) (3)	100,—	101,80	101,85	102,—	102,30	102,80
Tienjaars-schatkistcertificaten, 3 ½ pCt., 1944	100,—	95,70	95,80	96,30	96,55	97,—
Vijf- of tienjaars-schatkistcertificaten, 4 %, 1947 (2)	100,—	98,80	98,60	98,65	98,90	99,45
Vijf- of tienjaars-schatkistcertificaten, 4 %, 1948 (2)	100,—	99,85	99,80	99,75	100,15	100,30
Lotenlening 1933, 4 pCt.	1.050,—	1.025,—	1.025,—	1027,—	1.025,—	1.020,—
Lotenlening 1938, 4 pCt.	500,—	472,—	470,—	472,—	478,—	479,—
Lotenlen. 1941 (3 pCt. tot 1946; 3 ½ pCt. van 1946 tot 1951; daarna 4 pCt.)	1.000,—	844,—	845,—	855,—	865,—	877,—
II. — Indirecte Staatsschuld en door de Staat gewaarborgde schuld (Rente bij te rekenen).						
4 pCt. Lotenlening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	476,—	483,—	481,—	489,—	499,—
2 pCt. Lening tot Wederopb. 1 ^{ste} snede 1947 (2 pCt. tot 1957; vervolgens 5 pCt.) (2)	1.000,—	1.001,—	1.001,—	1002,—	1.001,—	1.002,—
6 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maatsch. van Belg. Spoorw. (Zwits. schijf) (1)	500,—	572,—	564,—	558,—	557,—	561,—
6 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maatsch. van Belgische Spoorw. (Ned. schijf) (1)	500,—	554,—	554,—	555,—	553,—	553,—
4 pCt. pref. aand. v. d. Nat. Maatsch. van Belgische Spoorw. (Belg. schijf) (1)	500,—	474,—	479,—	478,—	473,—	470,—
(*) 3 pCt. Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, coup. Januari-Juli	100,—	63,85	64,50	65,—	64,75	64,15
3 ½ pCt. Beheer van Telegraaf en Telefoon, 1943	100,—	75,85	76,15	76,35	76,45	76,55
III. — Rechtstreekse Koloniale Schuld.						
Renteloos: Belgisch Congo, Lotenlening 1888	100,—	218,—	226,—	228,—	229,—	226,—
<i>Bij te rekenen rente:</i>						
3 pCt. Koloniale Schuld 1904	100,—	73,15	73,15	72,80	72,80	72,80
4 pCt. Koloniale Schuld 1936	100,—	88,30	88,25	88,15	87,95	88,—
(*) 3 ½ pCt. Koloniale Schuld 1937	100,—	79,—	78,80	78,85	78,85	78,85

(*) In de regel zijn de coupons der leningen belastvrij; de coupons waarop 2 pCt. belasting wordt betaald, zijn met een sterretje getekend.

(1) Effecten na 6 October 1944 gecreëerd en waarvoor een operatie in uitvoering is sedert 6 October 1944.

(2) Effecten na 6 October 1944 gecreëerd.

(3) De rentevoet werd met ingang van 14 October 1948 op 4 pCt. gebracht.

II — MAANDINDEXCIJFERS DER NOTERINGEN TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN

15

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

DATUM	Algemeen Indexcijfer	Verzekering-maats., banken, beleggingsmaats.	Oncorende en hypoth. ondern. Hotelbedrijven	Tramwegen en buurt- en spoorwegen	Trusts v. tram-wegen en elec-triciteitsondern.	Gas- en electriciteits-ondernemingen	Metaal-industrieën	Zink- en loodbedrijven, mijnen	Chemicaliën	Steenkoolmijn- en cokesoovens	Spiegelglas-fabrieken	Glasfabrieken	Bouwbedrijf	Textiel- en slijdenijverheid	Koloniale ondernemingen	Voeding	Diversen
-------	----------------------	--	---	-----------------------------------	--	--------------------------------------	--------------------	--------------------------------	-------------	-------------------------------	-----------------------	---------------	-------------	------------------------------	-------------------------	---------	----------

Indexcijfers t.o.v. de noteringen der voorgaande maand

1949 1 Juli	103	105	95	103	106	111	101	95	102	112	106	102	102	100	102	104	103
1 Augustus ..	101	100	98	97	101	106	99	102	97	97	101	100	98	98	102	102	101

Indexcijfers t.o.v. de periode 1936 tot 1938 = 100

1948 1 Juni	156	134	134	72	76	101	170	114	169	115	106	173	174	217	273	140	154
1 Juli	152	131	136	69	77	99	170	112	164	108	103	160	168	206	264	139	145
2 Augustus ..	149	123	131	63	73	98	163	113	158	100	98	143	166	195	269	138	149
1 September ..	147	122	124	62	69	96	164	111	153	99	91	133	160	190	264	132	137
1 October	150	128	120	62	70	97	174	123	153	112	89	131	161	190	267	133	137
2 November ..	144	122	111	59	66	95	169	128	145	107	76	118	149	179	267	121	133
1 December ..	140	121	113	69	63	94	165	126	142	108	73	112	143	174	247	117	135
1949 4 Januari ..	145	125	111	68	68	95	168	131	146	126	78	121	165	182	251	119	133
1 Februari	154	139	116	71	73	105	176	139	159	131	81	124	183	210	267	123	148
1 Maart	150	134	119	73	71	104	177	134	153	130	78	120	184	205	256	123	146
1 April	146	129	114	71	67	103	175	127	150	131	72	112	174	197	246	117	142
2 Mei	141	130	108	73	66	103	164	126	142	123	66	101	166	185	238	114	134
1 Juni	141	129	107	74	68	109	165	128	139	121	64	100	164	184	238	108	137
1 Juli	146	135	102	76	72	121	166	122	142	136	68	102	168	185	244	112	137
1 Augustus ..	147	135	100	74	73	128	164	124	138	132	69	102	164	182	248	114	138

III — OMZET TER BEURZE VAN BRUSSEL

Bron: Bulletin mensuel des statistiques publié par la Commission de la Bourse de Bruxelles.

15

TIJDVAK	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandelen		Totaal	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen frank.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoener frank.)
1947	246	191	172	4.112	4.988	4.303	5.160
1948	248	199	176	5.904	6.003	6.103	6.170
1948 Mei	18	15	13	403	403	418	416
Juni	22	18	16	444	461	462	476
Juli	19	13	12	364	363	377	375
Augustus	21	15	13	363	345	378	358
September	22	14	13	475	472	489	485
October	21	15	13	458	434	473	447
November	19	17	15	448	430	465	445
December	23	16	14	562	484	578	499
1949 Januari	20	19	17	745	616	763	633
Februari	20	16	15	988	833	1.004	848
Maart	23	17	15	709	595	726	610
April	19	14	12	457	384	471	396
Mei	20	13	12	541	449	554	461
Juni	21	15	14	580	521	595	535
Juli	19	13	11	504	433	517	444

IV — NOTERING EN RENDEMENT VAN DE VOORNAAMSTE OBLIGATIETYPEN

16

DATUM	TOONAANGEVENDE TYPEN								OBLIGATIES VAN MAATSCHAPPIJEN Allerlei typen	
	Koers				Rendement (t. o. v. de koers alleen)				Gemiddelde beurswaarde	Gemiddeld netto-rendement
	I	II	III	IV	I	II	III	IV		
	Geünifio. Schuld 4 pCt.	Koloniale Schuld 1936 4 pCt.	Provinc. steden en gemeenten 4 pCt.	Nijverheids- en handels- ondernemingen 4 pCt. 4½ pCt.	Geünifio. Schuld 4 pCt.	Koloniale Schuld 1936 4 pCt.	Provinc. steden en gemeenten 4 pCt.	Nijverheids- en handels- ondernemingen 4 pCt. 4½ pCt.		
1948 1 Juni.....	84,30	88,30	87,43	83,01 93,02	4,74	4,53	4,57	4,82 4,83	90,18	4,84
1 Juli	84,30	88,60	87,23	83,86 92,58	4,74	4,61	4,58	4,77 4,86	90,11	4,84
2 Augustus	83,60	88,80	86,93	83,41 93,39	4,78	4,50	4,60	4,80 4,82	90,62	4,81
1 September	83,50	88,80	86,83	83,78 93,34	4,79	4,50	4,61	4,77 4,83	90,72	4,81
1 October	83,65	88,80	86,64	83,— 93,04	4,78	4,50	4,62	4,82 4,83	90,14	4,84
2 November	84,05	88,80	86,84	83,13 92,33	4,76	4,50	4,61	4,81 4,87	89,86	4,85
1 December	84,50	88,65	86,83	82,99 91,78	4,73	4,51	4,61	4,82 4,90	89,57	4,87
1949 4 Januari	85,—	88,70	86,94	83,40 92,04	4,71	4,51	4,60	4,80 4,89	89,75	4,86
1 Februari	85,—	88,40	v 85,49	v 85,07 v 93,40	4,71	4,52	v 4,68	v 4,70 v 4,82	v 91,93	v 4,83
1 Maart	85,30	88,35	v 85,77	v 86,59 v 93,97	4,69	4,53	v 4,66	v 4,62 v 4,79	v 92,50	v 4,80
1 April	85,85	88,30	v 86,05	v 86,10 v 93,73	4,66	4,53	v 4,65	v 4,64 v 4,80	v 92,29	v 4,81
2 Mei	86,05	88,25	v 86,52	v 86,65 v 93,98	4,65	4,53	v 4,62	v 4,67 v 4,79	v 92,32	v 4,81
1 Juni	86,50	88,15	v 87,05	v 86,37 v 93,69	4,62	4,54	v 4,59	v 4,68 v 4,80	v 92,18	v 4,82
1 Juli	86,95	87,95	v 87,52	v 86,22 v 93,78	4,60	4,55	v 4,57	v 4,64 v 4,80	v 92,62	v 4,80
1 Augustus.....	87,35	88,—	v 87,87	v 86,59 v 94,77	4,58	4,54	v 4,55	v 4,62 v 4,75	v 93,34	v 4,76

N. B. — Voor de samenstelling: zie Maartnummer 1939, op blz. 193.

V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLESE NIJVERHEIDSEN
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Retrospectief overzicht

(duizenden franken)

17

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

TIJDVAK	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN						KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamloze vennootschappen) (Commandit. vennootschappen op aandelen) (Personenvennootsch. met beperkte aansprak.)			
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nomin. waarde
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde				
1947.....	1.366	1.377.114	1.163.493	1.553	537.550	502.369	750	5.098.629	6.599.616	6.022.826
1948.....	1.474	3.047.835	2.410.965	1.299	480.520	459.852	865	14.334.206	25.222.574	24.493.817
1948 4 eerste maanden.....	450	820.979	519.289	491	185.034	178.060	260	4.067.908	8.031.071	7.693.162
1949 4 eerste maanden.....	446	737.904	579.547	408	155.929	150.864	231	2.138.965	2.679.453	2.644.764
1948 Februari.....	94	338.576	127.223	116	49.868	48.748	41	392.470	344.735	331.822
Maart.....	128	172.288	160.964	112	42.334	39.449	89	690.240	1.484.992	1.453.663
April.....	120	117.695	99.156	131	41.457	39.622	90	1.606.434	3.768.537	3.523.002
Mei.....	125	181.264	161.550	115	47.819	45.334	72	595.485	1.162.237	1.139.008
Juni.....	140	348.770	322.056	123	39.973	37.666	87	2.371.774	4.196.715	4.153.845
Juli.....	145	452.613	418.430	115	41.140	38.899	65	200.197	553.722	536.035
Augustus.....	89	59.481	53.492	78	28.508	25.032	28	82.578	111.524	102.287
September.....	101	352.922	139.766	87	34.002	33.143	49	605.909	611.742	599.022
October.....	121	122.418	83.703	93	26.463	25.105	58	1.015.863	1.573.900	1.403.939
November.....	122	167.452	228.568	71	23.793	23.315	64	1.918.723	3.275.659	3.269.037
December.....	181	541.936	484.111	126	53.788	53.398	182	3.475.771	5.708.004	5.637.482
1949 Januari.....	108	262.049	202.518	111	37.218	36.165	44	531.089	426.502	423.472
Februari.....	104	161.675	107.318	102	36.772	35.980	43	182.669	297.484	278.439
Maart.....	136	224.120	188.852	114	39.589	37.986	81	666.472	818.518	812.554
April.....	100	90.060	80.861	81	42.350	40.733	63	758.735	1.136.969	1.130.319

TIJDVAK	OBLIGATIE-UITGIFTEN		Gesamen- lijke uitgiften	UITGIFTE- PREMIËN (1)	STORTINGEN ANDERE DAN IN GELD		Netto- uitgiften (4)
	Aantal	Nominaal bedrag			Nominaal bedrag	Inbreng in natura (2)	
1947.....	56	2.241.700	10.755.980	47.079	1.156.511	3.559.775	5.281.161
1948.....	47	2.265.280	31.016.209	92.822	2.090.440	22.808.994	4.823.302
1948 4 eerste maanden.....	17	574.800	9.611.884	280	400.839	7.169.836	1.394.916
1949 4 eerste maanden.....	4	300.000	3.873.286	770	469.812	2.418.684	787.489
1948 Februari.....	4	164.000	897.179	—	92.403	267.460	311.930
Maart.....	5	690.000	2.389.614	210	119.931	1.339.942	884.413
April.....	6	122.980	4.050.669	—	91.192	3.292.704	400.664
Mei.....	8	229.000	1.620.320	—	163.915	1.080.808	330.169
Juni.....	4	128.500	4.713.958	—	151.865	4.031.351	458.791
Juli.....	3	64.000	1.111.475	—	421.774	446.574	189.016
Augustus.....	2	31.000	230.513	—	56.397	61.760	93.664
September.....	1	5.000	1.003.666	—	121.343	237.630	377.958
October.....	1	10.000	1.732.781	92.250	191.643	1.224.285	199.069
November.....	2	125.000	3.591.904	42	100.052	3.169.767	378.143
December.....	2	453.000	6.754.728	250	482.612	5.386.983	758.646
1949 Januari.....	—	—	725.769	770	127.915	342.694	192.316
Februari.....	3	280.000	775.911	—	97.481	213.837	390.417
Maart.....	1	20.000	1.102.227	—	154.038	752.495	152.359
April.....	—	—	1.269.379	—	90.378	1.109.658	51.877

(1) In de gestorte bedragen niet begrepen.

(2) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.

(3) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

(4) Omvatten de volgestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiften, de uitgiftepremiën, verminderd met de stortingen andere dan in geld en de emissies tot terugbetaling van vroegere leningen.

V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLESE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(duizenden franken)

BEDRIJFSKLASSE	OPRICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1)						KAPITAALSVERHOOGINGEN (naamloze vennootschap, (command. vennoot. op aand.) (personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)				OBLIGATIEUITGIFFTEN			Uitgiftepremiën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	STORTINGEN ANDERE DAN IN SPECIE				ONTBINDINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN (1) (naamloze (commandit. op aand.) (personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)				KAPITAALSVERMINDE- RINGEN (naamloze vennoot.) (com. ven. opaandeel.) (personenvennoot. m. beperk. aansprak.)	
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nomin. verhoging	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	waaraan conversie-leningen		Inbreng in natura		Kapitaalverhogingen	Bijvoeging van reserves (in de kapitaalverhogingen begrepen)	Liquidaties		Samen-smeltingen		Aantal	Bedrag
	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nomin. bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde									naamloze en commanditaire op aandelen	personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag		
Banken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verzekeringen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Financiële en immobiliënverrichtingen..	5	10.550	10.550	3	9.200	9.080	7	21.891	7.881	4.886	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kleinhandel	3	720	720	10	2.530	2.530	3	105.008	105.092	105.092	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Groothandel en buitenlandse handel ...	31	40.640	39.044	23	9.185	8.943	5	12.370	3.790	3.790	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Metaalverwerkende nijverheid	10	6.250	5.670	5	1.460	1.388	12	56.751	95.485	95.485	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ijzer- en staalvoortbrengende nijverheid	1	100	100	—	—	—	2	4.200	6.800	6.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Non-ferro metaalnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Textielnijverheid	2	600	600	2	250	250	5	34.200	73.000	72.520	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voedingsnijverheid	6	7.100	7.000	3	495	383	8	24.790	31.246	29.071	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Houtnijverheid	—	—	—	2	410	410	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scheikundige nijverheid	1	250	70	2	7.950	7.950	3	13.050	32.450	32.450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Glasnijverheid	—	—	—	—	—	—	1	102.875	102.875	102.875	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Electriciteit	—	—	—	—	—	—	1	20.000	9.000	9.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ledernijverheid	2	350	350	2	930	810	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Papierenijverheid en grafische bedrijven	2	350	350	2	950	950	2	30.500	61.500	61.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verkeer	7	9.620	5.558	6	1.075	1.075	3	5.700	6.800	6.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Toerisme	—	—	—	5	2.470	2.195	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tussenhandel	2	250	250	1	50	50	2	4.500	4.500	4.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oude en afvalgoederen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bouwbedrijf	4	2.700	2.219	5	810	810	2	1.250	1.750	750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolennijverheid	—	—	—	—	—	—	1	225.000	525.000	525.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kleinijverheid	—	—	—	2	2.900	2.300	1	2.000	5.500	5.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cement- en aanverwante nijverheden ..	2	3.700	3.100	1	75	63	1	250	1.000	1.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Groeven	—	—	—	—	—	—	1	92.000	58.000	58.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalknijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keramische nijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tabaksnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diamantnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	7	2.700	1.900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Film, schouwburgen, attracties	2	400	400	—	—	—	1	300	900	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ambachtswezen	4	1.000	1.000	3	300	300	1	1.600	3.400	3.400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landbouw, tuinbouw, vissery, veeveelt	1	50	50	2	1.060	996	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diversen (niet genoemd)	8	2.730	1.930	2	250	250	1	1.000	1.000	1.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTALEN...	100	90.060	80.861	81	42.350	40.733	63	758.735	1.136.969	1.130.319	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

(1) Coöperatieven : 15 vennootschappen opgericht met een minimumkapitaal van fr 13.526.000; 3 vennootschappen ontbonden met een minimumkapitaal van fr 24.000.

V — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLESE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Ingedeeld naar de ligging en naar de belangrijkheid van het nominaal uitgegeven of vernietigd kapitaal

17

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(duizenden franken)

APRIL 1949

OMSCHRIJVING	OPRICHTING, VAN VENNOOTSCH.						KAPITAALSVERHOOGINGEN (naamloze vennootsch.) (command. vennootsch. op aandelen) (personenvenn. met beperkte aansprakelijk- heid)			OBLIGATIE- UITGIFFTEN		Uitgifte (in de gestorte bedragen niet begrepen)	STORTINGEN ANDERE DAN IN SPECIE		ONTBIN- DINGEN		KAPITAALSVERMINDERINGEN Bedrag
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvenn. met beperkte aansprakelijk- heid			Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag waaraan conversie- leningen		Inbreng in natura (1)	Bijvoeging van reserves (2)	Liquidaties	Samensmeltingen	
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde									Aantal	Nominaal bedrag	

1 — Naar hun geographische ligging

België	96	76.860	72.261	81	42.350	40.733	62	757.235	1.135.969	1.129.319	—	—	—	90.303	1.109.658	23.104	—	6.117
België en buitenl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Belgisch Congo ...	4	13.200	8.600	—	—	—	1	1.500	1.000	1.000	—	—	75	—	—	—	—	—
Totaal....	100	90.060	80.861	81	42.350	40.733	63	758.735	1.136.969	1.130.319	—	—	—	90.378	1.109.658	23.104	—	6.117

(1) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.
(2) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

2 — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 mill. en minder..	83	27.380	23.232	77	19.850	18.353	22	12.469	12.616	10.989	—	—	—	21.264	3.893	8.504	—	1.742
van 1 tot 5 mill.	15	37.280	32.179	2	6.300	6.300	21	70.540	52.503	49.480	—	—	—	35.410	36.793	8.600	—	4.375
van 5 tot 10 mill.	1	6.600	6.600	2	16.200	16.080	5	33.850	33.775	33.775	—	—	—	15.150	34.597	6.000	—	—
van 10 tot 20 mill.	1	18.800	18.800	—	—	—	6	44.500	80.900	78.900	—	—	—	18.554	77.200	—	—	—
van 20 tot 50 mill.	—	—	—	—	—	—	4	45.501	103.300	103.300	—	—	—	—	103.300	—	—	—
van 50 tot 100 mill.	—	—	—	—	—	—	3	224.000	226.000	226.000	—	—	—	—	226.000	—	—	—
meer dan 100 mill.	—	—	—	—	—	—	2	327.875	627.875	627.875	—	—	—	—	627.875	—	—	—
Totaal....	100	90.060	80.861	81	42.350	40.733	63	758.735	1.136.969	1.130.319	—	—	—	90.378	1.109.658	23.104	—	6.117

VI — LENINGEN UITGE-
GEVEN DOOR DE OVER-
HEID EN DOOR INSTELL.
V. OPENBAAR NUT (1)

(Leningen op lange en halflange
termijn door openbare uitgifte
geplaatst.)

VII — BANKOPERATIES
VAN HET GEMEENTEKREDIET

(Voorschotten en terugbetalingen op leningen
aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen
van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

VIII — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN (3)

18
19
20

TIJDVAK	in België	in het buitenland
	miljoenen franken	miljoenen
1947.....	10.058.	Zw.fr. 100 \$ Can. 14 \$ U.S. 9
1948.....	6.900	Zw.fr. 50 \$ U.S. 58
1948 Juli	1.000	—
Augustus ..	—	—
September ..	550	—
October ...	600	—
November ..	300	—
December ..	—	\$ U.S. 8
1949 Januari ...	3.500	—
Februari ...	—	—
Maart	1.090	\$ U.S. 16
April	—	—
Mei	1.400	—
Juni	—	—
Juli	—	—

TIJDVAK	BUITENGEWONE UITGAVEN		GEWONE UITGAVEN (2)
	Uit rekening genomen	Netto terugbetaald	Netto- voorschotten
	(duizenden franken)		
1947.....	1.673.082	377.541	1.433.740
1948.....	2.108.508	2.089.078	2.647.018
1948 Mei	192.413	3.020	199.849
Juni	231.422	1.728	172.694
Juli	173.237	350.718	119.428
Augustus ...	148.025	348.385	146.050
September ..	203.289	75.498	94.750
October ...	160.001	96.369	113.028
November ..	144.976	1.114	105.698
December ..	165.490	65.699	144.333
1949 Januari ...	123.193	130.190	111.256
Februari ...	125.394	47.117	134.850
Maart	183.123	122.853	123.719
April	86.374	60.222	71.554
Mei	87.272	60.477	240.809
Juni	78.628	41.211	146.261
Juli	142.581	20.745	150.907

TIJDVAK	Bedrag naar de gelnde inschrijvings- rechten
	(duizenden franken)
1947 Maandgemid. ...	742.080
1948 Maandgemid. ...	880.012
1948 April	870.755
Mei	825.522
Juni	961.962
Juli	922.623
Augustus ...	848.684
September ..	835.607
October ...	878.627
November ..	802.091
December ...	1.296.909
1949 Januari ...	876.554
Februari ...	801.157
Maart	1.005.934
April	1.046.194
Mei	1.175.427
Juni	1.148.968

(1) Leningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz. (Excl. de leningen van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.)

(2) De terugbetalingen op creditopeningen voor gewone uitgaven kunnen niet meer afzonderlijk worden opgegeven daar zij samen met de verrichtingen op andere gemeentelijke rekeningen-courant werden geboekt.

(3) Incl. de hernteuwingen aan het einde van het vijftiende jaar; deze belopen ongeveer 1 pCt. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheek.

RIJKSFINANCIËN

I — STAND VAN DE STAATSSCHULD

(millioenen franken)

25

TIJDVAK (einde maand)	Geconsolideerde schuld				Halfjarige schuld (3)			Kortlopende schuld (4)			Parti- culiere tegoeden op post- rekening (5)	Geza- menlijke schuld (1) (6)
	binnenlandse			buiten- landse (1) (2)	binnen- landse	buiten- landse	totale	binnen- landse	buiten- landse (2)	totale		
	directe	indirecte	totale									
1940 Maart	26.184	8.910	35.094	4.936	1.259	—	1.259	6.234	713	6.947	3.384	51.620
1946 Maart	105.612	7.935	113.547	7.175	33.191	—	33.191	95.498	484	95.982	14.166	264.061
Juni	102.712	7.928	110.640	10.205	32.245	—	32.245	91.375	484	92.219	14.408	259.717
September	100.037	7.856	107.893	10.980	29.103	—	29.103	92.178	484	92.660	14.701	255.337
December	96.811	7.854	104.665	11.232	28.577	—	28.577	93.283	484	93.767	15.866	254.108
1947 Maart	91.922	7.835	99.757	9.887	28.048	—	28.048	105.249	229	105.478	14.725	257.895
Juni	90.560	7.828	98.388	10.291	30.088	—	30.088	105.367	226	105.593	16.075	260.435
September	89.008	7.750	96.758	10.237	29.275	—	29.275	104.835	226	105.061	16.215	257.546
December	86.629	11.818	98.447	10.775	27.471	—	27.471	104.129	226	104.355	16.798	257.846
1948 Maart	85.004	12.055	97.059	11.141	27.225	2.192	29.417	109.057	44	109.101	16.992	263.710
Juni	83.397	12.182	95.559	11.072	30.818	2.192	33.010	105.850	162	105.812	16.417	261.870
September	118.517	12.273	130.794	11.053	31.509	1.972	33.481	57.611	162	57.773	18.831	251.932
December	116.620	8.883	125.503	11.423	28.732	1.972	30.704	60.097	45	60.142	17.759	245.531
1949 Maart	115.343	8.926	124.269	12.044	29.799	1.753	31.552	57.143	7	57.150	17.156	242.171
Juni	114.093	8.955	123.048	11.959	30.344	1.753	32.097	59.012	7	59.019	18.361	244.484

(1) Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schulden, zegge fr 19.151 miljoen (fr 12.673 miljoen per 31 Maart 1940).

(2) Het bedrag der buitenlandse schulden is berekend naar de wisselkoers op de aangegeven datum. Op 31 Maart 1940 zijn de 5 1/2 pCt. leningen 1932 en 1934 berekend op de basis van 195,675 Belgische frank voor 100 Franse franc nominaal kapitaal; met ingang van 31 Maart 1945 is de 5 1/2 pCt. lening 1934 berekend op de basis van 2.907,75 Belgische frank voor 1.000 Franse franc nominaal kapitaal.

(3) Schatkistcertificaten met meer dan één jaar looptijd

(4) Certificaten met ten hoogste één jaar looptijd.

(5) Behalve op 31 Maart 1940 zijn die tegoeden ten helpe van fr 6.494 miljoen door schatkistcertificaten vertegenwoordigd.

(6) Excl. de Dotatie der Oud-Strijders.

II — STAND VAN HET BEZIT AAN OVERHEIDSFONDSEN

VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË

(millioenen franken)

TIJDVAK (einde maand)	Met ten hoogste 120 dagen looptijd	Met ten hoogste vijf jaar looptijd	Met meer dan vijf jaar looptijd	Geconsolideerde schuld op de Staat	Nationale overheidsfondsen	Totaal
	Schatkist- certificaten					
	(1)	(3)	(4)	(5)	(6)	
1940 Maart	3.338 (1)	152	931	—	—	4.421
1946 Maart	47.918	550	1.153	—	—	49.621
Juni	47.680	550	1.153	—	—	49.383
September	49.594	550	1.142	—	—	51.286
December	49.551	550	1.137	—	—	51.238
1947 Maart	48.978	550	1.137	—	—	50.665
Juni	48.389	550	1.137	—	—	50.076
September	48.884	550	1.137	—	—	50.571
December	50.193	550	1.137	—	—	51.880
1948 Maart	50.219	550	1.137	—	—	51.906
Juni	49.541	550	1.137	—	—	51.227
September	3.239 (2)	—	—	35.000	742	38.981
December	4.840	—	—	35.000	865	40.705
1949 Maart	3.529	—	—	34.991	915	39.435
Juni	2.640	—	—	34.991	916	38.547

(1) Waarvan 263 miljoen franken gelijkgestelde fondsen.

(2) Overeenkomst van 14 September 1948 afgesloten krachtens art. 13 van de organieke wet der Nationale Bank van België.

(3) Behalve op 31 Maart 1940, fondsen verworven krachtens de wet van 19 Juli 1932.

(4) Behalve op 31 Maart 1940, incl. het bedrag van de krachtens de wet van 27 December 1930 aan de Nationale Bank afgegeven Schatkistbon van fr 500 miljoen.

(5) Art. 3, § b) van de wet van 28 Juli 1948 betreffende de sanering van de balans der Nationale Bank van België.

(6) Art. 14 van de organieke wet der Nationale Bank van België.

III — OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar

(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

TIJDVAK	Directe belastingen	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Globale ontvangsten van het tijdvak	Globale gecumuleerde ontvangsten van Januari tot en met de aangeduide maand
1947.....	16.512	9.898	20.047	46.457	—
1948.....	22.166	11.407	20.618	54.191	—
1948 April.....	2.076	1.027	1.856	4.959	17.535
Mei.....	1.904	926	1.702	4.532	22.067
Juni.....	2.024	993	1.668	4.685	26.752
Juli.....	2.094	1.002	1.584	4.681	31.433
Augustus.....	1.918	895	1.496	4.309	35.742
September.....	1.841	1.021	1.798	4.658	40.400
October.....	1.484	956	1.806	4.246	44.646
November.....	1.718	862	1.688	4.266	48.912
December.....	2.338	1.063	1.878	5.279	54.191
1949 Januari.....	3.209	880	1.783	5.852	5.852
Februari.....	2.083	885	1.605	4.573	10.425
Maart.....	1.994	982	1.720	4.696	15.121
April.....	2.044	972	1.566	4.582	19.703
Mei.....	2.189	961	1.558	4.708	24.411
Juni.....	1.996	981	1.515	4.492	28.903

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1948 en 1949 vóór 30 Juni 1949 geïnd

(die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

	BEGROTINGSJAAR 1948		BEGROTINGSJAAR 1949		JUNI 1949
	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1949
I. Directe belastingen.....	24.622	17.299	8.656	8.545	1.996
II. Douanen en accijnzen.....	11.370	10.791	5.584	5.670	982
waarvan douanen.....	3.159	2.750	1.627	1.585	294
accijnzen.....	7.295	7.951	3.526	4.010	635
bijzondere verbruiktaxes.....	808		371		42
III. Registratie.....	20.617	21.536	9.718	9.831	1.514
waarvan registratie.....	1.817	1.500	880	884	148
erfenissen.....	984	825	429	373	65
zegel en gelijkgest. taxes.....	17.589	19.000	8.299	8.451	1.286
Totaal.....	56.609	49.626	23.958	24.046	4.492
Vershil t.o.v. de budgetaire ramingen.....		+ 6.983		- 88	

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingen zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

INKOMEN EN SPAREN

I — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOZE VENNOOTSCHAPPEN

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in Mei 1949

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

30

BEDRIJFSKLASSE	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-UITSLAGEN		Bruto-winst uitbetaald	Obligatie-schuld (1)	Bruto-obligatie-coupons (2)
	opge-telde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			
(duizenden franken)										

A — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België

Bankwezen	6	6	—	61.000	31.351	15.927	—	4.359	2.135	85
Verzekeringen	48	42	6	242.541	332.363	101.221	776	60.248	—	—
Financiële en immobiliëre verrichtingen	143	109	34	2.092.095	3.603.852	240.921	26.114	187.607	601.347	22.286
Kleinhandel	50	35	15	66.044	112.487	8.602	1.380	1.121	8.132	407
Groothandel en buitenlandse handel	304	211	93	514.552	373.038	146.840	20.447	33.636	2.500	160
Metaalverwerkende nijverheid	168	138	30	1.020.443	910.367	236.433	10.955	107.372	8.551	442
Ijzer- en staalvoortbrengende nijverheid	13	13	—	299.200	405.005	37.908	—	28.627	112.500	5.083
Non-ferro metaalnijverheid	13	11	2	135.450	87.904	15.654	106	8.873	5.000	200
Textielnijverheid	156	117	39	1.271.154	2.657.645	197.381	25.238	79.313	22.700	987
Voedingsnijverheid	82	57	25	765.087	736.388	78.240	11.572	42.178	27.535	1.131
Houtnijverheid	40	24	16	72.140	146.942	15.650	7.684	5.719	5.255	236
Scheikundige nijverheid	95	70	25	1.874.927	1.437.805	204.810	13.198	112.086	150.000	6.750
Glaasnijverheid	9	8	1	160.900	376.341	9.342	1.906	8.068	—	—
Electriciteit	19	19	—	3.560.481	1.748.253	285.472	—	240.094	86.000	4.305
Gas	4	4	—	68.925	112.055	8.742	—	7.302	—	—
Water	2	1	1	1.300	— 78	96	722	26	—	—
Ledernijverheid	34	17	17	86.040	69.881	3.806	2.946	607	—	—
Papierenijverheid en grafische bedrijven	37	25	12	427.114	499.660	62.484	10.232	37.779	15.307	840
Verkeer	108	81	27	1.165.033	2.805.012	165.048	34.653	103.722	21.835	1.000
Toerisme	23	13	10	28.492	37.171	1.235	3.543	555	—	—
Tussenhandel	53	41	12	61.714	5.033	4.165	1.812	610	150	—
Oude en afvalgoederen	4	4	—	18.900	10.419	4.093	—	1.830	—	—
Bouwbedrijf	68	55	13	294.802	301.152	35.769	7.358	16.235	—	—
Kolennijverheid	21	12	9	1.676.298	4.235.508	123.935	11.192	100.985	84.968	3.897
Kleinijverheid	6	3	3	11.997	6.659	339	435	39	—	—
Cement- en aanverwante nijverheden	12	10	2	215.756	404.637	49.678	500	30.753	625	28
Groeven	16	7	9	60.003	146.125	4.362	3.978	3.688	—	—
Kalknijverheid	7	6	1	27.670	23.152	6.890	28	3.774	—	—
Keramische nijverheid	9	7	2	86.644	208.314	12.974	614	10.123	—	—
Tabaksnijverheid	11	8	3	142.150	230.888	9.371	2.296	6.208	—	—
Diamantnijverheid	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	23	15	8	22.410	20.299	1.594	6.378	593	—	—
Film, schouwburgen	19	12	7	31.030	28.998	1.850	826	1.358	118	8
Ambachtwezen	60	43	17	103.662	97.422	20.758	17.194	5.457	—	—
Landbouw, tuinbouw, visserij, veeteelt	6	5	1	16.300	3.859	100	358	—	2.293	115
Diversen (niet genoemd)	88	54	34	385.685	86.023	56.764	5.679	36.185	5.000	245
TOTAAL	1.757	1.283	474	17.095.939	22.291.990	2.168.430	230.116	1.284.440	1.161.949	48.184

B — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo

Banken en financiële vennootschappen	3	3	—	242.000	47.644	30.250	—	20.980	—	—
Handelsvennootschappen	2	1	1	8.000	— 459	179	401	—	—	—
Nijverheidsvennootschappen	5	5	—	74.100	1.685	28.455	—	18.525	—	—
Landbouwvennootschappen	2	2	—	6.750	12.463	7.751	—	2.160	—	—
Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gemengd	2	1	1	88.916	30.366	13.056	480	7.413	—	—
TOTAAL	14	12	2	419.766	91.699	79.691	881	49.078	—	—

C — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland

Electriciteit	1	1	—	200.000	45.047	33.498	—	15.000	—	—
Spoorwegen	1	—	1	3.500	8.967	—	535	—	—	—
Tramwegen	2	2	—	47.500	44.438	1.151	—	—	19	1
Plantages, koloniale vennootschappen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse vennootschappen	15	11	4	503.092	693.702	124.829	1.464	38.232	—	—
TOTAAL	19	14	5	754.092	792.154	159.478	1.999	53.232	19	1
ALGEMEEN TOTAAL	1.790	1.309	481	18.269.797	23.175.843	2.407.599	232.996	1.386.750	1.161.968	48.185

(1) De getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

(2) Daarenboven werd er gedurende de maand Mei 1949 betaalbaar gesteld :

(duizenden franken)

Coupons van Staatsleningen	25.567
Coupons van leningen van de Kolonie	—
Coupons van leningen van Provinciën en Gemeenten	28.830
Coupons van verscheidene leningen	31.778

86.175

Coupons van buitenlandse Staatsleningen 30.074

I — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOZE VENNOOTSCHAPPEN (vervolg)

Retrospectief overzicht

30

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

TIJDVAK	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO-RESULTAAT		Betaalbaar gesteld bruto-dividend	Obligatie-schuld (1)	Bruto-obligatie-coupons
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
1947 (2)	7.242	5.672	1.570	53.896.030	40.783.567	9.338.430	527.053	4.328.143	(3) 13.995.344	468.210
1948 (2)	9.019	6.809	2.210	69.383.579	89.178.476	12.223.261	646.984	6.484.711	(4) 18.886.767	649.458
1948 5 eerste maanden	4.987	3.868	1.119	33.123.581	45.868.481	5.864.764	342.913	2.941.636	5.056.520	201.257
1949 5 eerste maanden	5.592	4.010	1.582	44.869.042	47.310.988	6.286.203	596.025	3.503.244	7.291.352	320.126
1948 Maart	1.423	1.122	301	6.734.607	9.228.569	1.344.369	86.312	588.911	740.960	28.583
April	1.891	1.467	424	12.452.583	15.861.085	2.030.647	117.704	988.889	1.108.328	43.750
Mei	1.430	1.101	329	12.140.905	18.660.968	2.115.684	115.203	1.075.691	752.195	28.825
Juni	671	509	162	7.116.381	7.283.243	1.248.384	50.457	477.894	1.087.451	42.464
Juli	362	279	83	8.184.053	5.659.060	1.637.115	16.988	1.130.105	1.297.955	54.718
Augustus	175	123	52	718.422	1.978.233	102.492	36.457	26.304	974.443	38.044
September	261	188	73	1.029.629	1.642.251	173.794	12.475	81.639	918.748	35.512
October	559	421	138	8.314.672	9.146.046	1.074.263	34.289	712.449	1.022.753	40.531
November	305	226	79	5.444.226	9.948.709	845.831	26.046	805.395	845.163	33.546
December	327	234	93	2.891.891	5.384.827	604.805	41.906	320.761	993.305	40.389
1949 Januari	90	60	30	324.649	596.154	77.011	9.314	36.245	1.991.604	86.645
Februari	151	109	42	410.532	647.964	380.505	17.316	318.471	1.429.896	58.152
Maart	1.480	1.065	415	9.463.949	8.899.357	1.406.713	113.839	741.586	1.202.110	50.058
April	2.081	1.467	614	16.400.115	13.991.670	2.014.375	222.560	1.020.192	1.505.774	77.086
Mei	1.790	1.309	481	18.289.797	23.175.843	2.407.599	232.996	1.386.750	1.161.968	48.185

(1) Voor de maandelijkse resultaten, slaan de in aanmerking genomen leningen op andere vennootschappen dan deze waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

(2) Definitieve gegevens. Het totaalbedrag van de twaalf maanden stemt niet overeen met het jaarcijfer daar hierin vennootschappen begrepen zijn die hun balans met vertraging publiceren.

(3) Op 31 December 1947. Bedrag gerectificeerd voor leningen die in 1947 reeds bestonden, maar niet in de statistiek opgenomen werden.

(4) Op 31 December 1948.

II — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

a) Inlagen op particuliere spaarboekjes (Netto-spaarbedrag)

(duizenden franken)

31

TIJDVAK	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het eind van het tijdvak	Aantal spaarboekjes einde jaar
1946	5.213.360	3.828.538	1.384.822	20.646.488 (1)	6.435.619
1947	7.875.174	4.964.339	2.910.835	24.185.471 (2)	6.621.775
1948 Mei	533.937	472.658	61.279	25.763.183	
Juni	643.313	613.036	30.277	25.793.460	
Juli	754.894	573.926	180.969	25.974.428	
Augustus	648.810	481.296	167.514	26.141.942	
September	626.138	488.368	137.770	26.279.712	
October	621.566	463.092	157.574	26.437.286	
November	583.765	402.930	180.835	26.618.121	
December	711.985	626.691	85.294	27.441.915 (2)	
1949 Januari	917.072	433.855	483.217	27.925.132	
Februari	710.185	489.532	220.653	28.145.785	
Maart	913.565	540.123	373.442	28.519.227	
April	644.800	655.704	—	28.508.323	
Mei	140.189	583.302	56.887	28.565.210	
Juni	615.632	571.004	44.628	28.609.838	
Juli	738.641	563.839	174.802	28.784.640	

(1) Incl. de gekapitaliseerde rente en de rente op de obligaties van de Muntsaneringslening, alsmede het bedrag van de inkoop der obligaties dezer lening.

(2) Incl. de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar.

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas

(duizenden franken)

TIJDVAK	HANDBEIDERS en vrije stortingen, buiten het raam van de verplichte verzekeringswetten (wetten van 16 Maart 1866 en 15 December 1937)	BEDIENDEN (wetten van 10 Maart 1925 en 18 Juni 1930)	MIJNWERKERS (wetten bij koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 samengeordend) (1)	Totaal
1947	469.437	224.845	146.100	840.882
1948	493.266	245.257	v 186.000	v 924.523
1947 October	42.706	21.490		
November	39.633	19.883		
December	39.761	19.927		
1948 Januari	42.824	20.012		
Februari	44.250	18.888		
Maart	45.514	20.480		
April	41.566	20.879		
Mei	43.384	20.107		
Juni	35.936	19.384		
Juli	41.046	20.811		
Augustus	40.663	19.629		
September	40.134	19.232		
October	40.525	21.950		
November	37.923	21.277		
December	39.501	22.608		

(1) Bron: Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers.

LOOP DER ZAKEN
I — **BEDRIJVIGHEID DER VERREKENKAMERS**
a) **Debetverrichtingen**

35

TIJDVAK	VERREKENKAMERS						
	Aantal kamers einde tijdvak	HOOFDBANK		BIJBANK EN AGENTSCHAP.		TOTAAL	
		Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)
1947 Maandgemiddelde	38 (1)	97	177.501	119	34.118	216	211.619
1948 Maandgemiddelde	38 (1)	119	214.812	139	44.799	258	259.611
1948 Juli	38	125	197.828	138	46.983	263	244.811
Augustus	38	129	208.988	136	44.955	265	253.943
September	38	133	219.302	147	40.169	280	259.461
October	38	125	264.973	146	48.238	271	313.211
November	38	113	210.134	133	44.812	246	254.946
December	38	128	245.876	151	48.591	279	294.467
1949 Januari	38	120	256.640	137	45.082	257	301.722
Februari	38	116	200.836	134	37.685	250	238.521
Maart	38	133	205.422	152	39.294	285	244.716
April	38	128	189.323	142	40.301	270	229.624
Mei	38	137	184.184	146	39.072	283	223.256
Juni	38	143	196.527	149	47.630	292	244.157
Juli	38	140	192.792	146	50.610	286	243.402

(1) Op 31 December.

N. B. — De bewerkingen van de liquidatie van het kontant aan de Beurs van Brussel, voorheen verrekend door de Nationale Bank van België, worden vanaf Maart geliquideerd door de Verrekeningskamer der Kontantverhandelingen bij de Fondsenbeurs van Brussel; doordat het deze Kas onmogelijk is ons de geliquideerde bedragen te verstrekken, zien we ons genoodzaakt de publicatie van deze statistiek te schorsen.

b) **Detailgegevens over het verloop der verrekeningen te Brussel (debetverrichtingen)**

TIJDVAK	Callgeld (1)		Effecten, overheidspapier en coupons		Overschrijvingen, chèques wisselbrieven, promessen, kwijtschriften, enz.		Verrichtingen met het buitenland		Totaal	
	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)	Aantal stukken	Kapitalen (miljoenen franken)
	1948 Maandgemidd.	2.868	148.793	1.015	6.462	113.023	56.649	2.435	2.908	119.341
1948 Juli	2.809	134.272	1.029	4.902	118.829	56.081	2.452	2.573	125.119	197.828
Augustus	2.741	143.729	947	4.055	122.593	58.549	2.617	2.655	128.898	208.988
September	2.483	154.741	786	5.840	127.475	55.785	2.263	2.936	133.007	219.302
October	3.809	190.209	1.086	10.505	117.698	61.745	2.487	2.514	125.040	264.973
November	3.170	141.266	904	5.797	107.225	60.592	2.159	2.479	113.458	210.134
December	3.875	171.138	1.063	8.317	121.178	62.847	2.097	3.547	128.213	245.876
1949 Januari	3.522	193.873	1.100	7.204	113.392	53.515	1.897	2.048	119.911	256.640
Februari	3.214	135.442	818	7.862	110.158	55.164	1.920	2.368	116.110	200.836
Maart	3.618	141.443	1.089	7.662	126.352	54.112	2.318	2.205	133.377	205.422
April	3.772	126.109	1.276	8.747	120.443	51.998	2.273	2.479	127.784	189.323
Mei	3.991	114.545	1.795	7.157	128.480	59.726	2.312	2.756	136.578	184.184
Juni	3.087	128.274	1.823	6.999	136.275	58.050	2.102	3.204	143.287	196.527
Juli	4.051	120.649	1.661	6.957	132.579	62.294	1.816	2.892	140.107	192.792

(1) Incl. de terugbetaalde kapitalen die de vorige dag als callgeld werden uitgeleend.

II — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER
(miljoenen franken)

36

TIJDVAK	Aantal rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed (*) (Daggemiddelde)	Tegoed van particulieren (*)	CREDIT		DEBET		Algemene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van specie pCt.	Omlloop- snelheid (2)
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1948 Maandgemiddelde	(1) 629.485	27.831	20.076	22.087	60.159	21.989	60.159	164.393	91	3,36
1948 Juli	626.594	26.958	19.350	23.107	59.591	22.768	59.581	165.037	89	3,37
Augustus	626.729	26.921	19.416	22.353	60.248	22.917	60.248	165.765	91	3,41
September	627.452	27.962	20.051	24.050	58.248	20.450	58.248	160.995	90	3,08
October	628.415	29.240	21.856	21.829	60.170	22.375	60.170	164.545	90	3,04
November	629.502	29.309	21.675	22.275	61.263	23.477	61.263	168.277	91	3,54
December	629.485	28.989	21.240	24.703	66.515	22.834	66.515	180.567	91	3,35
1949 Januari	630.988	30.266	20.588	23.161	66.638	25.920	66.638	182.357	91	3,43
Februari	631.994	27.587	19.681	21.713	59.509	22.149	59.509	162.880	91	3,48
Maart	632.595	27.525	19.737	24.045	65.100	22.856	65.100	177.102	91	3,33
April	632.317	28.009	20.406	22.712	60.060	22.222	60.060	165.054	90	3,29
Mei	631.691	28.318	20.330	23.191	61.846	23.708	61.846	170.591	91	3,39
Juni	630.682	27.541	20.119	22.438	59.781	21.893	59.781	163.893	91	3,18
Juli	630.503	28.298	20.797	22.347	59.345	23.910	59.345	164.947	90	3,14

(1) Op 31 December.

(2) Verhouding per type-maand van 25 dagen, van de debet-omzet tot het gemiddeld dagelijks tegoed.

(*) Deze tegoeden omvatten de vrije en de tijdelijk onbeschikbare tegoeden, alsmede de effecten van de Muntsaneringslening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet.

PRIJZEN

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basistijdvak 1936-1938 = 100

45 Bron: *Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.*

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Dierlijke producten	Plant-aardige producten	Vet-stoffen	Minerale producten						Scheikundige producten			Huiden en leder
					Algemeen indexcijfer van de groep	Steen-kool	Bijpro-ducten uit steen-kool	Petro-leum-pro-ducten	Ertsen en ruwe metalen	Groeve-pro-ducten	Algemeen indexcijfer van de groep	Schei-kundige producten	Schei-kundige vetten	
<i>Aantal producten...</i>	135	13	14	2	19	4	4	3	5	3	11	8	3	5
1947 Maandgem. ...	355	344	388	397	341	454	331	226	342	367	312	340	251	364
1948 Maandgem. ...	389	471	433	450	379	496	356	273	390	383	318	342	261	402
1948 April	391	491	452	488	374	496	358	273	369	383	321	347	260	404
Mei	391	492	436	489	375	496	358	273	372	383	319	344	260	403
Juni	391	483	442	490	375	496	358	273	372	383	316	340	260	401
Juli	391	474	437	480	382	496	358	273	400	383	318	343	260	403
Augustus	390	490	425	461	384	496	358	272	409	383	317	342	260	403
September	388	466	421	447	385	496	358	274	410	383	316	340	261	397
October	387	471	413	412	387	496	358	274	412	391	309	328	262	401
November	389	467	413	405	391	496	358	274	429	391	312	333	262	403
December	392	491	416	408	392	496	358	274	433	391	312	333	263	404
1949 Januari	390	470	416	404	394	496	358	269	445	391	309	328	264	384
Februari	384	423	415	399	394	496	358	268	445	393	309	328	264	382
Maart	378	406	409	400	388	496	358	263	424	395	299	313	264	385
April	373	399	409	390	384	496	358	257	400	416	291	301	264	383
Mei	372	419	419	374	383	496	358	252	400	421	285	294	264	377
Juni	366	411	411	370	371	496	358	252	350	431	279	285	264	372

45

TIJDVAK	Rubber	Hout	Papier en karton	Textielproducten						Bouw-mate-rialen	Metalen en metaalproducten			
				Algemeen indexcijfer van de groep	Wol	Vlas	Katoen	Jute	Kunst-matige vezels		Algemeen indexcijfer van de groep	Metaal nijver-heid	Metaal fabri-o.	Niet ijzerhou-dende
<i>Aantal producten...</i>	1	6	4	21	5	5	6	2	3	13	26	9	13	4
1947 Maandgem. ...	176	568	438	356	275	371	416	560	276	342	334	345	321	354
1948 Maandgem. ...	185	612	460	381	330	364	445	586	287	362	345	346	324	424
1948 April	187	653	470	381	315	367	468	572	283	352	339	341	323	397
Mei	192	655	470	385	328	364	469	584	283	352	341	345	322	397
Juni	205	614	470	383	335	365	458	557	283	367	342	345	322	408
Juli	210	596	470	378	326	357	448	559	293	365	347	345	325	438
Augustus	195	588	470	377	326	361	434	571	293	365	349	346	325	446
September	193	586	459	380	334	357	437	600	293	365	350	348	326	448
October	189	586	443	379	327	358	441	600	291	365	350	348	325	452
November	158	586	436	380	343	352	431	604	291	382	355	349	329	474
December	160	586	430	380	354	347	424	604	291	382	356	349	329	480
1949 Januari	164	581	427	389	363	342	452	597	291	382	352	345	325	480
Februari	160	570	420	385	365	336	445	598	291	383	351	341	325	480
Maart	164	560	412	378	355	333	443	590	282	379	350	340	329	460
April	160	552	405	371	340	328	441	556	282	379	345	338	325	441
Mei	156	552	399	366	332	323	438	549	282	383	330	336	325	376
Juni	145	539	392	360	328	325	436	510	271	392	329	327	324	348

45
46 b) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN (*)
IN HET BUITENLAND
Basistijdvak 1936-1938 = 100

TIJDVAK	Verenigde Staten (Department of Labor, Bureau Labor statistics)	Frankrijk (1) (Statistische générale de la France)	Nederland (Centraal Bureau voor de Statistiek)	Vereenigd Koninkrijk (Board of Trade)	Zweden (Handels-dienst)	Zwitserland (Office fédéral de l'Industrie, des Arts et Métiers et du Travail)
1947 Maandgemiddelde	185	989	270	189	183	214
1948 Maandgemiddelde	201	1.712	280	216	196	222
1948 Maart	197	1.536	277	214	193	223
April	199	1.555	277	216	195	223
Mei	200	1.653	277	217	196	223
Juni	203	1.691	278	219	198	223
Juli	206	1.698	277	218	197	222
Augustus	207	1.783	278	218	199	221
September	206	1.791	277	216	199	220
October	202	1.887	282	216	198	220
November	200	1.977	287	217	199	222
December	198	1.974	289	217	199	221
1949 Januari	196	1.946	293	218	199	220
Februari	193	1.898	293	218	199	219
Maart	193	1.872	292	217	198	217
April	192	1.846	293	223	198	214
Mei	190	1.890	292	228	197	211

c) INDEXCIJFERS DER
KLEINHANDELSPRIJZEN IN BELGIE
Basistijdvak 1936-1938 = 100

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer.	Voedings-waren	Producten excl. voedings-waren
<i>Aantal producten</i>	56	34	22
1947 Maandgemiddelde	344	305	405
1948 Maandgemiddelde	394	384	410
1948 Mei	398	389	415
Juni	397	387	415
Juli	396	386	415
Augustus	400	393	414
September	403	399	413
October	394	386	411
November	394	385	411
December	395	387	411
1949 Januari	393	384	411
Februari	388	375	410
Maart	382	366	408
April	380	362	409
Mei	379	359	408
Juni	381	364	408
Juli	379	361	408

(1) Basistijdvak 1938 = 100.

(*) De indexcijfers (behalve deze voor Frankrijk) werden tot hetzelfde basistijdvak (1936-1938 = 100) teruggebracht ten einde de vergelijking tussen de verschillende landen te vergemakkelijken.

PRODUCTIE

I — STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN

Bron: Ministerie van Energie en Brandstof.

55

TIJDVAK	STEENKOLENMIJNEN									
	GEMIDDELD AANTAL AANWEZIGE ABBEIDERS		NETTO-HOEVEELHEID OPGEDOLVEN STEENKOOI PER BEKKEN (duiz. t.)						Gemidd. aantal extractie-dagen	Voorraad einde maand (duiz. tonnen)
	onder-grondse	onder- en boven-grondse	Bergen	Contrum	Charleroi	Luik	Kempen	TOTAAL		
1936-38 Maandgemiddelde	87.252	125.866	408	353	640	461	541	(2) 2.425	24,0	1.502
1947 Maandgemiddelde	95.072	137.770	337	274	496	326	600	2.033	24,5	(1) 448
1948 Maandgemiddelde	102.116	146.198	363	301	559	338	662	2.223	24,4	(1) 837
1948 April	101.096	145.669	380	315	591	360	672	2.318	25,5	579
Mei	103.357	148.021	327	288	533	322	601	2.071	22,5	673
Juni	101.953	146.752	372	311	588	351	670	2.293	25,3	904
Juli	100.079	144.280	299	255	462	325	646	1.987	22,2	1.059
Augustus	99.442	142.016	351	294	573	309	654	2.180	24,9	1.127
September	101.677	145.134	381	323	588	365	677	2.339	25,8	1.086
October	105.105	149.346	402	333	611	380	705	2.431	26,0	1.044
November	109.583	154.197	390	316	589	367	686	2.338	24,2	942
December	109.623	154.006	406	326	621	387	701	2.441	25,0	837
1949 Januari	108.038	152.403	393	336	612	382	713	2.436	24,7	864
Februari	107.355	151.616	378	325	586	368	674	2.331	23,7	1.009
Maart	109.395	151.499	419	347	664	426	763	2.619	26,6	1.320
April	105.915	150.981	406	332	621	385	684	2.428	24,9	1.746
Mei	104.930	149.397	398	333	618	382	667	2.398	24,9	2.214
Juni	103.871	148.017	379	322	609	379	664	2.353	24,5	2.681

(1) Op 31 December.

(2) Inbegrepen 32.000 ton voorkomende van het bekken van Namen. De koolmijnen, die deel uitmaakten van dit bekken, werden in 1942 verdeeld tussen de bekkens van Luik en Charleroi.

TIJDVAK	COKES		BRIKETTEN		Hoog-ovens in werking (einde tijdvak)	VOORTBRENGING DER METAALNIJVERHEID (duiz. tonnen)				
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Stukken gegoten staal	Afgewerkte staalwaren	Afgewerkte ijzerwaren
1936-38 Maandgemiddelde	451	3.831	113	855	(1) 37	261	253	6,0	198	3,8
1947 Maandgemiddelde	394	4.087	113	569	(2) 37	235	235	5,3	206	2,6
1948 Maandgemiddelde	460	4.484	82	573	(2) 48	329	321	5,6	267	2,5
1948 April	460	4.384	64	552	41	334	331	5,1	273	2,4
Mei	474	4.420	55	531	41	320	301	5,1	257	2,4
Juni	412	4.359	55	534	42	231	226	4,5	202	2,4
Juli	460	4.476	52	496	44	325	312	4,9	238	1,8
Augustus	471	4.455	65	707	47	347	346	5,6	281	2,2
September	450	4.554	77	508	47	354	347	5,7	289	3,0
October	487	4.626	88	537	46	369	367	5,8	297	2,3
November	480	4.683	123	606	48	359	347	5,5	288	2,6
December	492	4.720	95	611	48	377	357	6,8	299	2,7
1949 Januari	473	4.708	78	532	48	376	363	6,9	306	3,2
Februari	434	4.609	65	523	48	355	350	6,5	301	3,3
Maart	476	4.620	67	523	45	397	409	7,2	325	3,5
April	448	4.579	53	469	44	342	350	6,4	283	2,8
Mei	446	4.517	60	494	43	332	334	5,9	288	2,0
Juni	409	4.551	55	512	41	308	317	5,2	267	1,3

(1) Op 31 December 1938.

(2) Op 31 December.

II — TEXTIELNIJVERHEID

Bron: Ministerie van Economische Zaken en Middenstand (Nationaal Instituut voor de Statistiek).

56

TIJDVAK	SPINNERIJ (tonnen)						PRODUCTIE VAN RUWE WERFSELS VAN GETOUW GEVALLEN (VOOR EIGEN BEKENING, VOOR OPENBARE DIENSTEN EN VOOR LOONORDERS) (ton.)					
	vlas-garen	jute-garen	hennep-garen	katoengaren		wollen garen		vlas	jute	katoen of fibraan	wol	rayonne
				fijn-spinnerij	kaard-spinnerij	kamwol	kaardwol					
1947 Maandgemiddelde	772	3.043	236	6.211	561	1.703	1.826	721	2.204	5.724	1.878	328
1948 Maandgemiddelde	620	3.466	210	6.018	685	1.537	1.306	418	2.453	5.222	1.616	431
1948 Maart	833	3.669	232	6.794	794	1.833	1.343	511	2.536	5.790	1.796	465
April	685	3.853	210	7.418	767	1.678	1.512	508	2.680	5.792	1.738	476
Mei	518	3.159	169	5.903	621	1.460	1.442	379	2.266	4.771	1.499	374
Juni	552	3.723	224	6.149	718	1.504	1.244	414	2.700	5.186	1.876	485
Juli	462	3.215	182	5.202	613	1.191	1.051	355	2.489	4.583	1.496	396
Augustus	465	3.277	188	5.173	597	1.299	1.080	335	2.373	4.555	1.492	443
September	519	3.512	194	6.095	692	1.327	1.176	331	2.630	5.366	1.531	445
October	504	3.529	228	5.771	722	1.465	1.337	361	2.404	5.304	1.561	439
November	669	3.341	181	4.643	646	1.519	1.204	398	2.385	4.650	1.476	392
December	586	3.788	187	5.671	715	1.423	1.452	420	2.489	5.205	1.622	391
1949 Januari	548	3.524	223	5.865	765	1.410	1.214	367	2.461	4.818	1.684	405
Februari	592	3.698	173	5.392	715	1.335	1.225	362	2.581	4.797	1.616	419
Maart	553	4.376	222	6.517	920	1.347	1.535	453	3.063	5.363	1.918	480
April	561	3.988	169	5.745	872	1.146	1.330	392	2.694	4.972	1.718	436
Mei	571	3.976	201	6.205	901	1.218	1.393	388	2.637	4.898	1.674	447

(1) Incl. de jutetapijten.

(2) Incl. de katoenen dekens en tapijten, dwellen, matrastijken, stoffeerweefsels, fluweel, pantoffelstof, enz.

(3) Incl. wollen dekens en tapijten.

III — DIVERSE PRODUCTIES

56

Bron: Ministerie van Economische Zaken en Middenstand (Nationaal Instituut voor de Statistiek).

TIJDVAK	CEMENT	KALK	KALK-STEEN	SYNTHETISCHE AMMONIAK EN DERIVATEN		SAMENGE-STEELDE MEST-STOFFEN	PAPIER		BAKSTEEN	
				(tonnen primaire stikstof)	(tonnen stikstof in de afgewerkte meststoffen)		Papier	Karton	Gewone baksteen	1/d dag-komende steen
1938 Maandgemiddelde	250.000	(1) 117.382	(1) 155.538				15 462			
1947 Maandgemiddelde	217.431	101.350	89.396	10.390	9.527	5.856	18.660	1.755	173.433	15.250
1948 Maandgemiddelde	277.579	134.869	119.529	12.997	11.579	4.669	19.182	1.683	215.001	14.756
1948 April	292.010	132.499	108.912	12.198	11.414	6.550	22.199	1.813	161.637	15.198
Mei	301.280	118.177	120.066	12.697	12.053	2.697	18.353	1.405	185.011	14.250
Juni	290.760	114.282	143.550	11.424	9.892	3.359	19.397	1.696	215.129	14.452
Juli	271.020	123.556	123.054	12.761	11.887	1.551	15.090	1.312	234.523	13.403
Augustus	268.460	141.200	151.184	12.947	10.912	2.786	18.262	1.227	255.233	16.362
September	327.645	157.782	156.505	12.470	11.416	5.614	18.982	1.638	263.477	23.483
October	311.065	159.444	139.372	16.036	12.963	2.712	20.999	1.653	236.088	20.631
November	254.185	147.375	131.662	14.818	12.982	2.235	18.676	1.515	190.790	8.646
December	218.265	154.303	111.175	14.193	12.023	4.645	18.818	1.683	215.025	15.819
1949 Januari	176.595	152.816	86.577	11.496	10.443	7.096	18.976	1.319	180.776	13.042
Februari	175.195	152.621	98.075	13.773	12.259	6.912	19.321	1.556	175.728	12.844
Maart	224.143	152.475	111.680	15.208	14.447	9.411	21.172	1.749	150.702	14.012
April	252.710	126.271	117.869	14.687	12.933	8.903	19.894	1.657	105.905	16.797
Mei	256.130	122.775	132.319	15.166	13.515	1.999	19.608	1.626	136.383	15.318
Juni	245.000	120.022	140.740	14.131	12.617		20.549	1.755	143.794	16.146

(1) Maandgemiddelde 1937-1938-1939.

Bron: Administratie der Douanen en Actijzen.

TIJDVAK	SUIKER				BIER-BROUWERIJEN	DISTIL-LEER-DELIJEN	LUCIFERS			VISSERIJ			
	Voortbrenging		Voorraad (ruwe en geraffineerde suiker) einde maand	In consumptie gebracht			Aangegeven grondstoffen (hoeveelheid meel en suiker)	Voortgebrachte alcohol	Fabricage	Verbruik	Uitvoer	Verkoop van vis (2) op de vismijnen te Oostende, Blanckenberge, Zeebrugge en Nieuwpoort	
	Ruwe suiker	Geraffineerde suiker										Hoeveelh.	Waarde
(tonnen)				(tonnen)	(hectoliters)	(millioenen stuks)			(tonnen)	(duiz. fr.)			
1936-38 Maandgemidd.	17.493	17.183	120.910	20.667	(1) 16.412	35.046	4.421	1.807	2.590	2.260	7.189		
1947 Maandgemidd.	11.114	11.881	88.008	18.172	10.775	24.463	4.350	1.621	2.603	3.390	34.584		
1948 Maandgemidd.	20.916	16.495	76.944	19.961	10.627	23.845	3.390	2.008	1.378	3.180	29.546		
1948 April	—	15.251	59.983	20.897	13.144	27.111	3.587	1.729	1.396	4.071	32.637		
Mei	—	15.110	53.684	17.738	12.151	14.795	2.702	1.652	1.465	150	1.322		
Juni	—	16.853	44.450	18.001	11.460	14.499	2.294	1.718	228	2.107	13.199		
Juli	60	19.644	37.768	16.902	10.365	24.780	2.758	2.031	1.224	3.647	24.945		
Augustus	—	19.659	33.061	18.246	10.945	14.633	2.886	2.075	2.508	3.175	31.584		
September	1	19.886	22.932	19.883	9.636	27.470	3.485	2.291	1.658	3.051	34.922		
October	72.281	14.310	71.010	21.019	9.980	23.728	4.207	2.519	1.354	3.245	36.149		
November	137.928	17.608	183.543	19.509	8.963	21.832	4.074	2.485	2.072	4.123	37.617		
December	40.395	18.202	191.228	25.541	9.476	23.297	3.761	1.663	1.414	3.405	30.685		
1949 Januari	73	10.918	173.283	14.615	7.676	29.663	3.536	1.701	721	3.459	40.769		
Februari	—	10.326	152.581	14.935	8.861	26.431	3.365	1.924	665	3.773	35.457		
Maart	108	12.328	128.107	21.732	11.026	16.815	4.191	1.614	1.294	5.203	49.769		
April	—	11.247	117.473	17.601	13.601	19.136	4.598	1.461	1.242	4.393	37.774		
Mei	—	11.450	102.327	18.250	12.407	27.913	4.320	1.654	2.566	3.855	30.781		
Juni	—	10.827	85.646	20.519	12.125	16.182	4.057	2.061	2.523	2.763	22.631		

(1) Inbegrepen Groothertogdom Luxemburg.

(2) Excl. haring, sprot en garnalen. In 1936-1938, enkel verkoop op de mijn te Oostende.

IV — ELECTRISCHE ENERGIE (*)

(duizenden kWh)

Bron: Ministerie van Energie en Brandstof.

58

TIJDPAK	Voortbrengst (1)				Invoer	Uitvoer	Totaal verbruikte energie + verliezen
	Centralen van de voortbrengers-verdelers		Centralen van de industriëlen- zelfvoort- brengers	Totaal voor België			
	Gemeente- bedrijven	Priv. maats- chappijen					
1	2	3	4 = 1+2+3	5	6	7 = 4+5-6	
1936-38 Maandgemiddelde	20.361	189.899	227.802	438.062	65.665	26.019	477.708
1947 Maandgemiddelde	28.736	327.979	244.309	601.024	21.749	4.978	617.795
1948 Maandgemiddelde	30.848	336.598	291.127	658.573	23.692	3.833	678.432
1948 April	31.583	329.127	290.732	651.442	21.176	4.274	668.344
Mei	26.884	304.626	282.954	614.464	26.198	3.858	636.804
Juni	27.062	302.673	260.138	589.773	26.081	3.493	612.361
Juli	22.216	295.106	282.413	599.734	20.193	3.666	616.261
Augustus	26.500	322.549	285.863	634.972	25.659	3.465	667.166
September	28.679	329.566	290.017	648.262	32.366	3.590	677.038
October	31.828	353.116	311.634	696.576	27.190	3.712	720.054
November	34.390	363.708	314.147	712.245	12.158	3.153	721.250
December	36.706	393.421	317.780	747.904	7.884	2.810	752.981
1949 Januari	37.959	375.582	307.827	721.368	6.411	4.085	723.894
Februari	30.679	349.782	290.375	670.836	7.058	5.093	672.301
Maart	33.183	377.798	326.872	737.853	7.384	7.128	738.109
April	27.533	346.822	294.605	668.960	7.600	2.802	673.758
Mei	26.595	344.069	298.859	669.523	9.094	2.858	675.769
Juni	26.148	320.399	285.225	631.772	15.640	2.213	645.199

(*) Aantal centralen in werking in het begin van het jaar 1947: 274. In het begin van het jaar 1948: 268.

(1) Bruto-voortbrengst aan de klemmen der generatoren verminderd met het verbruik der hulpkringen in de centralen hebbende een totaal opgesteld vermogen van meer dan 100 kW.

V — GAS

(Productie, Invoer en Uitvoer) (1)

(duizenden kubieke meters)

Bron: Ministerie van Economische Coördinatie.

59

MAAND	Productie der gasfabrieken		Productie der cokesfabrieken			Totaal in België gepro- duceerd gas	Invoer	Uitvoer	Saldo: invoer min uitvoer	Totaal in België beschik- baar gas
	Beheren en verenigin- gen van gemeenten	Private vennoot- schappen	Beheren	Private vennootschappen						
				Productie bestemd voor de openbare bedeling	Productie bestemd voor de recht- streekse nijver- heidsver- enigingen					
1	2	3	4	5	6=1+2 +3+4+5	7	8	9=7-8	10=6+9	
1948 Maandgemiddelde	161	3.705	6.426	57.624	73.005	141.521	130	1.702	- 1.572	139.949
1948 April	152	3.233	6.220	125.312	134.917	134.917	374	1.724	- 1.350	133.567
Mei	172	3.894	6.139	131.196	141.201	141.201	42	1.015	- 1.573	139.628
Juni	172	4.540	5.900	118.391	128.993	128.993	193	1.627	- 1.434	127.559
Juli	171	2.896	5.560	126.607	136.234	136.234	(2) 113	1.559	- 1.672	136.562
Augustus	190	3.277	5.789	134.743	143.999	143.999	129	1.347	- 1.218	142.781
September	192	3.006	6.159	133.378	142.735	142.735	46	1.532	- 1.486	141.249
October	171	3.380	6.508	138.864	148.923	148.923	125	1.618	- 1.493	147.430
November	154	3.025	6.700	138.216	148.085	148.085	30	1.790	- 1.760	146.335
December	131	4.466	7.393	140.555	152.545	152.545	35	2.025	- 1.990	150.555
1949 Januari	138	3.947	6.638	63.477	72.541	146.741	37	2.044	- 2.007	144.734
Februari	124	3.458	6.365	55.762	75.760	141.469	35	1.896	- 1.861	139.608
Maart	141	4.239	7.204	61.403	82.416	155.403	36	2.103	- 1.967	153.336
April	152	3.298	6.264	55.978	80.099	145.791	33	1.812	- 1.779	144.012
Mei	168	4.739	6.551	56.903	80.526	148.887	34	1.943	- 1.909	146.978
Juni							30	1.736	- 1.730	

(1) Deze statistiek betreft de gasproductie door destillering van de steenkolen door gloeiing in de gas- en cokesfabrieken, gas waarbij gebeurlijk watergas, luchtgas, restgas uit de scheikundige bindingsbedrijven en gas uit de hoogovens wordt gevoegd. Zij behelst niet de hoeveelheden watergas, luchtgas, restgas of gas uit de hoogovens die buiten de producerende fabriek worden vermengd met het gas voortkomend uit de destillering van de steenkolen door de gloeiing met uitzondering van deze die rechtstreeks aan de openbare bedeling wordt geleverd. Zij omvat niet het gas dat door de cokesfabrieken wordt geproduceerd of ontvangen (kolengas of ander) en voor eigen doeleinden wordt verbruikt (voor het stoken der ovens, enz.).

(2) Verbetering van de invoer voor de voorgaande maanden.

N. B. — a) De gasproductie vermeld in de kolommen (1) (2) (3) (4) is voor de openbare bedeling bestemd.

b) De gasproductie vermeld in de kolom (5) is bestemd voor de leveringen die de cokesfabrieken rechtstreeks aan andere afdelingen van de vennootschappen waaraan de betrokken cokesfabrieken toebehoren of aan andere juridisch onafhankelijke nijverheidsvennootschappen doen.

VERBRUIK (*)

I — VERBRUIKSINDEXCIJFERS

(Basistijdvak 1936 tot 1938 = 100)

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

TIJDVAK	GROOTWARENHUIZEN										
	KLEDING					MEUBELN			HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN EN ANDERE		
	Groot- waren- huizen zonder onder- scheid van bedrij- vigheid	Grootwarenhuizen met verschillende artikelen			Groot- waren- huizen in boven- kleding arti- kelen	Grootwarenhuizen met verschillende artikelen			Grootwarenhuizen met verschillende artikelen		
		Maandelijks omzet				Maandelijks omzet			Maandelijks omzet		
		Min dan 5 miljoen	5 miljoen of meer	Totaal		Min dan 5 miljoen	5 miljoen of meer	Totaal	Min dan 5 miljoen	5 miljoen of meer	Totaal
1948 April	488	349	495	486	485	390	508	495	246	389	373
Mei	425	315	440	432	394	319	446	431	227	342	329
Juni	395	300	424	416	310	277	432	414	214	321	309
Juli	446	340	490	480	308	270	495	468	251	376	362
Augustus	345	268	384	378	214	274	441	421	251	388	372
September	425	321	462	453	313	343	513	493	257	390	376
October	543	390	566	555	495	378	459	449	269	405	391
November	452	371	486	478	347	331	427	415	332	495	478
December	495	506	540	537	324	303	492	470	358	598	572
1949 Januari	393	368	442	438	215	333	446	433	250	363	351
Februari	366	327	412	407	205	303	509	485	225	347	334
Maart	438	329	481	471	304	421	489	481	332	395	388
April	527	343	560	547	447	440	536	524	254	412	395
Mei	455	329	492	482	348	348	503	485	244	397	381
Juni	395	281	436	427	270	312	427	413	220	356	341

TIJDVAK	GROOTWARENHUIZEN Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek				WINKELS MET BIJHUIZEN		COOPERATIES EN PATROONSWINKELS:			
	Algemeen indexcijfer				Algemeen indexcijfer	Voedings- waren	Algemeen indexcijfer	Bakkerij	Voedings- waren	Kleding
	Groot- waren- huizen zonder onder- scheid van bedrij- vigheid	Grootwarenhuizen met verschil- lende artikelen								
		Maandelijks omzet								
		Min dan 5 miljoen	5 miljoen of meer	Totaal						
1948 April	430	289	439	425	413	374	299	207	404	549
Mei	377	260	387	375	386	358	(1) 247	188	362	449
Juni	353	243	369	357	380	339	252	196	355	401
Juli	408	274	428	414	416	355	259	195	376	396
Augustus	366	264	391	379	374	332	253	183	363	364
September	407	284	428	415	386	371	279	181	378	457
October	457	312	468	453	389	364	296	200	397	536
November	461	341	485	471	341	334	270	180	284	446
December	531	385	566	549	417	416	309	201	467	515
1949 Januari	376	289	400	389	383	351	259	178	377	460
Februari	362	259	387	375	322	327	254	177	354	363
Maart	417	343	435	426	366	349	302	205	398	489
April	460	300	478	461	398	351	293	193	389	493
Mei	420	278	442	427	384	349	270	193	381	431
Juni	370	247	392	378	380	349		382	382	366

(*) Voor het verbruik van suiker en lucifers, zie tabel n° 56.

(1) Met ingang van Mei 1948, werd de basis 1936-1938 gewijzigd voor de coöperaties.

II — TABAKSVERBRUIK

(Productie en invoer)

TIJDVAK	Sigaren	Sigarillos	Sigaretten	Rook-, snuif- en pruimtabak
	(duizenden stuks)			
1936-38 Maandgemiddelde	16.187	49.414	430.048	1.097
1947 Maandgemiddelde	7.971	20.020	712.420	819
1948 Maandgemiddelde	7.318	21.705	741.725	818
1948 Mei	6.640	21.702	913.089	720
Juni	6.948	20.161	747.765	904
Juli	5.522	15.434	656.024	720
Augustus	5.615	21.256	813.025	962
September	5.862	19.779	891.035	885
October	6.200	15.859	739.172	768
November	10.712	29.605	600.104	866
December	9.425	29.668	717.450	834
1949 Januari	5.354	17.258	711.217	759
Februari	1.748	3.026	650.852	506
Maart	3.517	15.201	839.734	724
April	10.196	35.898	487.631	1.048
Mei	7.244	25.941	672.120	985
Juni	6.996	21.029	765.284	1.040
Juli	6.153	20.256	730.794	768

III — SLACHTINGEN IN DE 12 VOORNAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND

TIJDVAK	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, vaarzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schapen, lammeren, geiten
1936-38 Maandgemiddelde	16.561	698	12.242	26.679	6.462
1947 Maandgemiddelde	18.114	2.666	10.115	22.350	7.046
1948 Maandgemiddelde	15.190	4.573	11.910	26.575	5.143
1948 April	5.333	2.013	6.122	34.048	2.666
Mei	12.310	3.068	14.285	31.959	2.261
Juni	17.619	4.113	18.138	30.260	1.971
Juli	14.344	5.441	13.959	21.661	2.387
Augustus	14.694	6.235	12.110	20.894	2.650
September	14.769	6.968	11.706	24.717	6.646
October	14.561	5.322	9.386	22.716	8.095
November	17.351	5.733	9.569	24.110	10.189
December	16.942	5.561	8.091	22.687	10.049
1949 Januari	15.894	4.834	7.808	25.329	8.238
Februari	14.707	3.869	9.880	25.986	5.933
Maart	18.714	3.778	14.568	36.036	4.354
April	14.957	2.317	13.290	32.715	2.417
Mei	17.287	2.176	13.186	37.818	1.666
Juni	18.148	2.787	14.251	38.823	1.211

VERVOER

I — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(millioenen franken)

TIJDVAK	Ontvangsten						Uitgaven	Overschot der globale ontvangsten op de uitgaven	Uitbatings- coëfficiënt
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen	Totaal	Tussenkost van de Staat (2)	Algemeen totaal			
1938 Maandgemidd. (1)	73,8	146,6	5,2	225,6	—	225,6	238,9	— 13,3	105,9
1947 Maandgemiddelde	202,0	400,8	25,5	628,3	119,6	747,9	808,8	— 60,9	108,8
1948 Maandgemiddelde v	211,5	438,7	29,4	679,6	195,9	875,5	861,6	+ 13,9	98,4
1948 Maart	223,0	463,9	26,6	713,4	166,9	880,3	858,8	+ 21,5	97,6
April	199,6	465,0	28,2	692,9	166,7	859,6	836,8	+ 20,8	97,6
Mei	216,0	412,5	24,2	652,7	166,7	819,4	800,5	+ 18,9	97,7
Juni	201,9	405,0	36,4	643,3	166,7	810,0	833,5	— 23,5	102,9
Juli	268,3	392,3	27,4	688,0	166,7	854,7	842,6	+ 12,1	98,6
Augustus	290,0	421,4	28,7	740,1	166,7	906,7	895,5	+ 11,2	98,8
September	220,8	439,0	29,0	688,8	166,7	855,5	828,3	+ 27,2	96,8
October	203,6	471,9	21,9	697,4	166,7	864,0	846,6	+ 17,5	98,0
November	169,4	475,4	25,5	670,3	166,7	837,0	838,7	— 1,8	100,2
December	181,6	467,6	31,7	680,9	516,7	1.197,6	1.059,0	+ 138,5	88,4
1949 Januari	187,2	437,0	37,6	661,8	166,6	828,4	858,6	— 30,2	103,7
Februari	154,3	417,1	31,8	603,2	166,6	769,8	835,0	— 65,2	108,5
Maart	166,4	449,1	33,7	649,3	166,8	816,1	894,9	— 78,8	109,7
April	198,5	408,1	39,9	646,5	166,7	813,2	856,7	— 43,5	105,4
Mei	194,7	389,3	45,1	629,1	166,7	795,8	925,3	— 129,5	116,3

(1) Nord-Belge inbegrepen.

(2) Toelagen van de Staat voor de ontoereikendheid van tarieven en de verhoging van de prijs der brandstoffen te vergoeden.

TIJDVAK	b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd (1)				c) Transportstatistiek (2) 1° Algemeen spoorverkeer						
	A	B	C	A + C	REIZIGERS		ZWARE GOEDEREN				
					Aantal (duizenden)	Reizigers- km. (miljoen.)	Vervoerde tonnen (duizenden)	Ton-km. (miljoen)			Totaal
Belgisch binnenl. vervoer		Internat. vervoer	Doorvoer								
1938 Maandgemid. (3) ..	388.982	114.745	90.665	470.647	16.004	511	5.250	186	154	88	428
1947 Maandgemiddelde ..	324.103	104.891	41.401	365.505	19.367	611	5.004	224	172	92	489
1948 Maandgemiddelde ..	321.733	100.187	44.909	366.642	18.693	599	5.322	220	198	95	513
1948 Maart	345.077	108.022	44.008	389.085	20.555	638	5.610	245	204	83	532
April	341.953	105.498	48.384	390.337	19.157	585	5.665	245	206	87	539
Mei	297.899	91.559	42.728	340.627	18.802	601	4.974	206	204	76	486
Juni	300.405	88.839	42.004	342.409	17.546	577	4.802	197	176	99	472
Juli	282.305	83.241	43.636	325.941	17.370	631	4.645	184	195	81	460
Augustus	311.200	92.874	42.955	354.155	18.236	708	5.095	210	198	95	503
September	330.190	99.825	41.999	372.189	18.969	611	5.320	231	184	85	500
October	349.064	108.281	49.341	398.405	18.320	581	5.785	240	179	103	522
November	341.965	108.903	53.049	395.014	18.592	571	6.034	228	207	128	563
December	321.129	113.253	56.691	377.820	18.898	575	5.609	215	207	131	553
1949 Januari	301.652	111.531	50.480	352.132	18.840	561	5.379	204	208	129	541
Februari	290.621	97.242	50.269	340.890	17.683	531	5.027	192	189	104	485
Maart	313.239	99.355	48.978	362.217	19.013	566	5.322	205	201	100	506
April	293.657	87.103	45.192	338.849	18.447	584	4.869	186	187	88	461
Mai	286.826	82.008	43.557	330.383	18.500	584	4.742	176	184	95	455

- A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briquettes).
 B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briquettes afgeleverd.
 C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten.
 (1) Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.
 (2) Militair vervoer niet inbegrepen.
 (3) Nord-Belge inbegrepen.

c) Transportstatistiek (1)

2° Vervoer der voornaamste zware goederen

A — Gezamenlijk verkeer

TIJDVAK	Ton-kilom. (miljoenen)	(duizenden tonnen)										
		Totaal	Landbouw. en voedingsproducten	Brandstoffen	Ertsen	Metaalwaren	Bouwmaterialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbedrijven zand, kiezel en aarde	Textiel, leerlooier., kleding	Chemische en artseneijkruidige producten	Nijverheidsvetten en -oliën, petroleum, teer	Diversen
1938 Maandgemiddelde (2)	428	6.169	405	2.540	472	516	559	934	64	225	77	377
1947 Maandgemiddelde	489	5.004	297	1.915	425	474	478	599	58	255	91	411
1948 Maandgemiddelde	513	5.323	289	1.840	668	612	491	611	48	230	84	471
1948 Februari	467	4.748	170	1.605	549	547	472	499	46	279	99	480
Maart	532	5.610	208	1.982	631	603	547	682	51	282	109	515
April	539	5.665	217	1.958	722	613	547	726	49	244	92	497
Mei	486	4.987	147	1.691	699	565	507	626	36	211	73	431
Juni	472	4.802	143	1.646	575	559	502	675	38	188	70	406
Juli	460	4.845	144	1.542	677	566	446	577	33	178	65	417
Augustus	503	5.095	175	1.708	735	626	473	628	59	165	68	457
September	500	5.320	166	1.832	632	656	504	690	67	193	75	475
October	522	5.785	601	1.986	567	674	520	630	39	189	73	505
November	563	6.034	750	2.034	732	670	458	546	34	244	82	484
December	553	5.609	282	2.093	713	724	430	464	37	306	90	470
1949 Januari	541	5.379	185	2.059	726	703	408	425	35	286	83	468
Februari	485	5.027	177	1.826	607	689	430	428	36	275	79	480
Maart	506	5.321	173	1.830	695	750	457	537	38	289	76	476
April	461	4.869	142	1.628	700	654	454	565	34	222	68	402

- (1) Militair vervoer niet inbegrepen.
 (2) Nord-Belge inbegrepen.

TIJDVAK	Totaal	Landbouw- en voedingsproducten	Brandstoffen	Ertsen	Metaalwaren	Bouwmaterialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbedrijven, zand, kiezel en aarde	Textiel, leer-, kleding	Chemische en artseneij-kundige producten	Nijverheidsvetten en -oliën, petroleum, teer	Diversen	Nationale Maatsch. van Buurtspoorweg.
												Vervoerde ton-kilom. (duizenden)
(duizenden tonnen)												
1938 Maandgemiddelde (1) ...	3.250	231	1.523	10	130	312	673	12	85	26	248	5.858
1947 Maandgemiddelde	3.196	163	1.522	13	227	339	433	16	137	27	318	4.865
1948 Maandgemiddelde	3.375	142	1.633	14	237	342	480	14	115	32	366	4.344
1948 Mei	3.189	53	1.518	14	226	366	502	7	105	29	349	3.751
Juni	3.071	51	1.476	14	187	356	536	8	101	28	314	4.086
Juli	2.874	55	1.392	16	201	315	459	7	81	27	321	3.904
Augustus	3.221	60	1.572	14	229	342	503	28	104	32	337	3.911
September	3.491	78	1.717	14	227	348	548	61	97	35	366	4.041
October	3.811	399	1.797	11	236	358	500	9	91	32	378	6.159
November	3.766	562	1.757	10	220	307	420	5	93	31	361	6.919
December	3.414	130	1.893	15	253	269	360	5	109	34	346	3.240
1949 Januari	3.247	54	1.828	11	242	275	335	5	112	31	354	2.657
Februari	3.078	55	1.657	13	216	305	328	6	133	28	337	2.624
Maart	3.311	56	1.728	14	244	320	410	6	145	30	358	3.289
April	3.047	41	1.534	12	212	339	458	5	107	29	310	3.160
Mei	2.926	33	1.435	12	184	352	496	5	81	27	301	3.160

(1) Nord-Belge inbegrepen, wat de N.M.B.S. betreft.
g Gecertificeerd bedrag.

III — HAVENVERKEER

a) Haven van Antwerpen

Bronnen: Havendienst der stad Antwerpen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

TIJDVAK	ZEEVAART						BINNENVAART					
	In			Uit			In			Uit		
	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden register-tonnen)	Goederen (duizenden metrieke-tonnen)	Aantal schepen		Goederen (duizenden metrieke-tonnen)	Aantal schepen	Laadvermogen (duizenden m3)	Goederen (duizenden metrieke-tonnen)	Aantal schepen	Laadvermogen (duizenden m3)	Goederen (duizenden metrieke-tonnen)
1936-1938												
Maandgem.	988	2.008	1.072	837	151	1.072	3.917	1.317		3.762	1.268	
1947 Maandg.	668	1.688	1.331	485	182	520	2.823	1.016	280	2.763	989	626
1948 Maandg.	706	1.703	1.149	549	160	597	2.669	963	327	2.635	954	551
1948 Juni ...	700	1.728	1.121	532	170	563	2.430	866	266	2.551	989	581
Juli ...	729	1.653	1.030	582	175	544	2.453	831	296	2.413	841	463
Aug. ...	661	1.635	1.004	501	144	538	2.582	885	319	2.482	855	470
Septemb	689	1.656	930	556	142	633	2.641	898	377	2.639	931	497
October	739	1.693	836	567	170	644	2.769	958	345	2.580	874	431
Novemb	653	1.476	881	530	119	605	2.310	806	328	2.399	838	383
Decemb	802	1.828	1.015	650	134	690	2.640	951	383	2.517	894	425
1949 Januari	757	1.702	824	624	129	533	2.566	891	313	2.556	902	477
Febr.	706	1.618	992	602	124	662	2.524	912	308	2.499	911	486
Maart	783	1.744	854	667	128	693	2.616	926	352	2.674	951	540
April	802	1.831	849	673	124	724	2.523	910	382	2.703	1.024	548
Mei	827	1.849	1.042	640	168	640	2.758	986	427	2.644	939	481
Juni	865	1.949	1.032	695	156	699	2.768	1.023	367	2.846	1.070	651

b) Haven van Gent

Bronnen: Havendienst van Gent en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

TIJDVAK	ZEEVAART						BINNENVAART	
	In			Uit			GOEDEREN (duizenden metrieke tonnen)	
	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden registertonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen)	Aantal schepen	Tonnenmaat (duizenden registertonnen)	Goederen (duizenden metrieke tonnen)	Gelost	Geladen
1936-38 Maandgem.	169	177	208	170	178	92	174	152
1947 Maandgemiddeld.	92	134	162	92	134	61	87	30
1948 Maandgemiddeld.	90	129	186	91	129	42	64	33
1948 Juni	73	116	172	75	117	26	71	31
Juli	90	109	124	90	112	19	75	14
Augustus	81	113	185	80	112	51	73	21
September	76	108	141	80	113	37	65	21
October	92	134	149	90	127	35	68	21
November	89	134	160	89	132	56	73	14
December	83	104	117	83	104	38	64	38
1949 Januari	77	81	92	74	80	44	30	15
Februari	101	115	102	100	114	56	70	31
Maart	123	117	151	128	128	71	62	34
April	117	126	137	119	124	77	54	20
Mei	146	160	167	139	148	89	90	35
Juni	105	124	147	107	121	67	83	41

IV — ALGEMENE BEWEGING DER BINNENSCHIEPVAART

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

TIJDVAK	GELADEN SCHEPEN														
	Aantal					Duizenden metrische tonnen					Millioenen ton.-km.				
	Binnen- verkeer	Invoer	Uitvoer	Door- voer	Gehele verkeer	Binnen- verkeer	Invoer	Uitvoer	Door- voer	Gehele verkeer	Binnen- verkeer	Invoer	Uitvoer	Door- voer	Gehele verkeer
1947 Maandgemiddelde	4.759	1.203	1.213	207	7.382	1.106	396	377	54	1.933	112,5	20,4	28,5	6,9	168,3
1948 Maandgemiddelde	4.860	1.400	1.477	227	7.964	1.152	482	479	61	2.174	118,0	26,1	32,1	7,8	184,0
1948 Mei	4.931	1.331	1.515	136	7.913	1.190	409	511	36	2.206	121,1	26,2	33,7	4,7	185,7
Juni	4.668	1.329	1.563	256	7.816	1.117	471	543	69	2.200	117,9	27,0	37,5	8,8	191,3
Juli	4.351	1.460	1.272	272	7.355	1.048	511	408	78	2.045	108,7	27,9	30,4	10,5	177,5
Augustus	4.730	1.469	1.439	249	7.887	1.130	467	440	73	2.109	112,5	26,3	29,6	9,4	177,8
September	5.200	1.717	1.553	186	8.656	1.262	550	468	47	2.327	129,7	30,0	31,1	5,7	196,5
October	5.384	1.745	1.524	222	8.875	1.209	558	447	55	2.269	118,9	30,7	30,4	7,1	187,1
November	4.932	1.594	1.485	313	8.324	1.145	613	423	93	2.174	117,0	27,1	30,5	11,9	188,5
December	4.687	1.519	1.393	242	7.841	1.093	509	415	67	2.084	110,8	28,7	28,9	8,4	176,8
1949 Januari (1)	4.940	1.409	1.024	262	7.635	1.223	456	342	69	2.090	133,5	28,6	21,8	9,0	192,9
Februari	5.052	1.577	1.293	231	8.153	1.204	544	426	70	2.244	129,1	29,9	27,2	9,4	195,6
Maart	5.275	1.520	1.346	367	8.508	1.246	489	456	108	2.299	125,7	27,2	25,7	14,4	193,0
April	5.744	1.577	1.199	448	8.967	1.361	548	435	126	2.470	140,2	29,8	24,5	16,5	211,0
Mei	5.707	1.911	1.466	394	9.478	1.324	675	484	111	2.594	134,4	37,5	30,9	14,5	217,3

(1) Ten einde een meer volledige statistiek te bekomen, werd met ingang van Januari 1949 de waarnemingsmethode licht gewijzigd. De cijfers lenen zich aldus niet meer volledig tot vergelijking met die der vorige jaren. De resultaten liggen gemiddeld 7 pct. boven diegene, die met de vroegere methode bekomen werden.

BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEBURGSE ECONOMISCHE UNIE MET DE OVERIGE LANDEN

N. B. — Daar de gegevens van deze statistiek uitsluitend werden ontleend aan de douaneinklarings ondertekend door in- en uitvoerders, kon geen rekening gehouden worden met deze transacties die, in verband met de omstandigheden, door het Bestuur der Douanen niet konden worden opgenomen.

SAMENVATTING NAAR DE VIJF GROEPEN DER ALGEMENE NOMENCLATUUR AANGENOMEN DOOR DE OVEREENKOMST VAN BRUSSEL VAN 31 DECEMBER 1913

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tonnen)					WAARDE (millioenen franken)					GEMIDDELDE PRIJS PER TON (franken)	INVOER (+) OF UITVOER (-) VAN DE HANDELSBALANS (millioenen franken)	VERHOUDING VAN UITVOER TOT INVOER IN P. C.	
	Levende dieren	Voedingsmiddelen en dranken	Ruwe of enkel toebe-reide stoffen	Fabri- katen	Totaal	Levende dieren	Voedingsmiddelen en dranken	Ruwe of enkel toebe-reide stoffen	Fabri- katen	Onbew. goud en zilver, gouden en zilve- ren munt				Totaal
INVOER														
1936-38 Maandgem.	1,0	331,5	2.473,8	62,1	2.868,4	3,1	407,8	1.112,4	459,6	35,7	2.018,6	704		
1947 Maandgemidd.	4,5	255,8	1.989,0	72,7	2.322,0	47,0	1.645,0	2.834,9	2.551,7	51,3	7.129,9	3.071		
1948 Maandgemidd.	3,1	260,0	2.036,7	99,4	2.399,1	41,7	1.956,2	2.956,8	2.289,7	40,5	7.284,8	3.036		
1948 Juni	2,2	169,9	2.056,9	118,6	2.347,6	26,9	1.715,9	3.191,5	2.475,8	51,2	7.461,3	3.178		
Juli	2,9	261,5	1.976,5	111,0	2.352,0	43,1	1.684,9	2.884,7	2.183,4	35,7	6.831,7	2.905		
Augustus	3,0	271,4	2.097,7	106,1	2.478,2	37,8	2.122,6	2.681,5	2.057,3	14,8	6.914,0	2.790		
September	3,7	240,4	2.005,3	90,0	2.339,4	53,8	2.126,4	2.805,9	2.428,0	47,1	7.461,2	3.189		
October	4,8	353,9	1.335,5	76,3	1.770,5	69,3	2.648,4	2.260,0	2.325,7	66,0	7.369,4	4.162		
November	6,7	287,6	1.942,2	82,0	2.318,3	86,6	2.236,6	2.396,8	2.148,5	45,1	6.913,6	2.982		
December	5,1	257,4	2.295,2	98,4	2.656,2	71,0	1.841,4	3.368,3	2.481,1	29,3	7.791,0	2.933		
1949 Januari	3,4	224,0	1.816,6	67,2	2.111,2	45,9	1.641,3	2.904,9	1.923,1	64,4	6.579,6	3.117		
Februari	4,4	292,4	1.938,3	57,3	2.292,5	61,0	1.834,5	2.815,3	1.772,3	30,1	6.513,3	2.841		
Maart	3,7	199,6	2.064,1	70,4	2.337,9	54,0	1.402,9	3.470,9	2.181,9	45,1	7.154,8	3.060		
April	4,0	148,2	2.072,1	56,9	2.281,2	70,1	1.378,1	3.024,1	2.177,2	46,0	6.695,6	2.936		
Mei	6,0	250,5	2.206,2	59,9	2.522,6	120,0	1.442,7	3.047,5	2.188,6	62,2	6.861,0	2.718		
Juni	3,7	283,2	2.031,8	62,8	2.381,4	71,3	1.536,2	2.888,9	2.159,-	36,3	6.691,7	2.810		
UITVOER														
1936-38 Maandgem.	0,5	54,4	1.447,0	410,5	1.912,4	5,6	99,4	831,0	902,1	21,1	1.859,2	972	-159,4	92,1
1947 Maandgemidd.	0,6	21,6	745,7	302,4	1.070,3	25,1	148,7	1.693,5	3.258,3	12,3	5.137,9	4.800	-1992,0	72,1
1948 Maandgemidd.	—	34,0	778,2	445,9	1.258,1	1,8	219,4	1.772,4	4.153,5	21,1	6.168,3	4.903	-1116,5	84,7
1948 Juni	—	41,4	805,7	438,9	1.286,0	1,1	286,1	1.944,8	4.199,0	26,9	6.457,9	5.022	-1003,4	86,5
Juli	—	33,6	736,9	408,8	1.179,3	1,0	239,0	1.501,9	3.913,2	7,0	5.662,1	4.801	-1169,6	82,9
Augustus	—	24,6	736,3	392,4	1.153,3	0,8	156,5	1.893,1	3.639,6	22,8	5.712,8	4.953	-1201,2	82,6
September	—	24,4	838,0	482,9	1.345,4	0,6	193,3	2.024,8	4.253,7	15,4	6.487,8	4.822	-973,4	87,0
October	—	12,7	786,3	513,4	1.312,5	0,6	121,8	1.962,6	4.610,8	50,5	6.746,3	5.140	-623,1	91,5
November	—	11,1	844,4	505,3	1.360,9	1,6	174,1	1.955,7	4.364,7	8,4	6.504,6	4.780	-409,0	94,1
December	—	23,5	861,7	544,9	1.430,2	2,3	261,7	1.961,2	4.878,1	8,1	7.111,4	4.972	-679,6	91,3
1949 Januari	0,1	16,7	651,8	419,3	1.087,9	5,9	187,2	1.705,8	4.213,9	24,9	6.137,7	5.642	-441,9	93,3
Februari	0,2	17,5	695,6	423,2	1.136,6	8,1	178,6	2.188,5	4.345,5	15,9	6.736,7	5.927	+223,7	103,4
Maart	0,2	26,8	749,0	497,8	1.273,8	6,9	219,8	2.186,5	5.204,5	24,9	7.642,6	6.000	+487,8	106,8
April	—	25,4	691,1	428,8	1.145,4	0,1	265,7	1.870,8	4.712,5	27,7	6.977,7	6.092	+282,1	104,2
Mei	—	25,2	727,5	443,0	1.195,7	2,6	316,5	2.037,4	4.800,1	17,6	7.174,2	6.000	+313,2	104,6
Juni	—	26,6	735,1	461,6	1.223,4	1,6	263,2	2.209,2	4.858,9	4,7	7.337,6	5.998	+645,9	109,7

WERKLOOSHEID

I — GEHELE EN GEDEELTELIJKE WERKLOOSHEID

81

Bron: *Steunfonds voor Werklozen.*

TIJDVAK	AANTAL GECONTROLEERDE WERKLOZEN						DUIZENDEN VERLOREN WERKDAGEN		
	INGESCHREVEN WERKLOZEN IN DE LOOP DER MAAND			DAGGEMIDDELDEN			geheel werklozen	gedeeltelijke en toevallige werklozen	Totaal
	geheel werklozen	gedeeltelijke en toevallige werklozen	Totaal	geheel werklozen	gedeeltelijke en toevallige werklozen	Totaal			
1948 Mei	84.215	91.671	175.886	59.606	34.439	94.045	1.666	964	2.630
Juni	85.232	113.226	198.458	61.814	42.903	104.717	1.484	1.038	2.522
Juli	91.462	160.442	251.894	69.571	59.703	129.274	1.604	1.379	2.983
Augustus	106.931	142.665	249.596	74.292	48.257	122.549	2.234	1.439	3.673
September	108.834	118.057	224.891	81.065	43.168	124.233	1.951	1.038	2.989
October	127.822	128.997	256.819	87.604	44.797	132.401	2.550	1.300	3.850
November	147.653	184.001	331.654	112.362	61.500	173.862	2.574	1.435	4.009
December	224.673	216.947	441.620	172.395	80.356	252.751	3.793	1.801	5.594
1949 Januari	229.036	267.730	496.766	173.393	80.193	253.586	5.188	2.400	7.588
Februari	210.147	182.744	392.891	173.092	66.571	239.663	4.162	1.585	5.647
Maart	209.067	178.645	387.712	172.212	64.701	236.913	4.143	1.533	5.676
April	199.202	141.412	340.614	167.488	52.438	219.926	3.855	1.208	5.063
Mei	201.106	164.487	365.593	158.445	54.172	212.617	4.596	1.561	6.157
Juni	194.029	153.861	347.890	158.873	56.443	215.316	3.667	1.295	4.962
Juli				158.954	61.515	220.469			

II — INDELING DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN PER PROVINCIE

Bron: *Steunfonds voor Werklozen.*

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werkdagen	Het Rijk	Antwerpen	Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Hennegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen
	van	tot											

Daggemiddelde per maand

1948 Mei	—	—	28	94.045	28.639	12.807	16.702	25.658	4.283	3.407	1.602	176	771
Juni	—	—	24	104.717	29.977	14.011	18.168	29.237	6.257	4.388	1.583	200	896
Juli	—	—	23	129.274	33.748	16.993	22.249	35.721	11.054	5.882	2.102	382	1.143
Augustus	—	—	30	122.549	32.960	17.426	20.448	34.896	7.343	5.854	2.148	359	1.115
September	—	—	24	124.233	36.313	17.164	20.042	34.272	6.169	6.135	2.146	784	1.208
October	—	—	30	132.401	40.129	18.198	21.757	34.800	6.533	6.430	2.288	923	1.343
November	—	—	23	173.862	47.884	25.151	32.594	44.558	9.381	8.372	3.167	860	1.895
December	—	—	22	252.751	58.997	34.210	63.602	56.692	18.276	11.245	4.957	1.609	3.163
1949 Januari	—	—	30	253.586	65.208	40.251	44.016	61.236	17.744	13.237	5.564	2.252	4.098
Februari	—	—	24	239.663	63.791	39.677	40.476	56.200	15.199	12.193	5.787	2.212	4.128
Maart	—	—	24	236.913	66.427	38.669	39.135	54.732	15.478	11.616	5.199	1.722	3.935
April	—	—	23	219.926	64.566	35.766	36.184	50.970	14.043	10.017	4.642	681	3.167
Mei	—	—	29	212.617	63.669	34.045	33.709	49.298	14.786	9.246	4.410	469	2.985
Juni	—	—	23	215.316	63.266	35.016	34.643	49.751	16.201	9.136	4.152	405	2.746
Juli	—	—	29	220.469	64.813	34.609	34.743	49.701	18.046	8.888	6.411	596	2.662

Daggemiddelde der week

1948 April	3	9	6	226.221	67.683	36.392	36.952	51.899	14.169	10.270	4.599	940	3.317
	10	16	6	220.266	63.707	35.827	36.336	51.674	13.854	10.492	4.515	679	3.202
	17	23	5	220.641	65.335	35.436	36.520	50.765	14.210	10.081	4.605	580	3.109
	24	30	6	212.675	61.609	35.355	34.981	49.505	13.967	9.237	4.457	508	2.996
Mei	1	7	6	214.607	64.344	34.449	34.413	49.439	14.486	9.490	4.524	480	3.064
	8	14	6	207.191	60.739	33.830	33.168	48.619	14.107	8.901	4.446	479	2.902
	15	21	6	212.989	65.858	33.673	32.743	49.577	14.367	9.013	4.393	415	2.960
	22	28	5	217.184	61.484	34.600	36.867	50.141	15.819	10.008	4.462	691	3.112
Juni	29	4	6	211.859	65.639	33.763	31.885	48.854	15.319	8.948	4.216	316	2.919
	5	11	5	210.242	61.082	33.915	34.954	48.853	15.508	8.587	4.134	397	2.812
	12	18	6	214.039	64.339	34.700	33.158	49.931	15.676	9.124	3.977	416	2.718
	19	25	6	212.466	60.154	35.347	34.280	50.790	15.712	9.119	4.012	417	2.635
Juli	26	2	6	223.674	67.127	35.918	36.233	49.281	17.793	9.622	4.483	387	2.830
	3	9	6	215.135	61.884	35.451	35.757	49.656	16.425	8.814	4.099	437	2.612
	10	16	6	226.914	67.486	35.638	38.794	50.341	18.545	9.047	3.971	500	2.592
	17	23	5	200.727	59.863	30.307	33.218	46.751	15.070	8.918	3.888	702	2.609
	24	30	6	230.460	69.374	35.215	31.435	50.701	22.633	9.346	8.341	702	2.713

III - INDELING DER INGESCHEVEN WERKLOZEN NAAR BEROEPSGROEP (Dagemiddelde van het aantal gecontroleerde werklozen)

Bron: Steunfonds voor Werklozen.

	Landbouw	Boes, jacht, vianvangst	Mijnen	Steen	Aardewerk, glas	Diamant	Bouw	Hout, ameublement	Metaal	Chemie	Papier	Boek	Textiel	Kleding	Leder, huiden, schoenambijverheid	Voeding	Verkeer	Havenarbeiders	Hotels-spjshuizen	Huisperooncel	Verzorging	Bedienden	Kunstenaars	Ongeschoolden	Jongeren (- 19 jaar) (1)	Andere (2)	Totaal
Volledig werklozen																											
1948 April	2.797	1.002	98	198	829	1.924	4.524	2.559	3.704	147	156	291	3.331	1.427	891	2.306	3.301	—	1.799	814	226	3.652	746	20.084	3.967	790	61.562
Mei	1.831	1.561	65	168	620	2.025	4.001	2.546	4.065	153	170	309	3.442	1.370	821	1.182	3.401	—	1.663	741	218	3.847	878	19.299	3.847	382	59.606
Juni	2.200	648	58	206	416	2.045	4.107	2.753	4.039	165	165	354	3.935	1.793	945	2.193	3.679	—	1.655	624	200	4.130	903	20.179	4.053	310	81.814
Juli	2.443	513	88	228	473	2.034	4.807	3.121	5.218	167	207	385	4.502	2.748	1.449	2.315	3.827	—	1.621	606	202	4.307	816	22.128	4.919	447	69.571
Augustus	1.865	478	68	243	504	1.589	4.746	3.413	4.792	177	220	422	5.906	3.759	1.505	2.336	4.031	—	1.588	605	202	5.014	820	22.999	5.949	931	74.292
September	2.245	476	90	217	828	2.468	5.197	3.654	5.507	199	249	491	6.618	3.441	1.485	2.417	4.354	—	2.080	607	254	5.611	895	25.152	6.314	216	81.065
October	1.565	478	89	300	789	2.659	5.834	3.954	6.018	192	243	534	7.331	3.512	1.540	2.479	4.648	—	2.473	665	274	6.240	840	27.819	7.194	134	87.604
November	3.709	550	93	368	918	3.067	9.039	5.241	7.200	218	270	631	9.302	4.699	1.914	2.705	5.369	—	2.741	701	333	6.817	939	34.966	9.998	574	112.362
December	5.438	703	138	735	1.335	5.335	14.396	7.199	10.679	322	409	722	28.453	7.229	3.065	3.290	6.355	—	2.858	731	398	7.527	920	46.686	17.562	—	172.395
1949 Januari	6.891	969	167	777	1.877	6.227	16.994	9.439	13.413	344	458	987	15.242	11.319	4.105	4.448	7.950	—	3.056	896	465	9.095	1.024	57.220	—	—	173.393
Februari	6.981	892	155	735	1.749	4.825	16.522	9.431	13.953	322	474	1.084	13.758	9.850	3.120	4.794	8.287	—	3.177	902	486	9.943	1.026	60.627	—	—	173.092
Maart	6.775	854	147	634	1.635	7.616	14.896	9.287	14.998	317	496	1.159	13.449	8.525	2.852	4.836	8.522	—	3.301	984	501	10.318	1.050	59.690	—	—	172.212
April	6.201	798	138	533	1.310	9.549	11.462	8.961	15.066	308	485	1.182	13.224	7.541	2.606	5.011	8.647	—	3.073	935	479	10.619	1.128	58.252	—	—	167.488
Mei	4.018	976	234	521	1.056	9.303	9.436	8.365	14.947	311	473	1.141	13.391	6.884	2.417	4.577	8.723	—	2.928	921	471	10.861	1.211	55.280	—	—	158.445
Juni	4.675	1.116	252	456	1.059	8.259	9.088	8.150	15.257	328	442	1.128	13.917	7.947	2.838	4.383	8.639	—	2.716	921	468	10.960	1.248	54.236	—	—	158.873
Gedeeltelijke en toevallige werklozen																											
1948 April	270	234	29	45	180	2.121	874	912	715	138	235	111	7.237	1.794	656	1.182	1.588	7.949	198	110	28	209	61	3.073	3.014	155	33.117
Mei	259	82	21	61	171	1.456	797	971	982	88	429	96	8.415	1.932	729	1.182	1.680	7.729	178	100	24	195	58	3.338	3.359	107	34.439
Juni	409	176	172	132	188	448	1.029	1.221	1.442	127	442	160	10.781	2.968	1.801	1.236	1.686	8.184	200	104	34	217	66	4.497	5.183	—	42.903
Juli	500	282	3.351	201	623	340	1.785	1.580	1.886	142	497	206	13.571	4.257	3.913	1.275	2.473	7.775	163	127	52	253	58	6.656	7.074	663	59.703
Augustus	343	214	669	108	584	427	1.038	1.397	1.475	153	605	234	11.339	3.618	2.100	1.102	2.101	7.712	140	121	48	289	54	4.635	5.659	1.482	48.257
September	251	288	114	88	514	359	864	1.159	1.606	144	575	223	10.675	2.824	1.742	879	3.142	7.783	151	104	26	305	51	4.351	4.674	276	43.168
October	257	380	92	139	462	471	985	1.316	1.498	157	510	232	10.094	2.973	2.215	971	3.492	8.015	159	104	30	346	53	4.392	5.040	414	44.797
November	415	267	98	279	553	576	4.722	1.809	2.024	285	577	266	14.739	4.271	2.926	1.086	3.493	7.901	195	124	45	397	63	6.399	7.806	184	61.500
December	717	514	97	452	775	1.125	11.012	2.977	2.674	399	522	289	13.883	5.874	4.568	1.213	4.245	7.228	216	134	76	394	64	10.564	10.444	—	80.356
1949 Januari	817	807	825	652	1.388	1.020	7.992	3.357	4.660	256	744	430	16.919	7.920	4.099	1.781	4.244	7.942	270	116	59	513	60	13.422	—	—	80.193
Februari	674	1.019	458	715	1.074	651	7.187	2.526	3.587	174	680	397	12.745	5.778	2.354	1.708	4.219	7.964	282	112	56	402	60	11.763	—	—	66.571
Maart	549	949	547	611	1.137	2.045	6.547	2.193	3.684	342	840	433	12.445	4.626	2.124	1.941	3.733	8.029	245	101	57	407	77	11.230	—	—	64.701
April	345	504	387	370	994	2.851	1.571	1.728	3.660	261	628	450	13.021	3.782	1.913	1.372	2.476	7.788	253	123	49	387	60	7.467	—	—	52.438
Mei	465	265	264	384	815	3.264	1.263	1.692	4.374	259	549	471	14.364	3.821	1.756	1.142	2.721	7.523	226	140	50	367	63	7.934	—	—	54.172
Juni	542	258	281	354	627	3.395	1.174	1.550	4.662	173	501	432	13.466	5.382	4.383	2.085	2.634	6.894	211	133	47	351	73	7.955	—	—	56.443
Totaal gecontroleerde werklozen																											
1948 April	3.067	1.236	127	243	1.009	4.045	5.398	3.471	4.419	285	391	402	10.568	3.221	1.547	3.488	4.889	7.949	1.997	924	254	3.860	807	23.157	6.981	945	94.679
Mei	2.090	1.643	86	229	791	3.481	4.798	3.517	5.047	241	599	405	11.857	3.302	1.550	3.365	5.081	7.729	1.841	841	242	4.042	936	22.637	7.206	489	84.045
Juni	2.609	824	230	338	603	2.493	5.196	3.974	5.481	292	607	514	14.716	4.761	2.746	3.429	5.365	8.184	1.855	728	234	4.347	969	24.676	9.236	310	104.717
Juli	2.943	795	3.439	429	1.096	2.374	6.592	4.701	7.104	309	704	591	18.073	7.005	5.302	3.590	6.300	7.775	1.784	733	254	4.560	874	28.784	11.993	1.110	129.274
Augustus	2.228	692	737	351	1.148	2.016	5.784	4.810	6.267	330	825	656	17.305	7.377	4.215	3.438	6.132	7.712	1.728	726	250	5.303	874	27.624	11.608	2.413	122.549
September	2.496	764	204	305	1.342	2.827	6.061	4.813	7.113	343	824	714	17.293	6.265	3.227	3.296	7.496	7.783	2.231	711	280	5.916	946	29.503	10.988	492	124.233
October	1.822	858	181	439	1.251	3.130	6.619	5.270	7.516	349	753	766	17.425	6.485	3.755	3.450	8.140	8.015	2.632	769	304	6.586	893	32.211	12.234	548	132.401
November	4.124	817	191	647	1.471	3.642	13.761	7.050	9.224	503	847	897	24.041	8.970	4.840	3.791	8.862	7.901	2.936	825	378	7.214	1.002	41.365	17.804	759	173.862
December	6.155	1.217	235	1.187	2.110	6.460	25.408	10.176	13.153	721	931	1.011	42.336	13.103	7.653	4.503	10.600	7.228	3.074	865	474	7.921	984	57.250	27.996	—	252.751
1949 Januari	7.708	1.776	992	1.429	3.265	7.247	24.986	12.796	17.973	600	1.202	1.417	32.161	19.239	8.204	6.229	12.224	7.942	3.326	1.012	524	9.608	1.084	70.642	—	—	253.586
Februari	7.655	1.911	613	1.450	2.823	5.476	23.709	11.957	17.540	496	1.160	1.481	26.503	15.628	5.474	6.502	12.506	7.964	3.439	1.014	542	10.345	1.085	72.390	—	—	239.683
Maart	7.324	1.803	694	1.245	2.772	9.661	20.833	11.460	18.682	659	1.136	1.592	25.894	13.151	4.976	6.777	12.255	8.029	3.546	1.085	558	10.725	1.127	70.929	—	—	236.913
April	6.546	1.302	525	903	2.304	12.400	13.033	10.689	18.726	569	1.113	1.612	26.245	11.323	4.518	6.333	11.223	7.788	3.326	1.058	528	11.006	1.188	65.719	—	—	219.926
Mei	4.483	1.241	498	905	1.871	12.567	10.699	10.067	19.321	570	1.022	1.612	27.755	10.705	4.713	5.719	11.444	7.523	3.154	1.061	521	11.228	1.274	63.214	—	—	212.817
Juni	5.217	1.374	533	810	1.886	11.654	10.262	9.700	19.919	501	943	1.560	27.388	13.329	7.201	5.468	11.173	6.894	2.927	1.054	515	11.301					

BANKSTATISTIEKEN
I — BELGIE EN BELGISCH-CONGO
DRIEMAANDELIJKSE STATEN DER BANKEN (*) (1)
(millioenen franken)

85

POSTEN	31 Maart 1949	30 April 1949 (*)	31 Mei 1949	30 Juni 1949
ACTIVA				
A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :				
Kas, Nationale Bank, Postrekening	3.506	2.038	1.978	2.532
Daggeld	1.295	1.194	1.674	1.678
Bankiers	3.196	3.248	3.159	3.129
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	727	733	726	586
Andere te innen waarden op korte termijn	1.635	1.846	1.800	2.004
Effecten-portefeuille	34.607	36.495	36.220	37.543
a) Handelswissels	(2) 6.142	(2) 6.766	(2) 6.156	(2) 6.899
b) Overheidsfondsen herdisconteerbaar bij de Nationale Bank van België	10.010	9.006	9.071	9.561
c) Overheidsfondsen mobiliseerbaar bij de Nationale Bank van België tot beloop van 95 pCt.	18.456	20.724	20.993	21.080
Prolongaties en voorschotten op effecten	696	684	695	698
Debiteuren wegens verstrekte acceptaties	3.890	3.747	3.768	3.891
Diverse debiteuren	12.402	12.211	12.427	12.354
Effecten	5.115	5.079	5.100	5.113
a) Belegde wettelijke reserve	153	184	184	188
b) Belgische overheidsfondsen	3.500	3.446	3.441	3.415
c) Buitenlandse overheidsfondsen	94	110	110	110
d) Bankaandelen	640	641	657	657
e) Andere fondsen	698	698	708	743
Diversen	281	383	424	384
Niet gestort kapitaal	3	3	3	2
Totaal beschikbare en vlottende middelen...	67.443	67.661	67.974	69.814
C. Vastgelegde middelen :				
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	2	2	2	1
Gebouwen	630	632	635	641
Participaties in dochtermaatschappijen voor immobiliën	260	260	260	260
Vorderingen op dochtermaatschappijen voor immobiliën	94	99	106	109
Materieel en meubilair	59	61	63	65
Totaal vastgelegde middelen...	1.045	1.054	1.066	1.076
Algemeen totaal der Activa...	68.488	68.715	69.040	70.890
PASSIVA				
A. Spaargelden (artikel 15, koninklijk besluit 42)	—	—	—	—
B. Opvraagbaar :				
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeisers	227	284	201	182
Daggeld	28	18	24	33
Bankiers	4.360	4.382	4.653	4.701
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	856	917	860	1.081
Geaccepteerde wissels	3.890	3.748	3.772	3.891
Andere te betalen waarden op korte termijn	834	838	754	807
Crediteuren wegens wissels ter incasso	1.263	1.296	1.321	1.279
Deposito's en crediteuren	50.416	50.564	50.694	52.103
a) Dadelijk opvraagbaar en op ten hoogste 30 dagen	45.473	45.738	45.795	47.487
b) Op meer dan 30 dagen	4.943	4.826	4.899	4.616
Obligaties en kasbons	33	43	55	69
Nog te storten bedragen op fondsen en participaties	594	594	592	600
Diversen	1.389	1.364	1.442	1.370
Speciaal opvraagbaar (Besluitwet van 6 October 1944, artikels 16 en 17) :				
Tijdelijk onbeschikbare rekeningen :				
a) Dadelijk opvraagbaar en op ten hoogste 30 dagen	—	—	—	—
b) Op meer dan 30 dagen	—	—	—	—
Totaal opvraagbaar...	63.890	64.048	64.368	66.156
C. Niet opvraagbaar :				
Kapitaal	2.828	2.829	2.829	2.829
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	308	308	308	308
Wettelijke reserve (artikel 13, K. B. 185)	186	187	187	191
Beschikbare reserve	1.195	1.258	1.261	1.318
Reserfonds	81	85	87	88
Totaal niet opvraagbaar...	4.598	4.667	4.672	4.734
Algemeen totaal der Passiva...	68.488	68.715	69.040	70.890

N. V. L. I.

(*) Vanaf April 1949 zal de publicatie van deze staten maandelijks geschieden.
 (1) De globale staat bevat, wat de banken betreft welke haar bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland of in de Kolonie uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels.
 De saldi van de rekeningen geopend door deze laatste op naam van de in het buitenland of in de Kolonie gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappij, Filialen en Dochtermaatschappijen ».
 (2) Om een betere gedachte te geven van de schommelingen van de handelswissels, werd beslist de portefeuille der Nationale Bank van België en parastatale instellingen aan wissels door de banken geherdisconteerd voortaan bekend te maken.
 Het bedrag van deze wissels, dat niet bevat is in de handelswissels, beliep op 31 Maart 1949, 30 April 1949, 31 Mei 1949 en 30 Juni 1949 respectievelijk 4.324, 3.458, 3.869 en 3.406 millioenen franken.

WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

(millioenen franken)

ACTIVA

85

	1-6-1949	9-6-1949	16-6-1949	23-6-1949	30-6-1949	7-7-1949	14-7-1949	20-7-1949	28-7-1949
Goudvoorraad	29.120	29.245	29.194	30.613	30.859	30.808	30.561	30.758	31.551
Tegoed op het buitenland :									
a) in buitenlandse deviezen	2.218	2.279	2.308	1.963	1.765	1.798	1.661	1.154	1.268
b) in Belgische franken	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Accoord voor multilaterale compensatie : Bfr	1.358	1.358	1.358	1.358	1.358	1.358	1.358	468	468
Vorderingen op het buitenland in het kader van betalingsaccorden :									
a) in buitenlandse deviezen	9.795	10.130	10.504	9.353	9.685	10.119	10.892	11.077	10.392
b) in Belgische franken	1.454	1.750	1.929	1.425	1.400	1.444	1.550	1.557	1.769
Te ontvangen deviezen en goud	16	16	7	4	2	2	2	0,2	1
Debiteuren wegens termijn verkopen van deviezen en goud	740	784	874	914	1.060	1.199	1.100	1.123	1.213
Handelspapier op België	4.571	4.213	4.016	3.943	4.179	3.812	3.818	3.555	2.845
Voorschotten op overheidsfondsen	316	280	278	224	375	317	432	275	331
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomst van 14 September 1948) :									
a) schatkistcertificaten	2.685	3.595	2.780	2.415	2.640	2.370	1.625	1.920	2.955
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn	1.154	492	494	538	2.160	2.809	3.128	2.969	2.965
c) andere overheidseffecten	—	2	7	1	—	—	150	272	138
Deel- en pasmunt	597	581	578	549	508	459	422	407	389
Tegoed bij de Dienst (rekening A	1	22	2	11	2	2	1	22	1
der Postchecks (rekening B	979	1.015	1.012	988	948	923	928	921	898
Bijzondere voorschotten voor deelneming in het Internationaal Muntfonds :									
a) aan de Belgische Regering, in Belgische franken	986	986	986	986	986	986	986	986	986
b) aan de Luxemburgse Regering, in Luxemburgse franken	44	44	44	44	44	44	44	44	44
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, §b van de wet van 28 Juli 1948)	34.991	34.991	34.991	34.991	34.991	34.991	34.991	34.991	34.991
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der statuten). Gebouwen, materieel en meubelen	188	188	188	188	188	188	188	188	188
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	423	424	424	426	425	423	423	423	423
Diversen	378	353	334	353	384	347	395	371	386
	92.931	93.665	93.225	92.204	94.876	95.317	95.570	94.398	95.119

PASSIVA

	1-6-1949	9-6-1949	16-6-1949	23-6-1949	30-6-1949	7-7-1949	14-7-1949	20-7-1949	28-7-1949
Bankbiljetten in omloop	84.355	84.205	83.359	83.304	84.938	85.609	85.565	85.532	85.794
Rekeningen-courant :									
Schatkist (gewone rekening	5	6	2	2	2	4	1	2	4
Rekeningen Accoord voor Economische Samenwerking	423	953	1.184	806	1.015	1.252	1.487	130	561
Internationaal Muntfonds :									
Rekening Belgische franken	992	992	992	992	992	992	992	992	992
Rekening Luxemburgse franken	44	44	44	44	44	44	44	44	44
Banken in het buitenland :									
1° betalingsaccorden (a)	711	627	719	665	516	676	984	1.092	1.068
(b)	979	1.015	1.012	988	948	923	928	921	898
2° andere rekeningen	52	51	51	52	131	37	30	25	24
Diverse	2.412	2.674	2.650	2.292	3.032	2.270	2.059	2.313	2.186
Totaal der verbintenissen op zicht	89.973	90.567	90.013	89.145	91.618	91.807	92.090	91.051	91.571
Te leveren deviezen en goud	1.044	1.169	1.295	1.155	1.329	1.546	1.508	1.359	1.542
Crediteuren wegens termijn aankopen van deviezen	16	16	6	4	2	2	2	0,2	1
Pensioenkas van het personeel	423	424	424	426	426	423	423	423	423
Diversen	559	573	571	558	585	623	631	649	666
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400	400
Reserves en afschrijvingsrekeningen	518	516	516	516	516	516	516	516	516
	92.931	93.665	93.225	92.204	94.876	95.317	95.570	94.398	95.119

MAANDSTATEN VAN DE BANQUE DU CONGO BELGE

85

(millioenen franken)

ACTIVA

	31-12-1948	31-1-1949	28-2-1949	31-3-1949	30-4-1949	31-5-1949
Goudvoorraad	865	899	903	928	928	928
Speciale rekening van de Kolonie (*) ..	105	105	105	105	105	105
Diverse kasvoorraden	23	22	24	22	32	24
Tegoed op de Dienst der Postchecks.	5	13	12	11	15	8
Banktegoed { in België	527	565	527	374	366	439
{ in 't buitenland	1.551	1.538	1.320	1.383	1.206	1.246
Effecten	312	312	312	339	339	365
Overheidspapier op de Kolonie, België en het buitenland	8.449	8.451	8.800	8.800	8.792	8.329
Wissels en ander handelspapier	695	752	717	738	753	741
Debiteuren	266	304	292	265	265	270
Belgische Staat	480	482	497	501	525	527
Gebouwen en materieel.....	12	14	15	15	16	17
Te ontvangen buitenlandse deviezen voor wisselcontracten op termijn.....	0,2	—	—	—	—	—
Debiteuren voor wisselcontracten op ter- mijn.	313	315	324	330	316	316
Diversen	10	18	17	13	12	12
	13.613	13.790	13.865	13.824	13.760	13.327

PASSIVA

	31-12-1948	31-1-1949	28-2-1949	31-3-1949	30-4-1949	31-5-1949
Kapitaal	20	20	20	20	20	20
Reservefonds	46	46	46	46	46	46
Biljetten en munten in omloop	2.168	2.200	2.210	2.180	2.147	2.141
Crediteuren op zicht { diversen	7.746	7.931	7.749	7.511	7.779	7.563
{ Kolonie	2.612	2.701	2.775	3.062	2.608	2.359
Crediteuren op termijn	113	157	143	165	241	223
Crediteuren voor wisselcontracten op ter- mijn.	0,2	—	—	—	—	—
Te leveren buitenlandse deviezen voor wis- selcontracten op termijn.	313	315	324	330	316	316
Onafgedane transfers en diversen.....	595	420	598	510	603	659
	13.613	13.790	13.865	13.824	13.760	13.327

(*) Art. 19 van de conventie van 21 Juni 1935 voor de uitgifte van bankbiljetten en tekenmunten.

II — BUITENLANDSE EMISSIEBANKEN

Banque de France
(millioenen franken)

DATUM	Gouden munt en muntmateriaal	Goud tot waarborg dienend (Overeenk. van 17-11-1947 en wet van 25-11-1947)	Dadelijk beschikbare tegoden in het buitenland	Wisselportefeuille en overheidspapier (1)	In Frankrijk aangekocht verhandelbaar papier (decreet van 17-0-1938)	Voorschotten		Schuld van de Staat tegenover de Bank		Bankbiljetten in omloop	Creditsaldi in rekening courant Totaal
						op effecten	met 30 dagen looptijd op overheidsfondsen	gezamenlijke schuld (2)	waarvan voorlopige voorschotten (3)		
1947 Jaargemidd. . .	72.102	—	0,4	98.413	43.145	4.390	8.469	632.828	520.708	807.633	69.353
1948 Jaargemidd. . .	52.987	12.258	0,2	169.607	83.769	4.527	9.136	707.342	570.300	849.369	207.977
1948 5 Mei	52.817	12.408	0,1	142.774	89.836	5.344	13.781	693.342	556.300	772.934	255.300
10 Juni	52.817	12.408	0,1	157.600	84.807	4.673	10.935	684.442	547.400	797.671	227.794
8 Juli	52.817	12.408	0,2	168.267	76.899	4.585	9.991	693.242	550.200	827.392	200.904
5 Augustus	52.817	12.408	0,2	157.307	81.427	4.838	15.135	722.442	565.400	849.131	212.387
9 September	52.817	12.408	0,2	183.296	82.354	4.392	5.925	728.742	591.700	885.462	194.246
7 October	52.817	12.408	0,2	192.859	83.639	4.348	16.325	694.942	557.900	923.695	150.534
4 November	52.817	12.408	0,2	185.100	90.519	4.887	14.836	715.342	578.300	936.937	160.838
9 December	52.817	12.408	0,3	210.232	90.022	4.333	15.210	731.942	594.900	954.077	178.292
1949 6 Januari	52.817	12.408	0,3	231.455	99.960	4.798	13.602	708.042	571.000	988.060	160.832
10 Februari	52.817	12.408	0,3	231.280	98.629	4.462	13.667	729.642	592.600	995.585	161.063
10 Maart	52.817	12.408	0,3	262.530	103.277	4.912	19.442	710.742	573.700	1.019.189	165.764
7 April	52.817	12.408	0,3	275.820	123.362	5.011	16.285	716.442	579.400	1.055.459	168.107
5 Mei	52.817	12.408	0,6	265.451	126.281	6.210	24.268	717.942	580.900	1.064.210	166.322
9 Juni	(4) 52.981	9.293	0,7	295.395	125.737	5.988	18.465	720.593	580.600	1.080.173	160.684
7 Juli	52.981	9.293	7,7	298.365	131.159	6.115	19.176	720.593	580.600	1.125.733	149.041

Discontorente { huidige : 3 pCt. sedert 30 September 1948.
vorige : 3 1/2 pCt. sedert 6 September 1948.

(1) Deze rubriek omvat de gediscoteerde binnenlandse wissels, de door het « Office des Céréales » gegarandeerde wissels en het gediscoteerd papier op het buitenland.

(2) De gezamenlijke schuld omvat: de renteloze voorschotten aan de Staat; de voorlopige voorschotten door de Bank aan de Staat; de verhandelbare schatkistbons afgeleverd ter tegenwaarde voor de goudoverdrachten aan het « Fonds de Stabilisation des Changes »; de verbintenissen van de Staat met betrekking tot het gouddeposito van de Nationale Bank van België; de verhandelbare bons van de « Caisse autonome d'Amortissement » (overeenkomst van 23 Juni 1928 en 7 December 1931) voor een vast bedrag van fr 5.003 miljoen; en de verhandelbare schatkistbons (deelneming van de Staat aan het Internationaal Muntfonds en inschrijving op het kapitaal van de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling) voor een vast bedrag van fr 12.000 miljoen; de Schatkistbon terugbetaalbaar in goud (overeenkomst van 17 November 1947 en wet van 25 November 1947).

(3) De voorlopige voorschotten omvatten namelijk: de « Voorlopige voorschotten aan de Staat ter betaling van de onderhoudskosten der Duitse bezettingstroepen in Frankrijk » die fr 426.000 miljoen bedragen.

(4) Een deel van de lening, die in November 1947 bij de Federal Reserve Bank werd aangegaan tegen inpandgeving van goud door de Banque de France, verviel op 23 Mei. Dit deel, groot \$ 25 miljoen, was gewaarborgd door een gouddeposito van 23 ton. Hiervan werden door de Bank, 22 ton aan het « Fonds de Stabilisation des Changes » overgedragen ten einde dit laatste toe te laten, de lening terug te betalen. Als tegenwaarde ontving de Bank een Schatkistbon terugbetaalbaar in goud ten bedrage van 2.951 miljoen. Het overschot van het deposito dat door de terugbetaling van de lening werd ingelost, werd bij de goudvoorraad gevoegd.

Bank of England
(millioenen £)

DATUM	Metaalvoorraad		Beleggingen van het « Banking Department »				Bankbiljetten in omloop (Issue Department)	Toegelaten bedrag voor de biljetten omloop (1)	Deposito's (Banking Department)				Verhouding van de metaalvoorraad van het Bank Department tot het saldo van zijn deposito's pCt.	
	Gonden munten en baren (Issue Department)	Munten (Banking Department)	Door de Staat gewaarborgde fondsen	Discontoren voorschotten	Andere waarden	Totaal			Openbare organen		Andere deposito's	Totaal		
								Gewone rekening	Bijzondere rekening van de Schatkist (2)	Banken				
1947 Jaargemid. . .	0,25	1,48	313,1	14,8	20,2	348,1	1.384,4	1.450,0	12,8	—	295,9	89,1	397,8	17,1
1948 Jaargemid. . .	0,25	1,23	340,8	15,0	24,2	380,0	1.253,7	1.312,5	14,0	10,8	304,5	92,7	422,0	14,3
1948 5 Mei	0,25	0,66	321,2	14,8	36,4	372,4	1.242,9	1.300,0	20,9	—	299,6	92,1	416,2	14,0
9 Juni	0,25	0,71	336,5	15,8	19,4	371,7	1.249,4	1.300,0	12,2	—	302,1	90,9	405,2	13,6
7 Juli	0,25	0,75	347,7	22,0	20,2	389,9	1.261,4	1.300,0	9,6	—	309,3	92,4	411,3	9,6
4 Augustus	0,25	0,88	405,2	10,6	27,4	443,2	1.288,3	1.300,0	8,6	33,4	305,4	90,1	437,5	9,6
8 September	0,25	1,01	397,5	8,5	21,3	427,3	1.248,2	1.300,0	10,5	49,7	308,1	93,5	401,2	11,5
6 October	0,25	1,84	315,9	27,1	21,2	364,2	1.237,8	1.300,0	13,4	4,3	297,0	90,0	410,7	15,7
10 November	0,25	2,93	327,4	22,4	27,0	376,8	1.235,6	1.300,0	14,0	7,3	312,1	93,1	426,5	15,8
8 December	0,25	3,18	355,8	17,7	23,9	397,4	1.260,2	1.300,0	9,8	14,3	308,7	89,8	422,6	10,2
1949 5 Januari	0,25	4,03	374,9	22,0	22,2	419,1	1.272,3	1.300,0	27,9	3,1	308,7	93,2	432,9	7,2
9 Februari	0,25	3,84	310,5	28,5	28,1	367,1	1.230,2	1.300,0	14,8	25,9	266,2	85,8	422,7	17,5
9 Maart	0,25	3,73	317,5	23,7	22,9	364,1	1.240,2	1.300,0	8,5	17,6	265,8	87,4	409,3	15,6
6 April	0,25	3,97	337,4	18,3	22,6	378,3	1.260,8	1.300,0	14,5	6,7	291,0	91,8	404,0	10,7
4 Mei	0,25	4,19	335,7	14,9	31,3	381,9	1.278,8	1.300,0	8,8	0,7	292,6	87,4	389,5	6,6
8 Juni	0,25	4,07	360,2	22,9	21,9	405,0	1.280,1	1.300,0	8,0	29,9	287,4	85,9	411,2	5,9
6 Juli	0,25	4,43	316,6	22,7	21,6	369,9	1.284,6	1.350,0	9,3	21,2	291,9	90,4	412,8	17,0

Discontorente { huidige : 2 pCt. sedert 26 October 1939.
vorige : 3 pCt. sedert 28 September 1939.

(1) Excl. de biljetten uitgegeven als tegenwaarde van het goud.
(2) Rubriek aangelegd om rekening « Europese Samenvatting » bij te houden.

Nederlandsche Bank

(millioenen gulden)

86

DATUM	Gouden munt en gouden muntmateriaal	Binnenlandse wissels, promessen, enz.	Papier op het buitenland	Correspondenten in het buitenland	Buitenlandse betaalmiddelen	Voorschot. in rekening-courant op onderpand, (incl. beleningen op effecten, goederen, celen (1))	Schatkistpapier, door de Bank overgenomen van de Staat der Nederlanden ingevolge overeenkomst van 26 Februari 1947	Boekvoering op de Staat der Nederlanden ingevolge overeenkomst van 26 Februari 1947	Vorderingen in guldens op vreemde circulatiebanken en soortgelijke instellingen (2)	Bankbiljetten in omloop		Rekening-courant saldo's						Creditreken in vreemde geldsoort		
										Oude uitgiften	Nieuwe uitgifte	's Rijks Schatkist		anderen					Vrije saldo's	Geblokkeerde saldo's
												's Rijks Schatkist	Bijzondere rekening (4)	Saldo's van banken in Nederland (3)	Vrije saldo's van vreemde circulatiebanken en soortgelijke instellingen (4)	Vrije saldo's	Geblokkeerde saldo's			
1947 Jaargemid.	545	—	888	135,9	6,8	157	2 086	1.500	147	2.781	892	19	59			630	40			
1948 Jaargemid.	490	1,8	302	128,-	5,5	151	1.865	1.500	119	2.980	675		60		585	26				
1948 10 Mei	482	—	327	118,6	5,6	148	1.800	1.500	123	2.919	709		98		483	26				
7 Juni	482	—	329	152,2	5,8	149	1.800	1.500	121	2.943	736		52		578	26				
5 Juli	482	—	316	139,6	5,8	151	1.800	1.500	120	2.991	720		45		505	22				
9 Augustus	482	19,-	323	140,5	5,7	144	1.800	1.500	118	3.020	685		39		546	24				
7 September	455	—	304	156,6	5,8	148	1.800	1.500	117	3.064	527		42		620	22				
4 October	455	—	332	103,3	5,4	147	1.800	1.500	116	3.077	393		68		687	23				
8 November	451	—	338	128,5	5,9	142	1.800	1.500	113	3.047	324		80		784	20				
6 December	439	—	340	135,-	6,1	144	1.800	1.500	111	3.072	312		66		791	19				
1949 10 Januari	439	—	290	131,-	6,6	144	1.800	1.500	110	3.085	166	188	43	327	384	5	93			
7 Februari	439	3,-	247	147,-	6,4	144	1.800	1.500	109	3.010	226	214	40	337	357	4	100			
7 Maart	439	—	178	149,7	6,2	160	1.800	1.500	108	3.019	191	250	33	345	319	4	103			
4 April	439	—	130	210,-	5,8	156	1.800	1.500	107	3.016	175	301	33	356	368	4	58			
9 Mei	439	—	136	167,8	4,8	145	1.800	1.500	89	2.985	93	293	45	366	463	4	59			
7 Juni	439	—	158	187,5	4,8	146	1.800	1.500	79	2.993	92	293	43	380	525	3	59			
4 Juli	439	—	194	208,5	4,7	146	1.800	1.500	77	3.016	112	379	83	415	404	3	64			

Discontorente { huidige : 2 1/2 pCt. sedert 27 Juni 1941.
vorige : 3 pCt. sedert 29 Augustus 1939

- (1) Vóór 3 Januari 1949 luidde deze rekening « Beleningen op effecten, goederen en celen ».
 (2) Deze rekening, alsmede de overeenstemmende rekening op de passiefzijde : « Vrije saldo's van vreemde circulatiebanken en soortgelijke instellingen », heeft betrekking op de verrichtingen in verband met de monetaire accoorden die wederzijdse betalingen in guldens voorzien.
 (3) Met ingang van 3 Januari 1949 werd de rekening « Geblokkeerde saldo's van banken » gedeeltelijk vervangen door de rekening « Saldo's van banken in Nederland » en het overschot opgenomen in de rekening « Vrije saldo's ».
 (4) Met ingang van 3 Januari 1949 werden twee nieuwe rekeningen die voorheen in de « Vrije saldo's » begrepen waren afzonderlijk vermeld : « 's Rijks Schatkist, bijzondere rekening » die de tegenwaarde in guldens vertegenwoordigt van de toewijzingen krachtens de Overeenkomst voor Economische Samenwerking en de « Vrije saldo's van vreemde circulatiebanken en soortgelijke instellingen » (zie opmerking 2).

Banque Nationale Suisse

(millioenen Zwitserse franken)

DATUM	Goudvoorraad	Beschikbare tegoeden in het buitenland kunnende dienen tot dekking	Binnenlandse wissels	Voorschotten op onderpand	Binnenlandse correspondenten	Bankbiljetten in omloop	Andere zichtverbintenissen	Dekkingspercentage
1947 Jaargemiddelde.	5.130	113,4	51,9	59,7	16,8	3.950	1.198	101,87
1948 Jaargemiddelde.	5.669	135,7	131,6	59,5	16,8	4.176	1.307	105,66
1948 7 Mei	5.665	83,7	242,1	65,2	14,9	4.126	1.365	104,80
7 Juni	5.674	108,2	174,-	62,9	9,6	4.090	1.354	106,21
7 Juli	5.660	129,7	178,5	59,5	14,9	4.154	1.421	103,84
7 Augustus	5.577	132,2	142,4	48,8	11,-	4.165	1.278	104,90
7 September	5.628	150,7	75,8	47,8	10,6	4.205	1.241	106,11
7 October	5.753	169,9	94,2	40,7	10,4	4.256	1.341	105,81
6 November	5.755	195,9	80,1	50,8	12,1	4.262	1.361	105,82
7 December	5.804	214,1	97,8	47,2	9,2	4.310	1.394	105,51
1949 7 Januari	5.820	216,9	121,1	47,4	7,4	4.427	1.372	104,10
7 Februari	5.833	257,1	123,1	33,2	6,5	4.224	1.621	104,19
7 Maart	5.849	280,7	119,1	31,3	7,6	4.234	1.652	104,15
7 April	5.912	322,1	127,6	28,9	8,8	4.257	1.689	104,84
7 Mei	5.992	377,4	119,8	28,5	7,2	4.231	1.831	105,09
7 Juni	6.041	373,0	106,1	26,6	8,1	4.223	1.867	105,33
7 Juli	6.004	419,3	119,3	24,3	9,2	4.246	1.895	104,60

Discontorente { huidige : 1 1/2 pCt. sedert 26 November 1936.
vorige : 2 pCt. sedert 9 September 1936.

Federal Reserve Banks

(millioenen \$)

DATUM	Reserves van goudcertificaten			Andere reserves	Nationale overheidsfondsen	Bankbiljetten in omloop (Federal Reserve Notes)	Deposito's (aangesloten banken, Schatkist, enz.)	Dekkingspercentage
	Goudcertificaten	Fonds tot wederinkoop van biljetten (F. R. N.)	Totaal					
1947 Jaargemiddelde	19.313	724	20.037	275	22.284	24.356	18.310	46,9
1948 Jaargemiddelde	21.624	635	22.259	291	21.586	23.986	20.399	50,2
1948 5 Mei	21.292	627	21.919	298	20.251	23.667	18.957	51,5
9 Juni	21.465	621	22.086	255	20.349	23.722	19.126	51,5
7 Juli	21.692	616	22.308	224	21.535	23.960	20.303	50,4
4 Augustus	21.792	613	22.405	272	21.378	23.807	20.317	50,8
8 September	21.913	619	22.532	232	21.240	24.128	20.020	51,0
6 October	21.990	633	22.623	252	23.143	24.077	22.046	49,1
10 November	22.195	630	22.825	251	23.144	24.182	22.413	49,0
8 December	22.332	628	22.960	228	23.004	24.238	22.252	49,4
1949 5 Januari	22.345	631	22.976	297	22.919	24.088	22.493	49,3
9 Februari	22.418	623	23.041	357	22.350	23.559	22.203	50,4
9 Maart	22.433	614	23.047	347	21.529	23.528	21.357	51,3
6 April	22.466	609	23.075	303	21.597	23.423	21.531	51,3
4 Mei	22.509	603	23.112	270	20.839	23.332	21.108	52,0
3 Juni	22.569	589	23.158	258	19.594	23.339	19.494	54,1
6 Juli	22.666	588	23.254	254	19.343	23.498	19.140	54,5

Discontorente { huidige : 1,50 pCt. sedert 13 Augustus 1948.
vorige : 1,25 pCt. sedert 12 Januari 1948.

Sveriges Riksbank

(millioenen Kr.)

TIJDVAK (jaargemiddelde of einde maand)	Goudvoorraad (1)	Meerwaarde van goud	Zweedse Staatsfondsen en obligaties	Wissels betaalbaar in Zweden en voorschotten in rekening-courant	Vreemde Staatsfondsen, wissels betaalbaar in het buitenland en opvraagbaar tegede bij vreemde banken en bankiers	Fondsen ter beschikking van de Dienst der Staatsschuld	Diverse activa	Bankbiljetten in omloop	Rekening-courantsaldi				Diverse passiva	Totaal emissierecht (2)	Verhouding in pCt. (3)	
									Staatsinstellingen	Handelsbanken	Andere depositanten	Totaal			van de metaalvoorraad tot de biljettenoml.	van de metaalvoorraad tot het emissierecht
1947 Jaargemiddelde	401	254	2.150	137	466	86	457	2.660	559	133	72	764	527	3.066	24,61	21,35
1948 Jaargemiddelde	195	123	2.921	110	365	—	629	2.834	645	130	87	862	645	3.196	11,22	9,95
1948 Mei	205	130	2.947	99	310	—	486	2.734	602	253	81	936	507	3.169	12,23	10,55
Juni	188	119	3.065	60	320	—	520	2.824	732	44	89	865	584	3.114	10,87	9,86
Juli	178	113	2.859	150	335	—	616	2.784	645	44	75	764	704	3.200	10,46	9,10
Augustus	178	113	3.095	51	349	—	777	2.824	595	149	69	813	925	3.200	10,28	9,08
September	178	113	2.983	100	361	—	805	2.884	616	25	83	724	932	3.200	10,07	9,08
October	177	112	3.132	99	267	—	890	2.935	636	133	107	876	866	3.200	9,87	9,05
November	178	113	3.115	128	331	—	887	2.924	721	172	83	976	851	3.200	9,93	9,07
December	178	113	3.317	155	411	—	927	3.113	679	358	102	1.139	550	3.200	9,32	9,07
1949 Januari	177	112	2.948	173	438	—	589	2.934	728	129	99	956	548	3.200	9,86	9,04
Februari	177	112	3.149	149	419	—	566	2.952	693	269	67	1.029	590	3.200	9,78	9,02
Maart	176	112	2.973	132	391	—	591	2.953	641	93	67	801	621	3.200	9,74	8,99
April	176	111	3.228	95	372	—	518	3.019	563	222	80	865	616	3.200	9,50	8,96
Mei	157	100	3.066	83	432	—	496	2.906	572	147	83	802	626	3.200	8,84	8,03
Juni	157	99	3.240	83	499	—	507	2.996	748	90	91	930	659	3.200	8,54	8,00
Juli	156	99	3.088	82	567	—	458	2.928	608	158	85	851	671	3.500	8,72	7,30

Discontorente { huidige : 2 1/2 pCt. sedert 9 Februari 1945.
vorige : 3 pCt. sedert 29 Mei 1941.

- (1) De metaaldekking bestaat uit het gehele goudbezit onverschillig of het in Zweden of in het buitenland berust.
(2) De emissiecijfer is vastgesteld op de metaaldekking plus een bijkomende dekking gevormd door sommige activa-posten. In geval deze bijkomende dekking het cijfer van de gouddekking vermeerderd met 350 millioen te boven gaat, wordt de dekking vastgesteld op het dubbel van de gouddekking plus 350 millioen. Dit bedrag werd gebracht op 1.400 millioen met ingang van de maandstaat van Maart 1947 en op 2.500 millioen met ingang van deze van Juni 1947; met ingang van de staat van Juli 1948 is het recht van uitgifte vastgesteld op maximum 3.200 millioen; vervolgens op 3.500 millioen vanaf de staat van 30 Juli 1949 (wet nr 248 van 28 Mei 1948). De metaaldekking wordt geraamd op basis van de goudprijs van de dag.
(3) Voor het berekenen der verhoudingen wordt de metaaldekking geraamd op basis van de goudprijs van de dag.

Discontovoet der voornaamste circulatiebanken (per 31 Juli 1949)

	Sedert	pCt.		Sedert	pCt.
België	28 Augustus 1949	3,50 (1)	Nederland	27 Juni 1941	2,50
Bulgarije	27 Juli 1948	3,50	Noorwegen	9 Januari 1946	2,50
Denemarken	15 Januari 1946	3,50	Oostenrijk	10 Juli 1935	3,50
Duitsland	14 Juli 1949	4,—	Portugal	12 Januari 1944	2,50
Finland	1 Juli 1949	5,75	Roemenië	25 Maart 1948	5,— (2)
Frankrijk	30 September 1948	3,—	Spanje	22 Maart 1949	4,—
Griekenland	12 Juli 1948	12,—	Tejehoslovakije	28 October 1945	2,50
Groot-Brittannië	26 October 1939	2,—	Turkije	1 Juli 1938	4,—
Hongarije	1 November 1947	5,—	Verenigde Staten (Federal Reserve Bank of New-York)	13 Augustus 1948	1,50
Italië	9 April 1949	4,50	Zweden	9 Februari 1945	2,50
Joegoslavië	20 Augustus 1948	1,— tot 3,—	Zwitserland	26 November 1936	1,50

(1) Disconto der bij een bank gedomicilleerde accepten en warrants. Voor de andere discontovoeten, zie tabel 2.
(2) Landbouwdisconto 3 pCt.

III — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL

Staten in duizenden Zwitserse goudfranken

[eenheden van 0,29032258... g. fijn goud (art. 5 der statuten)]

	30 April 1949		31 Mei 1949		30 Juni 1949			30 April 1949		31 Mei 1949		30 Juni 1949	
	ACTIVA							PASSIVA					
		%		%		%			%		%		%
I. Gouden baren en -munten...	153.030	22,4	169.766	24,6	168.838	24,2	I. Kapitaal :						
II. Kasmiddelen :							Geautoriseerd en gesmitteerd kapitaal : 200.000 aandelen van 2.500 Zwitserse goudfranken ieder	500.000		500.000		500.000	
In de Bank en in rekening-courant bij andere Banken.	19.554	2,9	20.388	3,0	30.385	4,3	Aandelen met 25 pCt. volgestort..	125.000	18,3	125.000	18,1	125.000	17,9
III. Rentegevende call-gelden.....	1.914	0,3	7.357	1,1	4.334	0,6	II. Reserves :						
IV. Herdiscontopapier :							1. Wettelijke Reserve	6.527		6.527		6.527	
1. Handelswissels en bankaccepten	10.423	1,5	11.218	1,6	12.153	1,7	2. Algemeen Reservefonds	13.343		13.343		13.343	
2. Schatkistpapier	8.738	1,3	8.713	1,3	8.709	1,2		19.870	2,9	19.870	2,9	19.870	2,9
V. Rentegevende termijngelden :							III. Kortlopende en dadelijk opvraagbare deposito's (goud) :						
1. Op ten hoogste 3 maanden ...	14.943	2,2	14.247	2,1	11.623	1,7	1. Op ten hoogste 3 maanden ...	244	0,0	244	0,0	244	0,0
2. Van 3 tot 6 maanden	7.561	1,1	1.189	0,2	6.162	0,9	2. Dadelijk opvraagbaar	17.109	2,5	17.055	2,5	13.174	1,9
3. Van 9 tot 12 maanden	—	—	2.840	0,4	4.265	0,6		17.353		17.299		13.418	
4. Op meer dan één jaar	366	0,0	358	0,0	359	0,1	IV. Kortlopende en dadelijk opvraagbare deposito's :						
VI. Effecten en diverse beleggingen	22.860		18.644		22.409		(diverse munten)						
1. Schatkistpapier :							1. Circulatiebanken voor eigen rekening :						
a) Op ten hoogste 3 maanden ...	10.383	1,5	10.411	1,5	—	—	a) Van 3 tot 6 maanden ...	6.167	0,9	3.053	0,4	10.757	1,5
b) Van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	1.091	0,2	b) Op ten hoogste 3 maanden ..	105.346	15,5	100.710	14,6	117.405	16,8
c) Van 9 tot 12 maanden	1.088	0,2	1.088	0,1	—	—	c) Dadelijk opvraagbaar	70.370	10,3	85.874	12,4	72.794	10,4
2. Andere wissels en diverse beleggingen :								181.883		189.637		200.956	
a) Op ten hoogste 3 maanden ...	148.565	21,8	140.543	20,3	147.478	21,1	2. Circulatiebanken voor rekening van andere deposanten :						
b) Met meer dan één jaar looptijd	6.188	0,9	3.708	0,5	4.137	0,6	Dadelijk opvraagbaar	685	0,1	623	0,1	571	0,1
VII. Diverse activa	166.224	0,3	155.750	0,5	152.706	0,6	3. Andere deposanten :						
	1.827		1.948		2.034		a) Op ten hoogste 3 maanden ..	89	0,0	231	0,0	231	0,0
							b) Dadelijk opvraagbaar	570	0,1	529	0,1	525	0,1
Uitvoering van de accoorden van Den Haag van 1930 :								659		760		756	
In Duitsland belegde gelden :							V. Diverse	5.962	0,9	7.437	1,1	7.839	1,1
1. Vorderingen op de Reichsbank en de Golddiskontbank; wissels van de Golddiskontbank; en van het bestuur der Spoorwegen en bons van het bestuur van het Postwezen (vervallen).....	221.019		221.019		221.019		VI. Fonds voor eventuele lasten...	101.449	14,9	101.449	14,7	101.449	14,5
Schatkistwissels en -bons van de 2. Duitse Regering (vervallen)...	76.181		76.181		76.181		Uitvoering van de accoorden van Den Haag van 1930 :						
	297.200	43,6	297.200	43,0	297.200	42,5	Deposito's op lange termijn :						
Totaal activa...	681.770	100,0	690.984	100,0	698.768	100,0	1. Deposito's van de Regeringen schuldeisers op rekening van de Annuïteittrust	152.606		152.606		152.606	
							2. Deposito van de Duitse Regering	76.303		76.303		76.303	
							Totaal passiva...	228.909	33,6	228.909	33,1	228.909	32,8

Herdiscontopapier met rugtekening van de Bank en verstrekte waarborgen 4.380 2.839
 Nota: In deze staten zijn niet inbegrepen het *earmarked* goud van Circulatiebanken en de fondsen aangehouden voor de Dienst der Internationale Leningen, waarvan de Bank voor Internationale Betalingen mandataris, trustee of fiscaal agent is.

INHOUDSTAFEL

(De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorlopig te beschouwen)

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

	Tab.		Tab.
GELDMARKT.		PRODUCTIE	
I — Rentetarief voor disconto en be- ningen	2	I — Steenkolenmijnen en metaalbedrijven	55
II — Rentestanden voor bankdeposito's en tegoed ter Algemene Spaar- en Lijfrentekas	4	II — Textielnijverheid	56
VALUTAMARKT EN MARKT DER EDELE META- LEN		III — Diverse producties	56
I — Notering der edele metalen	9	IV — Electriciteit	58
II — Officiële wisselkoersen	10	V — Gas	59
KAPITAALMARKT		VERBRUIK	
I — Noteringen van enkele overheids- fondsen	14	I — Verbruiksindexcijfers	65
II — Maandindexcijfers der noteringen ter Beurze van Brussel en Antwerpen	15	II — Tabakverbruik	66
III — Omzetten ter Beurze van Brussel ..	15	III — Slachtingen in de 12 voornaamste slachthuizen van het land	67
IV — Notering en rendement van de voor- naamste obligatietypen	16	VERVOER	
V — Emissies van de Belgische en Congo- lese nijverheids- en handelsven- nootschappen	17	I — Bedrijvigheid van de Nationale Maat- schappij van Belgische Spoorwegen ..	70
Retrospectief overzicht		a) bedrijfsontvangsten en -uit- gaven	
Detail der emissies :		b) wagens aan de nijverheid ge- leverd	
April 1949		c) verkeer :	
Ingedeeld naar de belangrijk- heid van het kapitaal		1° algemeen spoorverkeer	
VI — Leningen uitgegeven door de Over- heid	18	2° zware goederen :	
VII — Bankoperaties van het Gemeente- krediet	19	A) gezamenlijk verkeer	
VIII — Hypotheekinschrijvingen	20	B) binnenlands verkeer	
RIJKSFINANCIEN		II — Bedrijvigheid van de Nationale Maat- schappij van Buurtspoorwegen ..	70
I — Stand van de Staatsschuld	25	III — Havenverkeer	71
II — Stand van het bezit aan overheids- fondsen van de Nationale Bank van België	25	a) Antwerpen	
III — Opbrengst van de belastingen	26	b) Gent	
INKOMEN EN SPAREN		IV — Algemene beweging der binnenscheep- vaart	72
I — Rendement der Belgische naamloze vennootschappen	30	BUITENLANDSE HANDEL	
Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons : in Mei 1949		Samenvatting aangenomen door de over- eenkomst van Brussel	75
Retrospectief overzicht		WERKLOOSHEID	
II — Algemene Spaar- en Lijfrentekas	31	I — Gehele en gedeeltelijke werkloosheid ..	81
a) Inlagen op particuliere spaar- boekjes		II — Indeling der gecontroleerde werk- lozen per provincie	81
b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangesloten bij de Lijfrentekas		III — Indeling der ingeschreven geheel werklozen naar beroepsgroep	81
LOOP DER ZAKEN		BANKSTATISTIEKEN	
I — Verrekenkamers	35	I — België en Belgisch-Congo : Staten der Belgische banken	85
a) Debetverrichtingen		Nationale Bank van België :	
b) Detailgegevens over het ver- loop der verrekeningen te Brussel		Weekstaten	85
II — Postchèque- en giroverkeer	36	Banque du Congo Belge : Maandstaten	85
PRIJZEN		II — Buitenlandse emissiebanken : Staten	86
a) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België	45	Banque de France	
b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in het buitenland	45	Bank of England	
c) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België	46	Nederlandsche Bank	
		Banque Nationale Suisse	
		Federal Reserve Banks	
		Sveriges Riksbank	
		Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken	
		III — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel	87

Abonnementsprijs per jaargang (fr 250 voor België.
fr 300 voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in haar boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wensen te ontvangen: de Nederlandse of de Franse.
